

มาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศในการลดก๊าซเรือนกระจก
ตามกลไกการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดภายใต้ความตกลงปารีส

สุกฤต ยังเจริญยิ่ง

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
นิติศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

INTERNATIONAL LEGAL MEASURES CONCERNING MITIGATION
ACTIONS IN NATIONALLY DETERMINED CONTRIBUTIONS UNDER
THE PARIS AGREEMENT

SUKRIT YANGCHAROENYING

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF LAWS

2018

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ มาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศในการลดก๊าซเรือนกระจก
ตามกลไกการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดภายใต้ความตกลงปารีส

ชื่อผู้เขียน นายสุกฤต ยังเจริญยิ่ง

สาขาวิชา นิติศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สลิล สิริพิฑูร

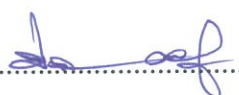
ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรพรม อินทร์มพรรย

มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..........คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สืบพงษ์ ปราบใหญ่)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..........ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. ประพนธ์ คล้ายสุบรรณ)

..........กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สลิล สิริพิฑูร)

..........กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรพรม อินทร์มพรรย)

..........กรรมการ
(รองศาสตราจารย์จตุพร วงศ์ทองสรณ์)

..........กรรมการ
(อาจารย์ ดร. รัชดาพร นิ่มพงษ์ศักดิ์)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

มาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศ
ในการลดก๊าซเรือนกระจกตามกลไก
การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดภายใต้
ความตกลงปารีส

ชื่อผู้เขียน

นายสุกฤต ยังเจริญยิ่ง

ชื่อปริญญา

นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา

2561

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สลิล สิริพิฑูร ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรพรม อินทร์มพรรย์

จากการที่ความตกลงปารีสได้กำหนดให้การจัดทำและแจ้งการมีส่วนร่วม
ที่ประเทศกำหนดที่เป็นพันธกรณีของภาคีความตกลงปารีสทุกรัฐอย่างเหมาะสม
และต่อเนื่องทุก 5 ปี โดยการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดดังกล่าวจะต้องสะท้อน
ความเป็นธรรม และหลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึง
ขีดความสามารถของแต่ละภาคี ซึ่งผลลัพธ์ของการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งแรก
โดยรวมยังห่างจากการบรรลุวัตถุประสงค์ในการควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ย
ของโลกให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียสเมื่อเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรมอยู่มากตามรายงาน
Emission Gap Report 2018 ของโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United
Nations Environment Programme: UNEP) โดยประการนี้ทำให้ผู้ศึกษาเล็งเห็นว่า
ข้อตกลงภายใต้ความตกลงปารีสมีปัญหา 2 ประการ ได้แก่

ประการที่ 1 ปัญหาการกำหนดวิธีการ กระบวนการ และแนวทางของ
การดำเนินงานที่สะท้อนความเป็นธรรม หลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน
โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคี และการพัฒนาที่ยั่งยืนตามความตกลงปารีส

ประการที่ 2 ปัญหาการกำหนดแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วมที่ประเทศ
กำหนดครั้งถัดไป

ในการศึกษาเพื่อแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษา
ได้ทำการศึกษาด้วยการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาค้นคว้า
กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความตกลงปารีส
ประกอบกับเอกสารทางกฎหมาย โดยเฉพาะข้อตัดสินใจ (Decision) ของที่ประชุม-
รัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (The Conference
of Parties: COP) และที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส
(The Conference of the Parties Serving as the Meeting of the Parties to the Paris
Agreement: CMA) ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจก
และแนวทางการติดตามความก้าวหน้าการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไป
ประกอบกับตำรา บทความ วิทยานิพนธ์ และรายงานการวิจัยต่าง ๆ จากห้องสมุด
ของสถาบันต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ตำรา บทความ เอกสารกฎหมาย และรายงาน
การวิจัยที่ปรากฏบนเครือข่ายสากล แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุป
และแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีการพรรณนา

ผลการศึกษาแนวทางการลดก๊าซเรือนกระจกตามกลไกการมีส่วนร่วมที่ประเทศ
กำหนดภายใต้ความตกลงปารีส ผู้ศึกษาพบว่า

1. ปัญหาการกำหนดวิธีการ กระบวนการ และแนวทางของการดำเนินงาน
ที่สะท้อนความเป็นธรรม หลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึง
ขีดความสามารถของแต่ละภาคี และการพัฒนาที่ยั่งยืนตามความตกลงปารีส สามารถ
แก้ไขได้ด้วยที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส (CMA)
รับรองข้อตัดสินใจ (Decision) ที่ระบุให้ ภาคีความตกลงปารีสควรระบุถึงเครื่องบ่งชี้

(Indicator) ที่ถูกเลือกใช้ในการกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจก พร้อมแสดงถึงวิธีการ กระบวนการ และแนวทางการคำนวณที่ชัดเจน โปร่งใส และเข้าใจได้ โดยภาวคิความตกลงอาจแสดงถึงความเหมาะสมของเครื่องบ่งชี้ (Indicator) ที่ถูกเลือกใช้ว่าสะท้อนความเป็นธรรม และหลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาวคิ ในบริบทการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อมุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายในการควบคุมอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียสเมื่อเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรม

2. ปัญหาการกำหนดแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไป สามารถแก้ไขได้ด้วยที่ประชุมรัฐภาวคิซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาวคิ-ความตกลงปารีส (CMA) รับรองข้อตัดสินใจ (Decision) ที่โดยระบุให้ ภาวคิความตกลงปารีสควรแสดงความก้าวหน้าของการมีส่วนร่วมครั้งถัดไปของตน โดยเปรียบเทียบกับข้อมูลที่ได้รับจากการทบทวนสถานการณ์ และการดำเนินงานระดับโลก (Global Stocktake) มาใช้อย่างอิงเพื่อแสดงความชัดเจน และความโปร่งใสของความก้าวหน้าดังกล่าว ภายใต้หลักการตรวจวัด รายงาน และทวนสอบ (Measurable Reportable and Verifiable: MRV) และควรแสดงว่า การยกระดับการมีส่วนร่วม-ที่ประเทศกำหนดของรัฐตนนี้จะมีส่วนร่วมในการยกระดับการดำเนินงานภายใต้ความตกลงปารีสในการบรรลุเป้าหมายในการควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียสเมื่อเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรม

ABSTRACT

Thesis Title	International Legal Measures Concerning Mitigation Actions in Nationally Determined Contributions Under the Paris Agreement
Student's Name	Mr. Sukrit Yangcharoenying
Degree Sought	Master of Laws
Academic Year	2018
Advisory Committee	
1. Asst. Prof. Dr. Slin Sirapitool	Chairperson
2. Asst. Prof. Dr. Pornprom Indrambarya	

The Paris Agreement determines undertakings and communications regarding nationally determined contributions. These are obligatory for all parties to the Paris Agreement and must be appropriately and successively communicated every five years. The nationally determined contributions should reflect equity and the principle of common but differentiated responsibilities and the respective capabilities of each party.

The results of the first nationally determined contributions were overall far from reaching objectives in holding the increase in the global average temperature to well below two degrees Celsius above pre-industrial levels in accordance with the Emission Gap Report 2018 of the United Nations Environment Programme (UNEP).

Accordingly, in the view of the researcher, the Paris Agreement has two problems as follows:

First, a problem occurs in determining the modalities, procedures, and guidelines for implementations that reflect equity and the principle of common but differentiated responsibilities and respective capabilities of each party to the Paris Agreement while adhering to sustainable development.

Second, a problem occurs in determining guidelines representative of progress in the next nationally determined contributions.

In this study in the course of establishing guidelines for solving these problems, the researcher conducted a documentary research investigation of the United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC), the Paris Agreement, and other legal documents, especially the decisions of the Conferences of Parties (COP). Attention was paid to CMA insofar as concerns emission reduction targets and guidelines for tracking the progress of the next nationally determined contributions. Textbooks, articles, theses, and research reports from libraries of various public and private institutions, legal documents, and research reports on international networks were analyzed to obtain summaries and guidelines for solving the problems. The results of this survey were then descriptively narrated.

Findings apropos guidelines for mitigation actions in nationally determined contributions under the Paris Agreement are as follows:

1. The problem in determining the modalities, procedures, and guidelines for implementations that should reflect equity and the principle of common but differentiated responsibilities and respective capabilities of each party and with attention paid to sustainable development as per the Paris Agreement can be solved through CMA certification of the decisions specifying that parties of the Paris Agreement have made notification of the indicators selected for determining the mitigation target, as well as presenting modalities, procedures, and guidelines for calculation with clarity, transparency, and understanding. The parties may declare the appropriateness of the indicators selected as being reflective of equity and the principle of common but differentiated responsibilities and respective capabilities of each party in the context of sustainable development to the end of reaching the goal of holding the increase in global average temperature to well below two degrees Celsius above pre-industrial levels.

2. The problem in determining guidelines to progress in the next nationally determined contributions can be solved by CMA certification of the decisions specifying that the parties of the Paris Agreement shall declare their progress towards their next nationally determined contributions by comparing their statements with the data obtained from global stocktake as a point of reference that is clear and transparent, not to say, satisfying the principle of being measurable, reportable, and verifiable (MRV). They should declare that the heightening of their nationally determined contributions will contribute to the heightening of the implementation under the Paris Agreement in reaching

the goal of holding the increase in the global average temperature to well below two degrees Celsius above pre-industrial levels.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สลิล สิริพิฑูร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรพรหม อินทร์มรรย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้คำแนะนำในการดำเนินการวิจัยตลอดจนแก้ไขปรับปรุงจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ผู้ศึกษารู้อย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร. ประพนธ์ คล้ายสุบรรณ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์จุฑาพร วงศ์ทองสรรค์ และอาจารย์ ดร. รัชดาพร นิมพงษ์ศักดิ์ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ โดยให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง อาจารย์ ดร. ณัฐริกา วายุภาพ นิติพน รองผู้อำนวยการองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) คุณธวัชชัย แสงคำสุข ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์ องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) และคุณศุภณัฐ โชติวิทยธารการ นักวิชาการสำนักยุทธศาสตร์ องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการ กระบวนการ และแนวทางการดำเนินงานภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงการให้ข้อมูล และวิธีคิดในแง่มุมของผู้แทนไทยในการเจรจาภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จนทำให้ผู้ศึกษามีองค์ความรู้และข้อมูลที่ถูกต้องในการศึกษาความตกลงปารีส เพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้อย่างสมบูรณ์ครบถ้วน

ขอขอบคุณนางสาวศิลป์สม สังขพงษ์ นิติกรชำนาญการ องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) นางสาวอริยา หลักฐาน นายจิณณวัตร แท่นนาคนางสาวรณิดา ปานทอง นางสาวสิริกานดา วัชรไทย นางสาวปวีณา บัวบาน และเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) ทุกคนสำหรับ

การอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ศึกษาตลอดระยะเวลาที่ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลภายใน
องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน)

และสุดท้ายนี้ขอขอบคุณบิดา และมารดาของผู้ศึกษาที่เป็นผู้สนับสนุน
และคอยเป็นกำลังใจให้แก่ผู้ศึกษาตลอดระยะเวลา 5 ปีในการดำเนินการจัดทำ
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสมบูรณ์

สุกฤต ยังเจริญยิ่ง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(7)
กิตติกรรมประกาศ.....	(11)
สารบัญภาพประกอบ.....	(18)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1. ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	13
3. สมมติฐานของการศึกษา.....	13
4. ขอบเขตของการศึกษา.....	14
5. วิธีดำเนินการศึกษา.....	14
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา.....	15
7. อภิธานคำย่อ.....	15
2 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และหลักการที่เกี่ยวข้องกับมาตรการใน การลดก๊าซเรือนกระจก.....	26
1. ความหมายของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ.....	26
2. ผลกระทบทางลบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ.....	27
3. หลักการที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศในการ- ลดก๊าซเรือนกระจกตามกลไกการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดภายใต้ ความตกลงปารีส.....	32
3.1 หลักการตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม.....	32

บทที่	หน้า
3.1.1 หลักความรับผิดชอบของรัฐ (State Responsibility).....	32
3.1.2 หลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน (Common But Differentiated Responsibility).....	35
3.1.3 หลักการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development).....	36
3.1.4 หลักความร่วมมือ (Principle of Cooperation) หรือหลักการเพื่อนบ้านที่ดี (Good Neighbourliness).....	38
3.2 หลักการทั่วไปตามกฎหมายระหว่างประเทศ.....	39
3.2.1 หลักความโปร่งใส (Transparency Theory).....	40
3.2.2 หลักความเป็นธรรม (Equity).....	43
3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศในการลดก๊าซเรือนกระจกตามกลไกการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดภายใต้ความตกลงปารีส.....	46
1. กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change).....	46
1.1 อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ...	47
1.1.1 วัตถุประสงค์ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ.....	48
1.1.2 หลักการสำคัญของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ.....	49
1.1.3 พันธกรณีตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ.....	55
1.1.4 ที่ประชุมสมัชชาอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ.....	59

บทที่	หน้า
1.1.5 องค์การภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วย การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ.....	60
1.2 พิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol).....	61
1.2.1 การลดและการจำกัดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ตามพันธกรณีของพิธีสารเกียวโต.....	61
1.2.2 กลไกช่วยเหลือภาคีที่มีรายนามตามภาคผนวก I (Annex I Parties) ภายใต้พิธีสารเกียวโต.....	62
1.2.3 แนวทางด้านความโปร่งใส (Transparency) ภายใต้ พิธีสารเกียวโต.....	63
1.2.4 กลไกการลดก๊าซเรือนกระจกโดยสมัครใจ (Mitigation Pledge).....	66
1.2.5 กลไกการกำหนดเป้าหมายสนับสนุนในระดับประเทศอย่างมุ่งมั่น (Intended Nationally Determined Contributions: INDCs).....	72
1.3 ความตกลงปารีส (Paris Agreement).....	74
1.3.1 วัตถุประสงค์ของความตกลงปารีส.....	76
1.3.2 หลักการของการดำเนินงานของความตกลงปารีส.....	78
1.3.3 ลักษณะของการดำเนินงานภายใต้ความตกลงปารีส.....	80
1.3.4 พันธกรณีการลดก๊าซเรือนกระจกตามกลไก การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (NDCs) ภายใต้ ความตกลงปารีส.....	82
1.3.5 แนวทางด้านความโปร่งใสตามความตกลงปารีส.....	86
1.3.6 การทบทวนสถานการณ์ และการดำเนินงานระดับโลก (Global Stocktake).....	93

บทที่	หน้า
1.3.7 ความสัมพันธ์ระหว่างอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วย การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) พิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) และความตกลงปารีส (Paris Agreement)....	94
2. อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. 1992 (Convention on Biological Diversity).....	99
2.1 ลักษณะของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลาย ทางชีวภาพ ค.ศ. 1992.....	100
2.2 หลักการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลาย ทางชีวภาพ ค.ศ. 1992.....	101
2.3 วัตถุประสงค์ของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลาย ทางชีวภาพ ค.ศ. 1992.....	102
2.4 พันธกรณีตามอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลาย ทางชีวภาพ ค.ศ. 1992.....	103
4 วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศ ในการลดก๊าซเรือนกระจกตามกลไกการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดภายใต้ ความตกลงปารีส.....	105
1. ปัญหาการกำหนดวิธีการ กระบวนการ และแนวทางของการดำเนินงาน ที่สะท้อนความเป็นธรรม หลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคี และการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามความตกลงปารีส.....	105
2. ปัญหาเรื่องการกำหนดแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วม ที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไป.....	112
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	116
1. บทสรุป.....	116

บทที่	หน้า
2. ข้อเสนอแนะ.....	120
ภาคผนวก	
ก Paris Agreement.....	123
ข ความตกลงปารีส.....	152
บรรณานุกรม.....	181
ประวัติผู้เขียน.....	190

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1 แสดงปรากฏการณ์เรือนกระจก และการสะท้อนและกักเก็บ รังสีอินฟราเรดของชั้นบรรยากาศ.....	3
2 กราฟแสดงอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกที่เพิ่มสูงขึ้นรายปี.....	4
3 แผนภูมิแสดงโครงสร้างของกลไกการทบทวนสถานการณ์ และการดำเนินงานระดับโลกตามความตกลงปารีส ข้อ 14.....	94
4 แผนภาพแสดงพัฒนาการของเครื่องมือทางกฎหมายภายใต้ กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ.....	96

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

นับแต่ปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 3 ที่เคลาส์ ชวาบ (Mr. Klaus Schwab) ประธานบริหารของสภาเศรษฐกิจโลกเรียกว่า การปฏิวัติคอมพิวเตอร์¹ ในช่วงปี ค.ศ. 1970² เป็นยุคที่นวัตกรรมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทต่อวงการอุตสาหกรรม ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจ การใช้พลังงาน การติดต่อสื่อสาร และการค้นคิด ประดิษฐ์ พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ในทุกด้าน มีความรวดเร็วมากกว่าในอดีตอย่างมาก ซึ่งการดำเนินกิจกรรมเหล่านี้มนุษย์ได้กระทำโดยไม่ตระหนักถึงผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นในอนาคตว่ากิจกรรมดังกล่าวได้ปล่อยก๊าซเรือนกระจกขึ้นสู่ชั้นบรรยากาศเป็นจำนวนมาก³ อันเป็นสาเหตุของปัญหาที่เรียกว่า “การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ” (Climate Change)⁴ หรือ “ปรากฏการณ์สภาวะโลกร้อน” (Global Warming)

¹ประกายดาว แบ่งสันเทียะ, ปฏิวัติอุตสาหกรรม 4.0 พลิก “มนุษย์” เหนือหุ่นยนต์ [Online], available URL: <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/783724>, 2560 (ธันวาคม, 3).

²แผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) หน้า 13.

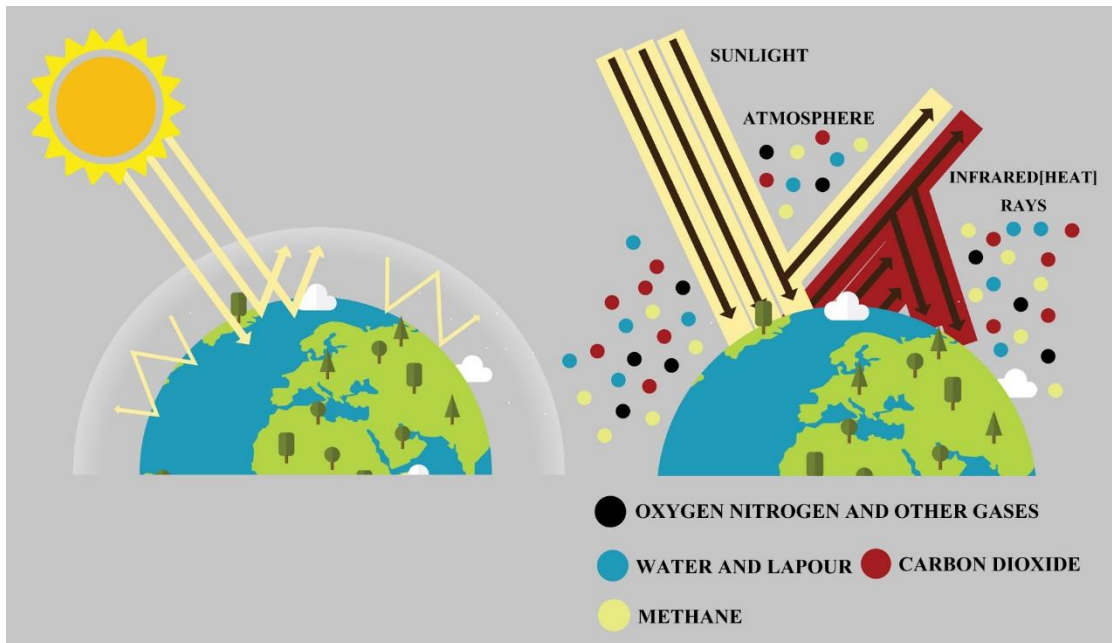
³Rajendra K. Pachauri and others, **Climate Change 2014 Synthesis Report**, IPCC (2015), p. 2.

⁴ชนาธิป ภาริโน, “โลกร้อน วิฤต และ โอกาส,” วารสารวิชาการศาลปกครอง 7, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2550): 116.

ปรากฏการณ์เรือนกระจก (Greenhouse Effect) เป็นกระบวนการตามธรรมชาติของชั้นบรรยากาศโลกที่ช่วยให้โลกมีอุณหภูมิที่พอเหมาะกับการอยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิต โดยชั้นบรรยากาศนี้มีก๊าซต่าง ๆ เป็นส่วนประกอบ เช่น ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) ก๊าซมีเทน (CH₄) ก๊าซไนตรัสออกไซด์ (N₂O) สารไฮโดรฟลูออโรคาร์บอน (HFC) สารเปอร์ฟลูออโรคาร์บอน (PFC) และสารซัลเฟอร์เฮกซะฟลูออไรด์ (SF₆) ซึ่งก๊าซเหล่านี้เรียกว่า “ก๊าซเรือนกระจก”⁵ (Green House Gas: GHGs) มีหน้าที่กรองรังสีจากดวงอาทิตย์ที่แผ่เข้าสู่ชั้นบรรยากาศในรูปคลื่นแสง และให้ความร้อนแก่โลก พลังงานบางส่วนทำให้โลกอบอุ่นก่อนที่จะถูกแผ่กลับออกไปสู่อวกาศ ในรูปรังสีอินฟราเรด ในภาวะปกติรังสีอินฟราเรดที่แผ่กลับออกไปบางส่วนจะถูกกักเก็บไว้ที่ชั้นบรรยากาศโลกตามธรรมชาติเพื่อรักษาระดับอุณหภูมิของโลกให้คงที่ และพอเหมาะกับการอยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิต⁶ แต่การปล่อยก๊าซเรือนกระจกจำนวนมากจากกิจกรรมมนุษย์ทำให้ชั้นก๊าซเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศโทรโพสเฟียร์ (Troposphere) หนาขึ้น เป็นต้นเหตุให้รังสีอินฟราเรดบางส่วนที่ควรจะสะท้อนกลับออกไปสู่อวกาศถูกกักเก็บในชั้นบรรยากาศส่งผลทำให้อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกสูงขึ้นจนอยู่ในระดับที่อันตราย

⁵ชนาธิป ผาริโน, เรื่องเดียวกัน, หน้า 116.

⁶คุณากร วาณิชวิรุฬห์, ผู้แปล, โลกร้อน ความจริงที่ไม่มีใครอยากฟัง เปิดโปงวิกฤตสิ่งแวดล้อมและทางรอดของมวลมนุษย, โดย อัล กอร์ (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน, 2550), หน้า 26-27.

ภาพที่ 1 แสดงปรากฏการณ์เรือนกระจก และการสะท้อนและกักเก็บรังสีอินฟราเรดของชั้นบรรยากาศ

ที่มา: มหาวิทยาลัยมหิดล, สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้, นิเวศน์วิทยา และสิ่งแวดล้อม
[Online], available URL: <http://www.il.mahidol.ac.th/e-media/ecology/picture/greenhouse.gif>, 2560 (ธันวาคม, 13).

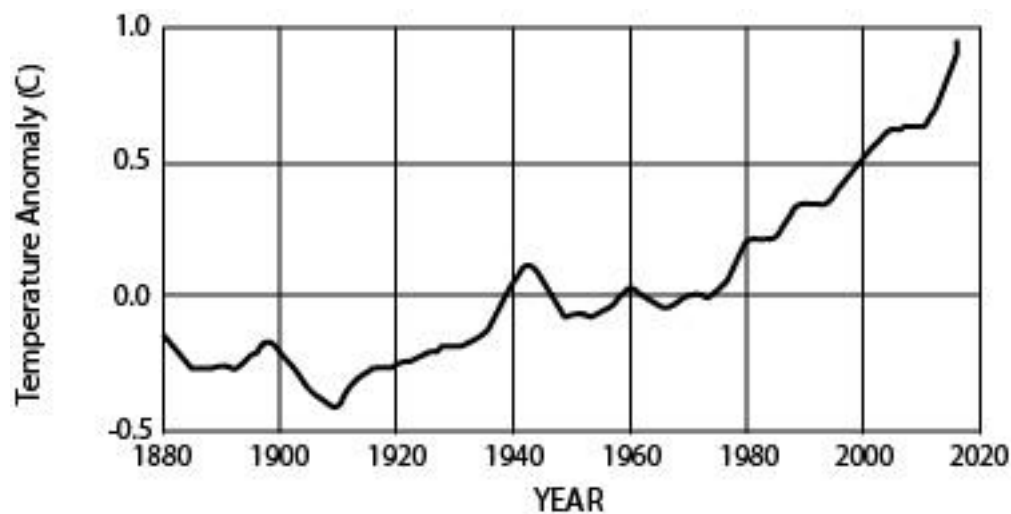
ผลกระทบจากปัญหาดังกล่าวจะปรากฏในรูปของภัยธรรมชาติที่ทวีความรุนแรง เช่น เหตุการณ์พายุเฮอริเคนคาทรีนาเข้าถล่มประเทศลาซาล ซึ่งเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ที่พายุเฮอริเคนก่อตัวขึ้นในส่วนใหญ่ของมหาสมุทรแอตแลนติก⁷ ปรากฏการณ์เอลนีโญที่ยาวนานผิดปกติที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตข้าวในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้⁸ การถ่ายเทความร้อนไปยังซีกโลกเหนือจึงไม่ดีเหมือนเดิม

⁷คุณากร วาณิชวิรุฬห์, เรื่องเดียวกัน, หน้า 80-85.

⁸ทีมข่าวสิ่งแวดล้อม, สภาพอากาศแปรปรวน ชวนนาเผชิญความเสี่ยง ผลผลิตข้าวลดลง ติดกับดักความยากจนไม่จบสิ้น [Online], available URL: <http://greennews.agency/?p=15459>, 2017 (ตุลาคม, 5).

ส่งผลให้ทวีปอเมริกา และโดยเฉพาะทวีปยุโรปมีสภาพอากาศที่เย็นมากขึ้น⁹ เป็นต้น ซึ่งปรากฏการณ์เหล่านี้ยังส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศอย่างร้ายแรง

จะเห็นได้ว่า ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) เป็นปัญหาทางสิ่งแวดล้อมที่มีลักษณะข้ามพรมแดนอีกด้วย กล่าวคือ เมื่อรัฐหนึ่งได้ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสู่ชั้นบรรยากาศเป็นจำนวนมาก รัฐอื่น ๆ ก็จะได้รับผลกระทบจากปัญหาดังกล่าวด้วย ซึ่งก็คือ อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกที่เพิ่มสูงขึ้นทุกปี

ภาพที่ 2 กราฟแสดงอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกที่เพิ่มสูงขึ้นรายปี

ที่มา: NASA's Goddard Institute for Space Studies, **Global Land-Ocean**

Temperature Index [Online], available URL: <https://climate.nasa.gov/>, 2017

(December, 24).

ด้วยเหตุนี้ประชาคมโลกได้ตระหนักถึงปัญหาและผลกระทบทางลบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) จึงร่วมกันจัดทำอนุสัญญาระหว่างประเทศขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ได้แก่ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate

⁹จิตติมา บ้านสร้าง, **ไขปริศนาพายุหิมะ...โลกร้อนหรือโลกเย็นกันแน่** [Online], available URL: www.web.greenworld.or.th/columnist/situation/427,2553 (มกราคม, 11).

Change: UNFCCC)¹⁰ และมีความตกลงภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) อีก 2 ฉบับ ได้แก่ พิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol)¹¹ และความตกลงปารีส (Paris Agreement)

พิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) เป็นข้อตกลงภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เป็นผลลัพธ์จากการที่ที่ประชุมรัฐภาคีอนุสัญญา (The Conference of the Parties: COP) สมัยที่ 1 ในปี ค.ศ. 1995 ได้ตระหนักว่าการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแบบไม่มีข้อบังคับนั้น ไม่อาจทำให้บรรลุข้อเรียกร้องให้ประเทศอุตสาหกรรมลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้อยู่ในระดับการปล่อยในปี ค.ศ. 1990 ภายในปี ค.ศ. 2000 ได้ ที่ประชุมรัฐภาคีอนุสัญญา (COP) จึงมีมติให้จัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจในนาม Ad Hoc Group on the Berlin Mandate (AGBM) เพื่อทำการร่างข้อตกลงที่สร้างพันธกรณีทางกฎหมายที่เข้มข้นและเพียงพอต่อการจะบรรลุเป้าหมายในการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศอุตสาหกรรมลงได้ โดยที่ประชุมรัฐภาคีอนุสัญญา (COP) ได้มีมติรับรองพิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) ในการประชุมรัฐภาคี สมัยที่ 3 (COP3) เมื่อปี ค.ศ. 1997 ณ กรุงเกียวโต ประเทศญี่ปุ่น¹² และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2005 เมื่อมีประเทศภาคีที่มีรายนามตามภาคผนวกที่ I รวมกันอย่างน้อยร้อยละ 55 จากปริมาณ

¹⁰United Nations Climate Change, **First Steps to a Safer Future: Introducing The United Nations Framework Convention on Climate Change** [Online], available URL: http://unfccc.int/essential_background/convention/items/6036.php, 2017 (December, 9).

¹¹United Nations Climate Change, **Kyoto Protocol** [Online], available URL: http://unfccc.int/kyoto_protocol/items/2830.php, 2017 (December, 9).

¹²อนันต์ คงเครือพันธุ์ และคณะ, **กฎหมายกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ** (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2559), หน้า 13-14.

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศภาคีที่มีรายนามตามภาคผนวกที่ I ในปีฐาน ค.ศ. 1990 ให้สัตยาบัน¹³

พิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) เป็นข้อตกลงระหว่างประเทศที่มีกำหนดระยะเวลา โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

พิธีสารเกียวโตระยะที่ 1 มีระยะเวลาการดำเนินการตั้งแต่ปี ค.ศ. 2008 จนถึงปี ค.ศ. 2012 โดยกำหนดพันธกรณีให้ประเทศที่มีรายนามตามภาคผนวกที่ I ต้องลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมอย่างน้อยร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับระดับการปล่อยในปี ค.ศ. 1990 ให้สำเร็จภายในระยะเวลาการดำเนินการ¹⁴ มีรัฐภาคีจำนวน 192 ประเทศ โดยรัฐบาลแคนาดาได้แจ้งถอนตัวจากพิธีสารเกียวโตเมื่อ 15 ธันวาคม ค.ศ. 2011 และมีผลสิ้นสภาพเมื่อ 15 ธันวาคม ค.ศ. 2012¹⁵ โดยผลลัพธ์ของการดำเนินการ คือ ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมของประเทศที่มีรายนามตามภาคผนวกที่ I สามารถดำเนินการได้มากกว่าร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับระดับการปล่อยในปี ค.ศ. 1990¹⁶

พิธีสารเกียวโตระยะที่ 2 เป็นผลลัพธ์จากมติรับรองผลการเจรจาที่เรียกว่า Doha-Climate Gateway ในการประชุมรัฐภาคี สมัยที่ 18 (COP18) ณ เมืองโดฮา ประเทศกาตาร์ เมื่อปี ค.ศ. 2012 โดยกำหนดให้พิธีสารเกียวโตระยะที่ 2 นี้มีระยะเวลาการดำเนินการ 8 ปี ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2013 จนถึงปี ค.ศ. 2020 และกำหนดพันธกรณีให้ประเทศที่มีรายนามตามภาคผนวกที่ I ต้องลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมอย่างน้อยร้อยละ 18 เมื่อเทียบกับระดับการปล่อยในปี ค.ศ. 1990 ให้สำเร็จ

¹³Kyoto Protocol, Article 25 Paragraph 1.

¹⁴Ibid, Article 3 Paragraph 1.

¹⁵องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน), พิธีสารเกียวโต [Online], available URL: <http://www.tgo.or.th/2015/thai/content.php?s1=9&s2=33&sub3=sub3>, 2019 (มีนาคม, 14).

¹⁶UNFCCC, **Assessment of First Phase of Kyoto Protocol Published** [Online], available URL: <https://unfccc.int/news/assessment-of-first-phase-of-kyoto-protocol-published>, 2019 (March, 14).

ภายในระยะเวลาการดำเนินการ¹⁷ โดยประเทศภาคีที่มีรายนามตามภาคผนวกที่ I ถูกกำหนดให้มีปริมาณการลดก๊าซเรือนกระจกรายภาคีตามเอกสาร Doha Amendment to the Kyoto Protocol¹⁸ การเพิ่มความเข้มข้นของพันธกรณีในพิธีสารเกียวโตระยะที่ 2 นี้ ส่งผลให้พิธีสารเกียวโตระยะนี้ยังไม่มีมีผลบังคับใช้ได้ในปัจจุบัน¹⁹ เนื่องจากมีประเทศภาคีให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติไม่ครบถ้วนตามเงื่อนไขของ Doha Amendment to the Kyoto Protocol

ความตกลงปารีส²⁰ (Paris Agreement) เป็นความตกลงภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change: UNFCCC) ที่ได้รับรองความตกลงในที่ประชุมสมัชชา-รัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (The Conference on Parties) สมัยที่ 21 (COP21) ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ปัจจุบัน²¹มีประเทศ

¹⁷อนันต์ คงเครือพันธุ์ และคณะ, เรื่องเดิม, หน้า 28-29.

¹⁸UNFCCC, **The Doha Amendment** [Online], available URL: <http://unfccc.int/process/the-kyoto-protocol/the-doha-amendment>, 2019 (March, 14).

¹⁹14 March 2019

²⁰United Nations Climate Change, **Paris Agreement: Essential Elements** [Online], available URL: http://unfccc.int/paris_agreement/items/9485.php, 2017 (October, 12).

²¹14 March 2019

ที่ให้สัตยาบันทั้งสิ้น 185 ประเทศ²² โดยประเทศไทยให้สัตยาบันเมื่อ 2 กันยายน ค.ศ. 2016²³ ความตกลงปารีสมีวัตถุประสงค์สำคัญ 3 ประการ²⁴ คือ

ประการแรก คือ เป้าหมายการควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลก ให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียส เมื่อเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรม²⁵ และมุ่งพยายามควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิไม่ให้เกิน 1.5 องศาเซลเซียสเมื่อเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรม

ประการที่สอง คือ เพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อผลกระทบทางลบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการส่งเสริมการสร้างภูมิคุ้มกันและความสามารถในการฟื้นตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำโดยไม่กระทบการผลิตอาหาร

ประการที่สาม คือ ทำให้การไหลเวียนของเงินทุนสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจไปสู่ระบบเศรษฐกิจแบบคาร์บอนต่ำและการพัฒนาให้มีภูมิคุ้มกันและความสามารถในการฟื้นตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อันอยู่ภายใต้หลักการของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) คือ หลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่าง (Common But Differentiated Responsibility: CBDR) ที่คำนึงถึงขีดความสามารถ (Respective

²²UNFCCC, **Paris Agreement-Status of Ratification** [Online], available URL: <http://unfccc.int/process/the-paris-agreement/status-of-ratification>, 2018 (September, 12).

²³United Nations Climate Change, **Paris Agreement-Status of Ratification** [Online], available URL: http://unfccc.int/paris_agreement/items/9444.php, 2016 (November, 4).

²⁴Paris Agreement, Article 2.

²⁵สำหรับภาคีประเทศพัฒนาแล้ว โดยส่วนใหญ่จะใช้ปี ค.ศ. 1990 เป็นปีฐานในการกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจก

Capabilities: RC) และบริบทที่แตกต่างกันของรัฐภาคี (In the Light of Different National Circumstances)²⁶

ภายใต้หลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน (CBDR) ความตกลงปารีส (Paris Agreement) ให้รัฐภาคีความตกลงปารีสทุกรัฐมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศด้วยการกำหนดให้ รัฐภาคีความตกลงปารีสทุกรัฐต้องจัดทำและแจ้งการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (Nationally Determined Contributions: NDCs) ที่แสดงความพยายามอย่างมุ่งมั่น (Ambitious Efforts)²⁷ ในการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทุก ๆ 5 ปี²⁸ แต่ก็ยังคงความแตกต่างในรายละเอียดระหว่างการมีส่วนร่วมของรัฐภาคีประเทศพัฒนาแล้วกับรัฐภาคีประเทศกำลังพัฒนา²⁹

การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (NDCs) เป็นแผนการดำเนินการที่รัฐภาคีความตกลงปารีสทุกรัฐนำเสนอการมีส่วนร่วมของรัฐตนตามความสมัครใจ ในการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อันสะท้อนหลักการดำเนินการในรูปแบบ Bottom-Up ที่รัฐภาคีมีอิสระในการกำหนดเป้าหมาย หลักเกณฑ์ กระบวนการ และรายละเอียดในการดำเนินการต่าง ๆ ได้เองตามศักยภาพที่แต่ละรัฐภาคีเห็นว่าเหมาะสม

เมื่อผู้ศึกษาได้ทำการศึกษา Intended Nationally Determined Contributions (INDCs)³⁰ ซึ่งเปลี่ยนสถานะเป็นการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (Nationally Determined Contributions: NDCs) ฉบับแรกของแต่ละภาคีแล้วพบว่า เป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจก (Emission Reduction Targets) โดยรวมของภาคีความตกลงปารีส

²⁶Paris Agreement, Article 4.3.

²⁷Ibid., Article 3.

²⁸Ibid., Article 4.3.

²⁹Ibid., Article 4.4.

³⁰World Resources Institute, **What is an INDC?** [Online], available URL: <http://www.wri.org/indc-definition>, 2018 (October, 1).

ไม่สามารถที่จะบรรลุเป้าหมาย 2 องศาเซลเซียสได้³¹ อีกทั้งยังห่างจากการบรรลุเป้าหมาย³² ตามวัตถุประสงค์ของความตกลงปารีส³³ ซึ่งการดำเนินการตามการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (NDCs) ฉบับดังกล่าวอาจทำให้อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกสูงขึ้น 2.7-3.5 องศาเซลเซียส โดยประมาณ³⁴

จากการศึกษาความตกลงปารีส (Paris Agreement) ผู้ศึกษามีความเห็นว่าการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (NDCs) มีปัญหาข้อกฎหมายที่ควรค่าแก่การนำมาศึกษา และแสวงหาแนวทางแก้ไข ดังนี้

ปัญหาที่ 1 การกำหนดวิธีการ กระบวนการ และแนวทางของการดำเนินงานที่สะท้อนความเป็นธรรม หลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคี และการพัฒนาที่ยั่งยืนตามความตกลงปารีส

ภายใต้ความตกลงปารีส (Paris Agreement) ข้อ 3 ได้กำหนดให้ภาคีมีพันธกรณี ทุกรัฐต้องจัดทำและแจ้งการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด โดยความตกลงปารีส ข้อ 2.2 กำหนดให้การดำเนินงานภายใต้ความตกลงปารีสจะสะท้อนความเป็นธรรม และหลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคีเป็นหลักการสำคัญของการดำเนินการตามความตกลงนี้ อีกทั้งความตกลงปารีส ข้อ 4.1 ยังกำหนดให้การลดก๊าซเรือนกระจกภายใต้ความตกลงปารีส อยู่ภายใต้บริบทการพัฒนาที่ยั่งยืน

³¹Secretariat, **Aggregate Effect of the Intended Nationally Determined Contributions: An Update**, UNFCCC, FCCC/CP/2016/2 (2016), pp. 4-14.

³²United Nations Environment Programme, **Emission Gap Report 2018** (Nairobi: United Nations Environment Programme, 2018), pp. 16-22.

³³Paris Agreement, Article 2.

³⁴World Resources Institute, **INSIDER: Why are INDC Studies Reaching Different Temperature Estimates?** [Online], available URL: <http://wri.org/blog/2015/11/insider-why-are-indc-studies-reaching-different-temperature-estimates>, 2018 (October, 1).

อย่างไรก็ดี ความตกลงปารีสไม่ได้กำหนดวิธีการ กระบวนการ และแนวทางของการดำเนินงานที่สะท้อนความเป็นธรรม และหลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคี ภายใต้บริบทการพัฒนาที่ยั่งยืน ทำให้ผลลัพธ์ของการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดโดยรวมของทุกภาคีไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของความตกลงปารีสในการควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียสเมื่อเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรมตามความตกลงปารีส ข้อ 2.1 (เอ) ได้ ดังที่ปรากฏใน Emission Gap Report ปี ค.ศ. 2018 ของโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nation Environment Programme: UNEP) รายงานว่า การกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของภาคีความตกลงปารีสนั้นยังมีความห่างไกลจากโอกาสในการบรรลุเป้าหมาย 2 องศาเซลเซียสที่เป็นวัตถุประสงค์ของความตกลงได้

ปัญหาที่ 2 ปัญหาการกำหนดแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไป

สืบเนื่องจากรายงานการประเมินของโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) ที่ปรากฏใน Emission Gap Report ในปี ค.ศ. 2018 ที่ระบุว่า การกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของภาคีความตกลงปารีสนั้นยังมีความห่างไกลจากโอกาสในการบรรลุเป้าหมาย 2 องศาเซลเซียสที่เป็นวัตถุประสงค์ของความตกลงปารีส ประกอบกับการที่ความตกลงปารีส (Paris Agreement) ข้อ 4.9 ได้กำหนดให้ภาคีความตกลงปารีสต้องจัดทำและแจ้งการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดทุก 5 ปี และความตกลงปารีส (Paris Agreement) ข้อ 4.3 กำหนดว่า ในการนำเสนอการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไปนั้น ภาคีแต่ละรัฐจะต้องแสดงความก้าวหน้าที่เพิ่มมากขึ้นจากการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของภาคีที่มีอยู่ขณะนั้น³⁵

³⁵Each Party shall Successive Nationally Determined Contribution will Represent a Progression Beyond the Party's the Current Nationally Determined Contribution...

จากการศึกษาความตกลงปารีสผู้ศึกษาพบว่า ในการปรับปรุงการมีส่วนร่วม-ที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไปที่ภาคีต้องแสดงถึงความก้าวหน้าที่เพิ่มขึ้นในการดำเนินงานภายใต้ความตกลงนี้ทุก 5 ปี ความตกลงปารีสไม่มีข้อตกลงที่ระบุถึงวิธีการ กระบวนการ และแนวทางที่จะบ่งชี้ถึงความก้าวหน้าดังกล่าวอย่างชัดเจน ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่า จะก่อให้เกิดปัญหาในการอธิบายถึงนิยามของความก้าวหน้าของเนื้อหาของการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของแต่ละภาคี เช่น ประเทศ A เคยกำหนดเป้าหมายลดก๊าซเรือนกระจก ร้อยละ 20 ในปี ค.ศ. 2030 ในการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไป การที่ประเทศ A จะกำหนดเป้าหมายลดก๊าซเรือนกระจก ร้อยละ 25 ในปี ค.ศ. 2035 ในกรณีเช่นนี้จะถือได้ว่า เป็นการแสดงถึงความก้าวหน้า (Beyond the Current Nationally Determined Contribution) ในการปรับปรุงการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดตามความตกลงปารีส ข้อ 4.3 หรือไม่เมื่อเทียบกับเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกที่ระบุไว้ตามการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดเดิม

ผู้ศึกษาเห็นว่า หากความตกลงปารีสยังคงความไม่ชัดเจนในแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไปเช่นนี้จะทำให้การยกระดับของการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกของภาคีความตกลงปารีสไม่สามารถมุ่งสู่ระดับที่เพียงพอต่อการบรรลุเป้าหมายในการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการบรรลุเป้าหมายในการควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียสเมื่อเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรมตามความตกลงปารีส (Paris Agreement) ข้อ 2.1 (เอ)

จากปัญหาการกำหนดวิธีการ กระบวนการ และแนวทางของการดำเนินงานที่สะท้อนความเป็นธรรม หลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคี และการพัฒนาที่ยั่งยืนตามความตกลงปารีส และปัญหาความไม่ชัดเจนของแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไป ผู้ศึกษาเห็นว่าปัญหาดังกล่าวมีความสำคัญ และควรทำการศึกษาเพื่อหามาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศในการยกระดับการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกภายใต้ความตกลงปารีสให้มุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายในการควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ย

ของโลกในต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียสเมื่อเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรมตามความตกลงปารีส
ข้อ 2.1 (เอ) ได้

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และมาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศในการลดก๊าซเรือนกระจก

2.2 เพื่อศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศในการลดก๊าซเรือนกระจกตามกลไกการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดภายใต้ความตกลงปารีส

2.3 เพื่อวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศในการลดก๊าซเรือนกระจกตามกลไกการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดภายใต้ความตกลงปารีส

2.4 เพื่อศึกษาหาแนวทางแก้ไขมาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศในการลดก๊าซเรือนกระจกตามกลไกการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดภายใต้ความตกลงปารีส

3. สมมติฐานของการศึกษา

มาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศในการลดก๊าซเรือนกระจกตามกลไกการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดภายใต้ความตกลงปารีสมีปัญหาในเรื่องดังต่อไปนี้

3.1 ความตกลงปารีสไม่กำหนดวิธีการ กระบวนการ และแนวทางการดำเนินงานที่สะท้อนความเป็นธรรม และหลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคี ตามความตกลงปารีส ข้อ 2.2 ภายใต้บริบทการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามความตกลงปารีส ข้อ 4.1 ทำให้การดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกของภาคีความตกลงโดยรวมไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียสเมื่อเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรมตามความตกลงปารีส ข้อ 2.1 (เอ) ได้

3.2 ความตกลงปารีส ข้อ 4 มีความไม่ชัดเจนเรื่องแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไป ส่งผลลัพท์ให้การประเมินความก้าวหน้าของ

การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไปตามความตกลงปารีส ข้อ 4.3 ที่กำหนดให้ การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไปของแต่ละภาคีจะแสดงถึงความก้าวหน้า ที่เพิ่มขึ้นจากการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของภาคีที่มีอยู่ในขณะนั้น และสะท้อน ให้เห็นถึงความพยายามที่เป็นไปได้สูงสุดของตน โดยสะท้อนหลักความรับผิดชอบ ร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคีนั้น ไม่สามารถ จะดำเนินการได้โดยสอดคล้องกับหลักความโปร่งใสภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติ- ว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และความตกลงปารีส ข้อ 13

4. ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาแนวทางการกำหนดเป้าหมายลดก๊าซเรือนกระจกและแนวทางการปรับปรุงเป้าหมายก๊าซเรือนกระจกที่สะท้อนความเป็นธรรม และเป็นไปตาม หลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถ ของแต่ละภาคี (CBDR & RC) ตามกลไกการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (Nationally Determined Contributions: NDCs) ภายใต้ความตกลงปารีส (Paris Agreement) โดยศึกษากรอบการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Action) ภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

5. วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษานี้ จะทำการศึกษาโดยการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาค้นคว้าจาก รายงานการวิจัยต่าง ๆ หนังสือ บทความ จากห้องสมุดสถาบัน ต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานรัฐและเอกชน เอกสารราชการ เอกสารจากการสัมมนา วิทยานิพนธ์ และบทความต่าง ๆ ที่ปรากฏบนเครือข่ายสากลที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการลด ก๊าซเรือนกระจกตามการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (NDCs) ภายใต้ความตกลงปารีส (Paris Agreement) แล้วนำมาวิเคราะห์ (Content Analysis) ให้ได้มาซึ่งข้อสรุป

และแนวทางการแก้ไข โดยวิธีการพรรณนาและวิเคราะห์ (Descriptive and Analytical Method)

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

6.1 ทำให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และมาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศในการลดก๊าซเรือนกระจก

6.2 ทำให้ทราบถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศในการลดก๊าซเรือนกระจกตามกลไกการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดภายใต้ความตกลงปารีส

6.3 ทำให้สามารถวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศในการลดก๊าซเรือนกระจกตามกลไกการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดภายใต้ความตกลงปารีส

6.4 ทำให้ทราบถึงแนวทางแก้ไขมาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศในการลดก๊าซเรือนกระจกตามกลไกการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดภายใต้ความตกลงปารีส

7. อภิธานคำย่อ

7.1 Assigned Amount Unit (AAU)

Assigned Amount Unit เป็นหน่วยของปริมาณคาร์บอนเครดิตที่เป็นผลลัพธ์จากการดำเนินกลไกซื้อขายสิทธิการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามพิธีสารเกียวโต ข้อ 17

7.2 Ad hoc Working Group on the Durban Platform for Enhanced Actions (ADP)

คณะทำงานเฉพาะกิจว่าด้วยแผนงานเดอร์บันเพื่อยกระดับการดำเนินงาน (Ad hoc Working Group on the Durban Platform for Enhanced Actions) เป็นคณะทำงานเฉพาะกิจที่ก่อตั้งขึ้นตาม Decision 1/CP.17 ของที่ประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสมัยที่ 17 ในปี ค.ศ. 2011 โดยมีภารกิจในการพัฒนาพิธีสาร ความตกลง หรือเครื่องมือ

ทางกฎหมายที่จะมีผลบังคับทางกฎหมายแก่ภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทุกรัฐ

7.3 Ad Hoc Group on the Berlin Mandate (AGBM)

Ad Hoc Group on the Berlin Mandate เป็นคณะทำงานที่ก่อตั้งขึ้นโดยที่ประชุมรัฐภาคีอนุสัญญา สมัยที่ 1 ตาม Decision 1/CP.1 ในปี ค.ศ. 1995 มีภารกิจในการสร้างกระบวนการที่จะเสริมสร้างข้อผูกพันที่เข้มแข็งแก่ภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เป็นประเทศอุตสาหกรรมในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยมีเป้าหมายในปี ค.ศ. 2000 ผ่านการยอมรับพิธีสาร หรือเครื่องมือทางกฎหมายอื่น ๆ

7.4 Ad Hoc Working Group on Long-term Cooperation Actions under the Convention (AWG-LCA)

คณะทำงานเฉพาะกิจว่าด้วยความร่วมมือระยะยาวภายใต้อนุสัญญา (Ad Hoc Working Group on Long-term Cooperation Actions under the Convention) เป็นคณะทำงานที่ก่อตั้งขึ้นโดยที่ประชุมอนุสัญญา สมัยที่ 13 ตามแผนปฏิบัติการบาห์ลี (Bali Action Plan) ในปี ค.ศ. 2007 เพื่อเป็นกรอบเจรจาถึงความร่วมมือระยะยาวในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 5 ประเด็น ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ร่วมสำหรับความร่วมมือระยะยาว 2) การเสริมสร้างกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกในประเทศ และระหว่างประเทศ เช่น การหารือถึงการสร้างพันธมิตรการลดก๊าซเรือนกระจกโดยประเทศพัฒนาแล้ว และการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศกำลังพัฒนา 3) ส่งเสริมการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 4) ส่งเสริมการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี และ 5) ส่งเสริมด้านการเงินและการลงทุนเพื่อสนับสนุนการลดก๊าซเรือนกระจกและการปรับตัว

7.5 Biennial Reports (BR)

รายงานรายสองปี (Biennial Reports) เป็นรายงานที่ประเทศพัฒนาแล้วต้องแจ้งเพื่อติดตามการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกตาม Decision 1/CP.16 โดยต้องระบุถึงการสนับสนุนทางการเงิน เทคโนโลยี และการเสริมสร้างศักยภาพแก่ประเทศกำลังพัฒนาด้วย

7.6 Biennial Transparency Reports (BTR)

รายงานความโปร่งใสรายสองปี (Biennial Transparency Reports) เป็นรายงานราย 2 ปีที่ภาคีความตกลงปารีสทุกรัฐต้องจัดทำและแจ้งตามวิธีการ กระบวนการ และแนวทางที่ได้รับรองโดยที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคี-ความตกลงปารีส สมัยที่ 1 ตาม Decision 18/CMA.1

7.7 Biennial Update Reports (BUR)

รายงานความก้าวหน้ารายสองปี (Biennial Update Reports) เป็นรายงานที่ประเทศกำลังพัฒนาต้องรายงานถึงความก้าวหน้าในการลดก๊าซเรือนกระจกตามแผนการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมกับประเทศตาม Decision 2/CP.15 โดยต้องระบุถึงการสนับสนุนทางการเงิน เทคโนโลยี และการเสริมสร้างศักยภาพที่ได้รับจากประเทศพัฒนาแล้วด้วย

7.8 Convention on Biological Diversity (CBD)

อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity) เป็นอนุสัญญาลี้่วงแวดล้อมระหว่างประเทศหนึ่งในหกฉบับที่เป็นผลลัพธ์จากการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาในปี ค.ศ. 1992 โดยมีวัตถุประสงค์ในการวางกรอบการดำเนินงานในการอนุรักษ์ไว้ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพในระดับนานาชาติ

7.9 Common But Differentiated Responsibilities and Respective Capabilities (CBDR & RC)

หลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่าง โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคี (Common But Differentiated Responsibilities and Respective Capabilities) เป็นหลักการดำเนินงานตามกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่ปรากฏในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อ 3.1 และความตกลงปารีส ข้อ 2.2

7.10 Clean Development Mechanism (CDM)

กลไกการพัฒนาที่สะอาด (Clean Development Mechanism) เป็นกลไกที่ถูกกำหนดขึ้นตามพิธีสารเกียวโต ข้อ 12 เพื่อช่วยเหลือภาคีที่มีรายนามตาม Annex I

ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในการดำเนินการเพื่อบรรลุปันธกรณีในการลดก๊าซเรือนกระจกตามที่กำหนดไว้ใน Annex B ของพิธีสารเกียวโตควบคู่ไปกับการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่ภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ไม่ได้มีรายนามใน Annex I ของอนุสัญญาฯ

7.11 Certified Emission Reductions (CERs)

Certified Emission Reductions เป็นหน่วยปริมาณคาร์บอนเครดิตที่ได้จากการดำเนินการตามกลไกการพัฒนาที่สะอาดตามพิธีสารเกียวโต ข้อ 12

7.12 The Conference of the Parties Serving as the Meeting of the Parties to the Paris Agreement (CMA)

ที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส (The Conference of the Parties Serving as the Meeting of the Parties to the Paris Agreement) ที่ประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ทำหน้าที่กำกับดูแลความตกลงปารีสด้วยการรับรองข้อตัดสินใจต่าง ๆ ที่กำหนดถึงวิธีการกระบวนการ และแนวทางในการยกระดับการดำเนินงานตามความตกลงปารีส

7.13 The Conference of the Parties Serving as the Meeting of the Parties to the Kyoto Protocol (CMP)

ที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีพิธีสารเกียวโต (The Conference of the Parties Serving as the Meeting of the Parties to the Paris Agreement) ที่ประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ทำหน้าที่กำกับดูแลพิธีสารเกียวโตด้วยการรับรองข้อตัดสินใจต่าง ๆ ที่กำหนดถึงวิธีการกระบวนการ และแนวทางในการยกระดับการดำเนินงานตามพิธีสารเกียวโต

7.14 The Conference of the Parties (COP)

ที่ประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (The Conference of the Parties) เป็นองค์กรสูงสุดของการดำเนินงานตามกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีหน้าที่พบปะหารือตามอนุสัญญาฯ และรับรองข้อตัดสินใจต่าง ๆ ที่ส่งเสริมให้มีการอนุวัติ

ตามอนุสัญญาฯ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีวิธีการ กระบวนการ และแนวทางการดำเนินงานตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อ 7

7.15 Emission Reduction Unit (ERU)

Emission Reduction Unit เป็นหน่วยปริมาณคาร์บอนเครดิตที่เป็นผลลัพธ์จากการดำเนินการตามกลไกการดำเนินการร่วมกันตามพิธีสารเกียวโต ข้อ 6

7.16 Emission Trading (ET)

กลไกซื้อขายสิทธิการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Emission Trading) เป็นกลไกที่ถูกกำหนดขึ้นตามพิธีสารเกียวโต ข้อ 17 เพื่อช่วยเหลือภาคีที่มีรายนามตาม Annex B ของพิธีสารเกียวโตในการบรรลุพันธกรณีในการลดก๊าซเรือนกระจกตามที่กำหนดไว้ใน Annex ดังกล่าว

7.17 Global Environment Facility (GEF)

กองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (Global Environment Facility) ถูกก่อตั้งขึ้นก่อนการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาในปี ค.ศ. 1992 โดยมีจุดประสงค์เพื่อเป็นกลไกทางการเงินในสนับสนุนให้เกิดการดำเนินงานภายใต้อนุสัญญาสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

7.18 Greenhouse Gases (GHGs)

ก๊าซเรือนกระจก (Greenhouse Gases) เป็นก๊าซที่มีศักยภาพในการก่อให้เกิดภาวะโลกร้อนเมื่อได้มีการปล่อยสะสมในชั้นบรรยากาศ และเป็นต้นเหตุของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งก๊าซเรือนกระจกที่อยู่ในการควบคุมภายใต้พิธีสารเกียวโต ได้แก่ คาร์บอนไดออกไซด์ มีเทน ไนตรัสออกไซด์ ไฮโดรฟลูโอคาร์บอน เพอร์ฟลูโอคาร์บอน และฮัลเฟอร์ เฮกซาฟลูโอไรด์

7.19 International Assessment and Review (IAR)

การทบทวนและตรวจประเมินระดับนานาชาติ (International Assessment and Review) เป็นกระบวนการประเมินผลแบบพหุภาคีสำหรับประเทศพัฒนาแล้วที่กำหนดขึ้นตาม Decision 2/CP.17 และเป็นส่วนหนึ่งของแนวทางด้านความโปร่งใสของความตกลงปารีส ข้อ 13

7.20 International Consultation and Analysis (ICA)

การวิเคราะห์และหารือระดับนานาชาติ (International Consultation and Analysis) เป็นกระบวนการประเมินผลแบบพหุภาคีสำหรับประเทศกำลังพัฒนาที่กำหนดขึ้นตาม Decision 2/CP.15 และเป็นส่วนหนึ่งของแนวทางด้านความโปร่งใสของความตกลงปารีส ข้อ 13

7.21 International Court of Justice (ICJ)

ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (International Court of Justice) ก่อตั้งขึ้นตามกฎบัตรสหประชาชาติในปี ค.ศ. 1946 เพื่อเป็นกลไกระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศตามระบบขององค์การสหประชาชาติ มีธรรมนูญศาลยุติธรรมระหว่างประเทศเป็นระเบียบในการดำเนินการ

7.22 Intended Nationally Determined Contributions (INDCs)

การกำหนดเป้าหมายสนับสนุนในระดับประเทศอย่างมุ่งมั่น (Intended Nationally Determined Contributions) เป็นกลไกการลดก๊าซเรือนกระจกโดยสมัครใจที่ถูกกำหนดจากผลลัพธ์ของคณะทำงานเฉพาะกิจว่าตามแผนงานเดอร์บันเพื่อยกระดับการดำเนินงาน และได้รับการรับรองจากที่ประชุมรัฐภาคี สมัยที่ 19 ซึ่งภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทุกรัฐต้องนำเสนอเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกดังกล่าวของตนภายในการประชุมรัฐภาคี สมัยที่ 21 ตาม Decision 1/CP.20

7.23 Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC)

คณะทำงานระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Intergovernmental Panel on Climate Change) เป็นองค์กรที่ก่อตั้งขึ้นด้วยความร่วมมือระหว่างองค์กรอคูนิยมวิทยาโลก และโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติในปี ค.ศ. 1988 โดยมีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ ที่ประเทศต่าง ๆ สามารถนำไปปรับใช้กับการกำหนดนโยบายด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และออกรายงานเพื่อนำไปใช้ในการเจรจาระหว่างประเทศ

7.24 Joint Implementation (JI)

กลไกการพัฒนาร่วมกัน (Joint Implementation) เป็นกลไกที่ถูกกำหนดขึ้นตามพิธีสารเกียวโต ข้อ 6 เพื่อช่วยเหลือภาคีที่มีรายนามตาม Annex I ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในการดำเนินการเพื่อบรรลุพันธกรณีในการลดก๊าซเรือนกระจกตามที่กำหนดไว้ใน Annex B ของพิธีสารเกียวโต

7.25 Least Developed Countries (LDCs)

ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด (Least Developed Countries) เป็นประเทศที่มีค่าดัชนีการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมต่ำ มีค่าดัชนีการพัฒนามนุษย์ต่ำ เมื่อจัดลำดับเทียบกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก แนวคิดของการจัดกลุ่มประเทศพัฒนาน้อยที่สุดเกิดขึ้นเมื่อราว ค.ศ. 1969-1970 โดยรายชื่อประเทศพัฒนาน้อยที่สุดกลุ่มแรกถูกกำหนดโดยสหประชาชาติในข้อมติที่ 2768 (XXVI) เมื่อ 18 พฤศจิกายน ค.ศ. 1971

7.26 Millennium Development Goals (MDGs)

เป้าหมายแห่งการพัฒนาสหัสวรรษ (Millennium Development Goals) เป็นผลลัพธ์จากการประชุมสุดยอดแห่งสหัสวรรษขององค์การสหประชาชาติในปี ค.ศ. 2000 โดยมีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนา 8 ประการที่จะบรรลุในปี ค.ศ. 2015

7.27 Modalities Procedures Guidelines (MPGs)

MPGs เป็นอักษรรย่อที่ปรากฏใน Decision 18/CMA.1 ใน Katowice Climate Package โดยเป็นการกล่าวถึงวิธีการ (Modalities) กระบวนการ (Procedures) และแนวทาง (Guidelines) ในการแจ้งข้อมูลของภาคีความตกลงปารีสในรายงานความโปร่งใสรายสองปี

7.29 Measurable Reportable and Verifiable (MRV)

หลักการตรวจวัด รายงาน และทวนสอบ (MRV) เป็นหลักการที่ถูกกำหนดขึ้นตามแผนปฏิบัติการบาห์ลีที่ปรากฏใน Decision 1/CP.13 อันเป็นหลักการพื้นฐานของแนวทางด้านความโปร่งใสภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

7.30 Nationally Appropriated Mitigation Actions (NAMAs)

การดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศ (Nationally Appropriated Mitigation Actions) เป็นกลไกลดก๊าซเรือนกระจกโดยสมัครใจที่เป็น

ผลลัพธ์จากคณะทำงานเฉพาะกิจว่าด้วยความร่วมมือระยะยาวภายใต้อนุสัญญา โดยมีวัตถุประสงค์ให้ภาคีที่ไม่มีรายนามใน Annex I ของอนุสัญญาฯ ซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนาเข้ามามีส่วนร่วมในการลดก๊าซเรือนกระจก โดยกลไกดังกล่าวได้รับการรับรองโดยที่ประชุมรัฐภาคี สมัยที่ 13 ตามแผนปฏิบัติการบาห์ลี ที่ปรากฏใน Decision 1/CP.13

7.31 National Communication (NC)

รายงานแห่งชาติ (National Communication) คือ เอกสารที่ภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทุกรัฐต้องจัดทำและแจ้งต่อสำนักเลขาธิการของอนุสัญญาทุก 4 ปี ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อ 12 อันเป็นข้อตกลงที่เป็นการกำหนดให้หลักการสื่อสารด้านข้อมูลข่าวสาร (Communication) เป็นวิธีการ กระบวน และแนวทางการดำเนินงานภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

7.32 Nationally Determined Contributions (NDCs)

การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (Nationally Determined Contributions) เป็นกลไกการลดก๊าซเรือนกระจกโดยสมัครใจที่ถูกกำหนดให้เป็นพันธกรณีตามความตกลงปารีส ข้อ 3 ที่ภาคีความตกลงปารีสทุกรัฐต้องจัดทำและแจ้งทุก 5 ปี โดยอย่างน้อยจะต้องมีเนื้อหาตามที่ระบุไว้ตามความตกลงปารีส ข้อ 4 และ Decision ที่เกี่ยวข้อง

7.33 Organization for Economic Cooperation and Development (OECD)

องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Cooperation and Development) เป็นองค์กรระหว่างประเทศของกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยและใช้ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีที่ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือและพัฒนาเศรษฐกิจในระดับนานาชาติ

7.34 Quantified Economy-Wide Emission Reduction Targets (QERTs)

เป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกที่ครอบคลุมทุกภาคเศรษฐกิจ (Quantified Economy-Wide Emission Reduction Targets) เป็นกลไกลดก๊าซเรือนกระจกโดยสมัครใจที่เป็นผลลัพธ์จากคณะทำงานเฉพาะกิจว่าด้วยความร่วมมือระยะยาวภายใต้อนุสัญญา โดยมีวัตถุประสงค์ให้ภาคีที่มีรายนามใน Annex I ของอนุสัญญาฯ ซึ่งเป็นประเทศพัฒนาแล้วกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของรัฐตนภายหลังจากพันธกรณี

ตามพิธีสารเกียวโตได้ผ่านพ้นไปแล้ว โดยกลไกดังกล่าวได้รับการรับรองโดยที่ประชุมรัฐภาคี สมัยที่ 15 ตามแผนปฏิบัติการบาห์ลี ที่ปรากฏใน Decision 2/CP.15 และถูกนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของภาคีความตกลงปารีสที่เป็นประเทศพัฒนาแล้ว

7.35 Subsidiary Body for Implementation (SBI)

องค์กรย่อยเพื่อการอนุวัติ (Subsidiary Body for Implementation) เป็นกรอบเจรจาในการกำหนดวิธีการ กระบวนการ และแนวทางการดำเนินงานภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ถูกกำหนดขึ้นตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อ 10

7.36 Subsidiary Body for Science and Technological Advice (SBSTA)

องค์กรย่อยเพื่อให้คำปรึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Subsidiary Body for Science and Technological Advice) เป็นกรอบเจรจาทางเทคนิคที่ประสานมิติการเมืองระหว่างประเทศให้สอดคล้องกับองค์ความรู้ทางวิชาการ มีหน้าที่หลักในการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ และให้คำแนะนำทางวิทยาศาสตร์ต่อที่ประชุมรัฐภาคี ถูกจัดตั้งขึ้นตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อ 9

7.37 Sustainable Development Goals (SDGs)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ปรากฏตามเอกสาร Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development ที่เป็นผลลัพธ์จากการเจรจาระหว่างรัฐบาลสำหรับการจัดทำวาระการพัฒนาหลังปี ค.ศ. 2015 (Intergovernmental Negotiations on Post-2015 Development Agenda) ที่ดำเนินการและรับรองโดยที่ประชุมองค์การสหประชาชาติ สมัยที่ 70 เพื่อกำหนดวาระการพัฒนาภายหลังจากที่เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษได้สิ้นสุดลง

7.38 United Nations (UN)

องค์การสหประชาชาติ (United Nations) ก่อตั้งขึ้นตามกฎบัตรสหประชาชาติ ในปี ค.ศ. 1945 ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลง โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการยุติสงครามระหว่างประเทศ และเป็นเวทีเจรจาของประชาชนระหว่างประเทศ

ทั้งนี้ เพื่อดำรงไว้ซึ่งความร่วมมือในกฎหมายระหว่างประเทศ ความมั่นคงระหว่างประเทศ การพัฒนาเศรษฐกิจ กระบวนการทางสังคม สิทธิมนุษยชน และการบรรลุสันติภาพโลก

7.39 United Nations Conference on Environment and Development (UNCED)

ที่ประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (United Nations Conference on Environment and Development) ที่รู้จักในชื่อ Earth Summit ถูกจัดขึ้น ณ เมืองริโอ เดอ จาเนโร ประเทศบราซิลในปี ค.ศ. 1992 โดยมีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาในประเด็นต่าง ๆ ภายหลังจากสงครามเย็น ภายใต้อิทธิพลของการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยผลลัพธ์ของการประชุมดังกล่าว ได้แก่ ปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา แผนปฏิบัติการที่ 21 อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ แถลงการณ์เกี่ยวกับหลักว่าด้วยป่าไม้ กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทรายและความแห้งแล้ง

7.40 United Nations Environment Programme (UNEP)

โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme) ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1972 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและประเมินแนวโน้มที่มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับโลก ตลอดจนเสริมสร้างการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านสถาบันและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแลกเปลี่ยนความรู้และเทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อม ในบริบทการพัฒนาที่ยั่งยืน

7.41 United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC)

กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) เป็นผลลัพธ์จากการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา ในปี ค.ศ. 1992 เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

7.42 World Meteorological Organization (WMO)

องค์การอุตุนิยมวิทยาโลก (World Meteorological Organization) เป็นองค์การความร่วมมือระหว่างรัฐบาลที่มีภาคี 192 รัฐ ก่อตั้งขึ้นตาม WMO Convention ในปี ค.ศ. 1950 เพื่อเป็นองค์กรชำนาญพิเศษขององค์การสหประชาชาติในด้านอุตุนิยมวิทยา

7.43 World Trade Organization (WTO)

องค์การการค้าโลก (WTO) เป็นองค์การระหว่างประเทศที่ทำหน้าที่กำกับดูแลการค้าระหว่างประเทศในระดับพหุภาคี โดยวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดการค้าเสรีบนพื้นฐานของการแข่งขันที่เท่าเทียมกัน ผ่านกระบวนการเจรจาลดอุปสรรคและข้อกีดกันทางการค้าและจัดทำกฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศ นอกจากนี้เป็นเวทีในการระงับข้อพิพาททางการค้าระหว่างประเทศสมาชิก และเป็นเวทีในการตรวจสอบและทบทวนนโยบายการค้าของประเทศสมาชิก

บทที่ 2

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

และหลักการที่เกี่ยวข้องกับมาตรการในการลดก๊าซเรือนกระจก

จากการศึกษาแนวทางการลดก๊าซเรือนกระจกตามกลไกการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดภายใต้ความตกลงปารีส ผู้ศึกษาพบว่ามีความจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาถึงความหมาย และผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประกอบกับหลักการที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการลดก๊าซเรือนกระจกตามความตกลงปารีส อันประกอบไปด้วยเนื้อหาดังต่อไปนี้

1. ความหมายของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) คือ การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิของโลกอย่างช้า ๆ อันเนื่องมาจากปัจจัยทางธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงของปริมาณก๊าซเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศ¹ หรือการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศเฉลี่ยในพื้นที่หนึ่ง ซึ่งลักษณะอากาศเฉลี่ยหมายถึงความรวมถึงลักษณะทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับสภาพอากาศ เช่น อุณหภูมิ ฝน ลม เป็นต้น² หรือ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อันเกิดจากการกระทำของมนุษย์ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยทางอ้อม ซึ่งส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบ

¹นิพนธ์ ตั้งคณาภิรักษ์ และคณิดา ตั้งคณาภิรักษ์, *เคมีบรรยากาศ* (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2552), หน้า 437.

²กรมอุตุนิยมวิทยา, *การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศคืออะไร?* [Online], available URL: <http://www.tmd.go.th/info/info.php?FileID=86>, 2018 (มีนาคม, 18).

ของชั้นบรรยากาศที่เปลี่ยนแปลงไป นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงไปตามธรรมชาติ³ ของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ไม่ว่าจะเกิดจากปัจจัยทางธรรมชาติ หรือโดยการดำเนินกิจกรรมของมนุษย์⁴ โดยสรุปแล้ว การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ คือ การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิโดยเฉลี่ยของโลกอย่างช้า ๆ อันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงปริมาณก๊าซเรือนกระจก ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงโดยธรรมชาติ หรือโดยการดำเนินกิจกรรมของมนุษย์ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ก่อให้เกิดผลกระทบทางลบ

2. ผลกระทบทางลบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ประชาคมระหว่างประเทศ มุ่งหาแนวทางการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ นั้นส่งผลกระทบทางลบในหลายด้าน เช่น⁵

เกิดภาวะภูมิอากาศสุดขั้ว คือ ทำให้ประเทศในเขตร้อนมีอุณหภูมิเพิ่มสูงขึ้น ในฤดูร้อน มีวันที่อากาศร้อนอย่างสุดขีดบ่อยครั้ง และมีฤดูร้อนที่ยาวนานขึ้น ในฤดูฝน ปริมาณน้ำฝนจะลดน้อยลง แต่ในทางกลับกันขณะฝนตกก็จะเกิดฝนตกอย่างหนัก และลมพายุรุนแรง

³United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC), Preamble.

⁴J. T. Houghton, G. J. Jenkins, and J. J. Ephraums, **Climate Change The IPCC Scientific Assessment**, IPCC (New York: Cambridge University Press, 1990), p. 7.

⁵ศูนย์วิชาการนานาชาติด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ, “ภัยพิบัติสุดขีดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ,” ใน **คู่มือสังคมคาร์บอนต่ำ**, บรรณาธิการโดย องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน), พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร: ทวีวัฒนาการพิมพ์, 2559), หน้า 12-15.

คลื่นความร้อน (Heat Wave) เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่มักเกิดในเขตอบอุ่นในแถบทวีปยุโรปและอเมริกาเหนือในช่วงฤดูร้อน โดยปรากฏการณ์ดังกล่าวจะทำให้อุณหภูมิสูงราว 50 องศาเซลเซียส และอากาศจะร้อนอบอ้าวต่อเนื่องเป็นสัปดาห์ ส่งผลกระทบต่อชีวิตผู้คนจำนวนมาก ในบางปีที่ปรากฏการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นรุนแรงอาจมีผู้เสียชีวิตหลายหมื่นคน อีกทั้งปรากฏการณ์ดังกล่าวยังส่งผลต่ออัตราการเกิดไฟป่าที่เพิ่มสูงขึ้น อันส่งผลกระทบต่อพืชและสัตว์อย่างกว้างขวาง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จะส่งผลต่อคุณภาพของปรากฏการณ์นี้ให้มีความรุนแรงขึ้นราว 3 เท่า

ปัญหาก็ยังเสี่ยงจากปรากฏการณ์เอลนีโญและลานีญาที่เพิ่มความถี่ในการเกิด โดยปกติปรากฏการณ์เอลนีโญจะทำให้เกิดความแห้งแล้งในบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และฝนตกหนักในอเมริกาใต้ ส่วนปรากฏการณ์ลานีญาจะทำให้เกิดฝนตกหนักในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเกิดความแห้งแล้งในอเมริกาใต้ ซึ่งปรากฏการณ์จะมีช่วงระยะห่างหลายปี แต่การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ส่งผลเป็นการเร่งอัตราการเกิดปรากฏการณ์เหล่านี้ให้มีความถี่เพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ

ปัญหาก็ยังหนาวในทวีปอเมริกาเหนือและตอนเหนือของทวีปยุโรป ในภาวะปกติบริเวณขั้วโลกเหนือจะมีกระแสลมความเร็วสูงที่เรียกว่า Polar Jet Stream ทำหน้าที่หมุนวนกักอากาศเย็นจากบริเวณขั้วโลกเหนือ ไม่ให้มวลอากาศเย็นเคลื่อนที่เข้าสู่เขตอบอุ่นมากเกินไป แต่การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ นั้นทำให้ Polar Jet Stream นั้นอ่อนกำลังลงส่งผลให้มวลอากาศเย็นจากขั้วโลกเหนือเคลื่อนที่เข้าสู่เขตอบอุ่นในทวีปอเมริกาเหนือและบริเวณตอนเหนือของทวีปยุโรป ซึ่งอาจทำให้บริเวณเหล่านี้มีอุณหภูมิต่ำกว่าจุดเยือกแข็ง และเกิดหิมะตกยาวนาน ดังที่เคยเกิดขึ้นในปี ค.ศ. 2014

เกิดพายุหมุนที่รุนแรง โดยปกติพายุหมุนเขตร้อน ไม่ว่าจะเป็น ไต้ฝุ่น เฮอริเคน หรือไซโคลน จะก่อตัวขึ้นกลางมหาสมุทรแล้วเคลื่อนที่เข้าหาแผ่นดิน การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ นั้นทำให้น้ำในมหาสมุทรมีอุณหภูมิสูงขึ้น ส่งผลให้พายุหมุนเขตร้อนเกิดถี่ขึ้นและทวีความรุนแรงเมื่อเทียบกับในอดีต

ปัญหาระดับน้ำทะเลสูงขึ้น โดยปกติแผ่นดินของทวีปขั้วโลกจะปกคลุมด้วยแผ่นน้ำแข็งที่มีความหนาราว 2-3 กิโลเมตร และมีวัฏจักรที่จะนำหิมะตกลงมาสะสมในทุกปี แต่การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ นั้นทำให้แผ่นน้ำแข็งในทวีปขั้วโลกละลาย

ในอัตราที่เร็วกว่าในอดีตอย่างมาก ส่งผลให้ระดับน้ำทะเลที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งกระทบต่อพื้นที่ชายฝั่งที่จะต้องจมอยู่ใต้น้ำ

กระแสน้ำมหาสมุทรแปรปรวน การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทำให้ระบบนิเวศน์ของมหาสมุทรแอตแลนติกเหนือบริเวณเกาะกรีนแลนด์เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลกระทบต่อระบบสายพานมหาสมุทรโลก (Great Ocean Conveyor Belt) ทำให้ทวีปยุโรปมีอากาศที่หนาวเย็นขึ้น เพราะไม่ได้รับอากาศอบอุ่นจากกระแสน้ำอุ่นกัลฟ์สตรีม

ปัญหาทะเลกรด ภายใต้ระบบนิเวศน์ของโลก ทะเลและมหาสมุทรจะทำหน้าที่หลักในการเป็นแหล่งกักเก็บคาร์บอนไดออกไซด์ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ทำให้อุณหภูมิของโลกสูงขึ้นจะส่งผลให้มหาสมุทรละลายก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ได้มากขึ้น ทำให้เกิดปัญหาน้ำทะเลเป็นกรดสูงขึ้น

ปัญหาพืชและสัตว์สูญพันธุ์ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของพืชและสัตว์ทั้งชีวิตสัตว์บกและสัตว์ทะเล โดยในทะเลทั่วโลกกำลังเกิดปรากฏการณ์การฟอกสีจากอุณหภูมิที่เพิ่มสูงขึ้นของน้ำทะเล ปรากฏการณ์มีสาเหตุมาจากการที่สาหร่ายและแพลงตอนที่เกิดตามปะการังตาย ซึ่งสาหร่ายและแพลงตอนเหล่านี้เป็นอาหารของสัตว์ทะเลจำนวนมาก ทำให้สัตว์ทะเล เกิดวิกฤตทางอาหาร ส่วนการดำรงชีวิตของพืชและสัตว์บกจะได้รับผลกระทบจากฤดูกาลที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งส่งผลกระทบต่อการผลิตใบผลิดอกของพืชพันธุ์ และการอพยพย้ายถิ่น การผสมพันธุ์วางไข่ของสัตว์บกอย่างมาก

ปัญหาต่อสุขภาพของมนุษย์ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทำให้แมลง ไวรัส และเชื้อโรคต่าง ๆ มีวงจรชีวิตสั้นลง ทำให้แมลง ไวรัส และเชื้อโรคต่าง ๆ เหล่านี้เกิดกระบวนการปรับตัวด้วยการแพร่ขยายพันธุ์ที่รวดเร็วขึ้น ซึ่งหมายรวมถึงการปรับตัววิวัฒนาการที่รวดเร็วด้วยเช่นกัน ทำให้การระบาดของโรคร้ายแพร่กระจายรวดเร็ว และทวีความรุนแรงมากขึ้น เช่น โรคมาลาเรีย ไข้เลือดออก ไข้สมองอักเสบ โรคคอติบ และทำให้เกิดโรคชนิดใหม่ ๆ เช่น โรคซาร์ส เป็นต้น

ในปี ค.ศ. 2019 โลกมีอุณหภูมิเฉลี่ยที่เพิ่มสูงขึ้น 0.9 องศาเซลเซียส ซึ่งหากอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกเพิ่มสูงขึ้นอีก โลกอาจเผชิญกับสถานการณ์ ดังนี้⁶

เมื่ออุณหภูมิเฉลี่ยของโลกสูงขึ้น 1 องศาเซลเซียส จะเกิดฝนตกบริเวณทะเลทรายซาฮารามากขึ้น อุณหภูมิที่สูงขึ้นทำให้หิมะบนภูเขาสิริมันจาโรละลายจนหมดเป็นครั้งแรกในรอบ 11,000 ปี หิมะบนเทือกเขาแอลป์จะละลายและทำให้เกิดดินถล่มอย่างรุนแรงเนื่องจากชั้นดินเยือกแข็ง (Permafrost) ที่ทำหน้าที่เสมือนกาวเชื่อมดินไว้ด้วยกันเสียความสามารถในการยึดเกาะ อุณหภูมิในเขตอาร์กติกจะสูงกว่าที่อื่น 1 องศาเซลเซียส ทำให้น้ำแข็งในทะเลละลายอย่างรวดเร็ว หิมะทั่วโลก หิมะขั้วโลก หิมะบนภูเขา และแม่น้ำจะถูกผลักดันไปอยู่อาศัยบริเวณใกล้ขั้วโลกมากขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากพื้นที่ที่มีอากาศหนาวมีบริเวณแคบลง ระบบนิเวศน์พังทลาย โดยเฉพาะระบบนิเวศน์แนวปะการังในเขตร้อน ความหลากหลายทางชีวภาพจะลดน้อยลง คาร์บอนไดออกไซด์ที่ละลายผสมกับน้ำทะเลทำให้ทะเลมีสภาพเป็นกรด สัตว์ทะเลจะไม่สามารถดำรงชีวิตในสภาวะทะเลเช่นนี้ได้ โดยเฉพาะสัตว์ทะเลที่มีเปลือก และสัตว์ทะเลที่มีแคลเซียมเป็นส่วนประกอบ

เมื่ออุณหภูมิเฉลี่ยของโลกสูงขึ้น 2 องศาเซลเซียส ฤดูร้อนของทวีปยุโรปจะมีอุณหภูมิสูงกว่า 40 องศาเซลเซียส คร่าชีวิตผู้คนราว 30,000 คน และหากอุณหภูมิสูงกว่าอาจคร่าชีวิตผู้คนหลายแสนคน ภูมิภาคเมดิเตอร์เรเนียนอาจเผชิญคลื่นความร้อนยาวนาน 6 สัปดาห์ต่อปี และปริมาณน้ำฝนจะลดลงเหลือเพียงร้อยละ 20 เมื่อเปรียบเทียบกับปัจจุบัน อัตรไฟป่าจะเพิ่มสูงขึ้น แผ่นน้ำแข็งทั้งหมดของกรีนแลนด์จะละลายทำให้ระดับน้ำทะเลทั่วโลกสูงขึ้น 7 เมตร ธารน้ำแข็งบนยอดเขาละลายจนหมดส่งผลให้แม่น้ำเหือดแห้ง เพราะขาดน้ำจากแหล่งต้นน้ำ ที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตนานาพันธุ์ถูกทำลาย ซึ่งนำไปสู่การสูญพันธุ์

เมื่ออุณหภูมิเฉลี่ยของโลกสูงขึ้น 3 องศาเซลเซียส จะเกิดไฟป่าที่ไม่สามารถควบคุมในเขตป่าเมซอนหลายล้านตารางกิโลเมตร ทำให้เกิดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จำนวนมหาศาล ซึ่งเมื่อรวมกับปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่มีอยู่ขณะนั้นอาจเร่งให้อุณหภูมิ

⁶ทิพย์วรรณ แสงศรี และอนุสรณ์ ศรีคำขวัญ, “เมื่ออุณหภูมิเฉลี่ยของโลกสูงขึ้น,” ฟา 2, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2560): 48-49.

เฉลี่ยของโลกสูงขึ้นอีก 1.5 องศาเซลเซียสในทันที ทวีปออสเตรเลียจะไม่มีฝนที่ตกตามฤดูกาลอีกต่อไป ความรุนแรงของพายุเฮอริเคนจะเพิ่มขึ้นจนถึงระดับ 5 เกิดวิกฤตทางอาหารอย่างรุนแรงทั่วโลก ทางตอนเหนือของทวีปยุโรปและประเทศอังกฤษจะมีฤดูร้อนที่แห้งแล้งและฤดูหนาวที่มีน้ำท่วมรุนแรงจากปริมาณน้ำฝนที่เพิ่มสูงขึ้นและน้ำทะเลหนุนจากพายุ โดยเฉพาะเมืองชายฝั่งที่มีพื้นที่อยู่ในระดับต่ำ พื้นที่ที่ยังสามารถทำการเกษตรได้ขณะนั้นจะมีมูลค่าสูงที่สุด เนื่องจากพื้นที่ทางการเกษตรจะมีปริมาณเพียงน้อยนิด

เมื่ออุณหภูมิเฉลี่ยของโลกสูงขึ้น 4 องศาเซลเซียส ก๊าซเรือนกระจกหลายแสนล้านตันที่ถูกกักไว้ในชั้นดินเยือกแข็งในภูมิภาคอาร์คติก โดยเฉพาะในไซบีเรียจะเริ่มละลายและปล่อยก๊าซมีเทน และคาร์บอนไดออกไซด์ปริมาณมหาศาลออกมา น้ำแข็งในมหาสมุทรอาร์คติกจะละลายทั้งหมดทำให้ขั้วโลกเหนือจมอยู่ใต้ทะเลทั้งหมด แผ่นน้ำแข็งบริเวณขั้วโลกใต้หลุดออกจากแผ่นดินที่ยึดเกาะและพังทลายลง ส่งผลให้ระดับน้ำทะเลสูงขึ้นราว 5 เมตร ทำให้เมืองชายฝั่ง และรัฐหมู่เกาะหลาย ๆ รัฐจมหายไป เกิดทะเลทรายทั่วภูมิภาคยุโรป ฤดูร้อนของประเทศสวีเดนและแลนด์จะมีอุณหภูมิสูงราว 48 องศาเซลเซียส เทือกเขาแอลป์จะไม่มีน้ำแข็งและหิมะเหลืออยู่ ประชากรส่วนใหญ่ของโลกจะต้องอพยพไปอาศัยทางตอนเหนือ

เมื่ออุณหภูมิเฉลี่ยของโลกสูงขึ้น 5 องศาเซลเซียส โลกจะมีสภาพภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศแบบเดียวกับยุคอีโอซีน (Eocene) หรือโลกเมื่อ 55 ล้านปีที่แล้ว ในชั้นดินใต้ทะเลมีการเก็บกักสารมีเทนไฮเดรต (Methane Hydrate) ที่ประกอบด้วยน้ำผสมก๊าซมีเทน ซึ่งหากมหาสมุทรร้อนและทำให้สารดังกล่าวระเบิด ซึ่งกระตุ้นให้อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกเพิ่มสูงขึ้นอย่างฉับพลัน และการระเบิดดังกล่าวจะทำให้พื้นมหาสมุทรถล่ม เกิดคลื่นสึนามิเคลื่อนที่เข้าหาแนวชายฝั่ง

เมื่ออุณหภูมิเฉลี่ยของโลกสูงขึ้น 6 องศาเซลเซียส โลกจะเข้าสู่ยุคเพอร์เมียน (Permian) หรือเมื่อ 251 ล้านปีซึ่งจะมีการระเบิดของก๊าซมีเทนไฮเดรตในอากาศ เรียกว่า ระเบิดสูญญากาศ ซึ่งมีอำนาจมากกว่านิวเคลียร์ที่มีอยู่ทั่วโลก 10,000 เท่า ทำให้สิ่งมีชีวิตร้อยละ 95 สูญพันธุ์

จากข้อมูลข้างต้นจะพบว่า หากภาคีความตกลงปารีสไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของความตกลงในการควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียสเมื่อเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรมจะส่งผลลัพธ์ให้เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำจืด ปัญหาการขาดแคลนอาหาร ปัญหาการขาดแคลนที่อยู่อาศัย ปัญหาภัยธรรมชาติที่ทวีความรุนแรง อีกทั้งส่งผลให้ระบบนิเวศน์ถูกทำลาย ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะนำมาซึ่งปัญหาที่ลุกลามเกินกว่าที่ขีดความสามารถของมนุษย์จะสามารถปรับตัวให้อยู่รอดได้

3. หลักการที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศ

ในการลดก๊าซเรือนกระจกตามกลไกการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด ภายใต้ความตกลงปารีส

ในการศึกษาแนวทางการลดก๊าซเรือนกระจก (Mitigation Actions) ตามกลไกการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (NDCs) ภายใต้ความตกลงปารีส (Paris Agreement) มีหลักการสำคัญที่จะต้องพิจารณา ดังนี้

3.1 หลักการตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม

โดยทั่วไป อนุสัญญาที่เกี่ยวข้องในเรื่องสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศนั้น จะประกอบไปด้วยหลักการของกฎหมายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ ดังนี้

3.1.1 หลักความรับผิดชอบของรัฐ (State Responsibility)

หลักความรับผิดชอบของรัฐ⁷ เป็นหลักการพื้นฐานของกฎหมายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ ซึ่งมีที่มาจากตราสารระหว่างประเทศ 2 ฉบับ คือ

⁷อดัมสคักด์ สันธิพงษ์, กฎหมายว่าด้วยความเสียหายทางสิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบทางแพ่ง การชดเชยเยียวยา และการระงับข้อพิพาท (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556), หน้า 46-48.

ปฏิกิริยาต่อออสโลม ค.ศ. 1972 ข้อ 21 ซึ่งมีใจความสำคัญว่า ตามกฎบัตรสหประชาชาติ รัฐมีอำนาจอธิปไตยที่จะแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และมีความรับผิดชอบที่จะป้องกันไม่ให้เกิดการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในรัฐของตน ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมของรัฐอื่น

นอกจากนี้ปฏิกิริยาออสโลม ค.ศ. 1992 ข้อ 2 ได้กำหนดเพิ่มเติมว่า รัฐมีสิทธิอธิปไตยตามกฎบัตรสหประชาชาติและหลักการของกฎหมายระหว่างประเทศในการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติของรัฐตนตามนโยบายด้านการพัฒนา และสิ่งแวดล้อมของแต่ละรัฐ และมีความรับผิดชอบที่จะประกันว่า กิจกรรมภายในเขตอำนาจหรือภายใต้การควบคุมของรัฐตนจะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมของรัฐอื่น หรือพื้นที่นอกเขตอำนาจรัฐของตน

หลักความรับผิดชอบของรัฐ เป็นหลักการที่กล่าวถึง การมีสิทธิอธิปไตยเหนือทรัพยากรธรรมชาติ⁸และสิ่งแวดล้อมในการสำรวจและแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรดังกล่าวภายในเขตอำนาจของรัฐตามนโยบายและแผนพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมของรัฐนั้น ๆ แต่รัฐก็จำเป็นต้องมีพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศที่จะต้องไม่ดำเนินกิจกรรมใด ๆ อันส่งผลเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมในลักษณะข้ามพรมแดน เช่น เขตบรรยากาศชั้นโอโซน เขตทะเลหลวง ฯลฯ แม้ว่าการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จะได้กระทำลงภายในความควบคุมดูแลหรือเขตอำนาจรัฐตนก็ตาม

ในคดี Trail Smelter⁹ ระหว่างสหรัฐอเมริกากับแคนาดา เป็นคดีที่โรงงานถลุงแร่ของบริษัท Trail สัญชาติแคนาดาที่ตั้งอยู่ในมลฑล British Columbia

⁸Nico Schrijver, **Sovereignty over Natural Resources: Balancing Rights and Duties** (New York: Cambridge University Press, 2008), อ้างถึงใน ปวีศร เลิศธรรมเทวี, สิทธิด้านสิ่งแวดล้อมกับรัฐธรรมนูญ (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2559), หน้า 26-29.

⁹U.N.R.I.A.A. 3 (1949), 1903-1982, อ้างถึงใน จุมพต สายสุนทร, กฎหมายระหว่างประเทศ เล่ม 1, พิมพ์ครั้งที่ 11 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2557), หน้า 331-334.

ของแคนาดาได้ปล่อยก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (Sulphur Dioxide) เข้าสู่สหรัฐอเมริกา ก่อให้เกิดความเสียหายต่อพืชผลทางการเกษตร ป่าไม้ ปศุสัตว์และที่อยู่อาศัยในมลรัฐวอชิงตันของสหรัฐอเมริกา ในคดีดังกล่าวคณะอนุญาโตตุลาการได้มีคำชี้ขาดให้แคนาดาชดเชยค่าเสียหายเป็นจำนวน 78,000 เหรียญสหรัฐแก่สหรัฐอเมริกาสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นในระหว่าง 1 มกราคม ค.ศ. 1932 ถึง 1 ตุลาคม ค.ศ. 1937¹⁰ และค่าเสียหายอีก 7,500 เหรียญสหรัฐต่อปี ในกรณีที่แคนาดาได้ดำเนินการป้องกันให้มีระดับการปล่อยก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ แต่ยังสร้างความเสียหายต่อไป ในอนาคต จากคดีดังกล่าวคณะอนุญาโตตุลาการได้มีการวางหลักการความรับผิดชอบของรัฐไว้ว่า รัฐย่อมไม่มีสิทธิที่จะใช้หรืออนุญาตให้ใช้ดินแดนของตนเองในลักษณะอันจะก่อให้เกิดความเสียหายโดนพละในหรือต่อดินแดนของรัฐอื่นหรือต่อทรัพย์สินของบุคคลในดินแดนนั้น¹¹

ในการปรับใช้หลักความรับผิดชอบของรัฐ กับการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจก ผู้ศึกษาพบว่า ในการกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของภาคีความตกลงปารีส ภาคีความตกลงปารีสสามารถใช้เครื่องบ่งชี้ (Indicator) ที่แสดงความรับผิดชอบเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Responsibility) ที่กำหนดให้ รัฐที่เคยปล่อยก๊าซเรือนกระจกสะสมไว้ในชั้นบรรยากาศมากควรมีสัดส่วนความรับผิดชอบต่อปริมาณการลดก๊าซเรือนกระจกที่มากนั้นสามารถใช้เป็นเครื่องบ่งชี้ที่สะท้อนถึงหลักความรับผิดชอบของรัฐดังกล่าวได้¹²

¹⁰ U.N.R.I.A.A. 3 (1949), เรื่องเดียวกัน, หน้า 333.

¹¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 334.

¹² X. Ngwadla and L. Rajamani, “Operationalising on Equity Reference Framework (ERF) in the Climate Change Regime: Legal and Technical perspectives,” **Mitigation Action Plans & Scenarios** 21 (2014): 19.

3.1.2 หลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน (Common but Differentiated Responsibility)¹³

หลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน เป็นหลักการตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศที่ได้พัฒนามาจากหลักความยุติธรรมตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไป ซึ่งได้ปรากฏอยู่ในตราสารที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศหลายฉบับ อาทิ

ปฏิญญาริโอ ค.ศ. 1992 ข้อ 6 ที่กำหนดให้ การพัฒนาสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศต้องตอบสนองความต้องการและผลประโยชน์ของทุกประเทศ แต่สถานะและความจำเป็นของประเทศกำลังพัฒนา ประเทศด้อยพัฒนา และประเทศที่มีสิ่งแวดล้อมเปราะบางควรได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ

ปฏิญญาริโอ ค.ศ. 1992 ข้อ 7 ที่กำหนดให้ ประเทศต่าง ๆ ต้องร่วมมือกันในการอนุรักษ์ คุ้มครอง และฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์และความมั่นคงของระบบนิเวศน์โลก แต่เนื่องจากแต่ละประเทศมีความเชื่อมโยงของสิ่งแวดล้อมในระดับที่แตกต่างกัน ทำให้แต่ละประเทศมีความรับผิดชอบในระดับที่แตกต่างกัน โดยประเทศพัฒนาแล้วยอมรับถึงความรับผิดชอบในการดำเนินการระหว่างประเทศในบริบทการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะการสนับสนุนทางด้านเทคโนโลยีและเงินทุน

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) ข้อ 3 (1) ที่กำหนดให้ ประเทศภาคีอนุสัญญาฯ ต้องให้ความสำคัญคุ้มครองสภาพภูมิอากาศ บนพื้นฐานความเท่าเทียม และเป็นไปตามหลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน ตามศักยภาพของประเทศตน

จากแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับ หลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน (Common but Differentiated) ตามตราสารระหว่างประเทศต่าง ๆ ทำให้สามารถพิจารณาถึงองค์ประกอบของหลักการนี้ 2 ประการ ได้แก่¹⁴

¹³อุดมศักดิ์ สินธิพงษ์, เรื่องเดิม, หน้า 48-49.

¹⁴ปวีตร เลิศธรรมเทวี, สิทธิด้านสิ่งแวดล้อมกับรัฐธรรมนูญ (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2559), หน้า 38-42.

ประการที่ 1 ได้แก่ ความรับผิดชอบร่วมกัน (Common Responsibility) เป็นหลักการที่เทียบเคียงกับ หลักความห่วงใย (Common Concern)¹⁵ ซึ่งหมายถึง การที่ประเทศต่าง ๆ มีอำนาจอธิปไตยเหนือทรัพยากรธรรมชาติของตน แต่ทุกประเทศ ก็มีหน้าที่สำคัญในการคุ้มครองและรักษาสีงแวดล้อม รวมไปถึงการควบคุมการบริโภค ทรัพยากรให้อยู่ภายใต้หลักการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ด้วย

ประการที่ 2 ได้แก่ ความรับผิดชอบในระดับที่แตกต่างกัน (Differentiated Responsibility) หมายถึง การดำเนินการด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ ควรเป็นไปในลักษณะที่ตอบสนองต่อความต้องการและผลประโยชน์ของทุกประเทศ แต่ด้วยศักยภาพที่แตกต่างกันระหว่างประเทศพัฒนาแล้วและกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา ทั้งหลาย ประเทศพัฒนาแล้วจึงควรเป็นผู้นำในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว โดยเฉพาะในเรื่องเทคโนโลยีและเงินทุน โดยคำนึงถึงความต้องการของประเทศ กำลังพัฒนา ประเทศด้อยพัฒนา และประเทศที่มีสิ่งแวดล้อมเปราะบางเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ เมื่อผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาถึงการปรับใช้หลัก ความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน (Common but Differentiated Responsibilities) กับการกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของภาคีความตกลงปารีส ผู้ศึกษาพบว่า ภาคีความตกลงปารีสสามารถใช้เครื่องบ่งชี้ (Indicator) ที่แสดงถึงขีดความสามารถ ทางเศรษฐกิจ¹⁶ของรัฐตน (Current Capability) เพื่อให้เป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจก สะท้อนหลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน

3.1.3 หลักการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development)

หลักการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นหลักการที่ปรากฏบ่อยครั้งในกฎหมาย ระหว่างประเทศที่เป็น Soft Law¹⁷ ซึ่งกล่าวถึงความสัมพันธ์ในลักษณะคู่ขนานระหว่าง

¹⁵ปวิศร เลิศธรรมเทวี, "หลักและทฤษฎีสิ่งแวดล้อมในกฎหมายระหว่างประเทศ," วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 44, 2 (มิถุนายน 2558): 458.

¹⁶Ngwadla and Rajamani, op. cit., p. 20.

¹⁷Stuart Bell and Donald McGrivray, **Environmental Law**, 7th ed. (New York: Oxford University Press, 2008), p. 57.

การพัฒนาทางเศรษฐกิจ และการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม โดยศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (International Court of Justice: ICJ) ได้เคยกล่าวไว้ในคดี Gabčíkovo-Nagymaros Project (Hungary/Slovakia) 37 ILM (1998) 162 (Danube Dam)¹⁸ ว่าการอ้างถึงถึงหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนมีความจำเป็นต้องพิจารณาถึงความสมดุลระหว่างมิติของการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และการปกป้องสิ่งแวดล้อมประกอบกัน ซึ่งเป็นเรื่องของอนาคตอันไม่อาจคาดหมายได้ ทำให้หลักการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นเพียงแนวคิดที่เป็นเสมือนศีลธรรมของกฎหมายสิ่งแวดล้อมสมัยใหม่ที่ไม่อาจสร้างข้อผูกพันหรือพันธกรณีทางกฎหมายได้¹⁹

หลักการดังกล่าวปรากฏครั้งแรกในปฏิญญากรุงสต็อกโฮล์มว่าด้วยสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ ค.ศ. 1972 (Stockholm Declaration on the Human Environment) และปรากฏในกฎหมายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศอีกหลายฉบับ เช่น²⁰ ปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (United Nations Declaration on Environment and Development) ปี ค.ศ. 1992 หรือ ปฏิญญาริโอ (Rio Declaration) แผนปฏิบัติการที่ 21 (Agenda 21) อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity: CBD) แถลงการณ์เกี่ยวกับหลักว่าด้วยป่าไม้ (Statement on Forest Principle) กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทรายและความแห้งแล้ง (United Nations Convention to Combat Desertification in Those Countries Experiencing Serious Drought and/or Desertification, Particularly in Africa: UNCCD) เป้าหมายแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืน

¹⁸International Court of Justice, **Gabčíkovo-Nagymaros Project (Hungary/Slovakia)** [Online], available URL: <https://www.icj-cij.org/en/case/92>, 2019 (March, 18).

¹⁹Bell and McGillivray, op. cit., p. 58.

²⁰ปวริศร เลิศธรรมเทวี, "หลักและทฤษฎีสิ่งแวดล้อมในกฎหมายระหว่างประเทศ," หน้า 449-453.

(Millennium Development Goals: MDGs) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

กฎหมายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศเหล่านี้ได้กล่าวถึงหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนว่าเป็นการกล่าวถึงการสร้างความสมดุลในเรื่องการพัฒนาระหว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคม และการปกป้องสิ่งแวดล้อมแบบคู่ขนานในลักษณะที่ไม่อาจแยกจากกันได้

ในการกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกให้มีความสอดคล้องกับหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนของภาคีความตกลงปารีส ผู้ศึกษาพบว่า มีความจำเป็นที่ภาคีความตกลงปารีสจะต้องหาวิธีการที่สร้างความสมดุลระหว่างเครื่องบ่งชี้ (Indicator) ที่แสดงถึงมิติทางเศรษฐกิจ มิติทางสังคม และการปกป้องสิ่งแวดล้อม ด้วยวิธีการคำนวณค่าเฉลี่ยระหว่างเครื่องบ่งชี้ดังกล่าว เช่น การหาค่าเฉลี่ยระหว่างเครื่องบ่งชี้ที่สะท้อนความรับผิดชอบประวัติศาสตร์ (Historical Responsibility) เครื่องบ่งชี้ที่แสดงขีดความสามารถของประเทศ (Current Capability) และเครื่องบ่งชี้ที่แสดงถึงระดับความต้องการพัฒนา (Development Needs) ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้นี้นั้นจะเป็นสัดส่วนปริมาณการลดก๊าซเรือนกระจกที่สะท้อนถึงการป้องกันสิ่งแวดล้อมที่ดำเนินการควบคู่ไปกับมิติของการพัฒนางานเศรษฐกิจและสังคมอันสอดคล้องกับหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน

3.1.4 หลักความร่วมมือ (Principle of Cooperation) หรือหลักการเพื่อนบ้านที่ดี (Good Neighbourliness)²¹

หลักความร่วมมือ หรือหลักการเพื่อนบ้านที่ดี เป็นหลักการพื้นฐานของกฎหมายระหว่างประเทศที่ปรากฏในกฎบัตรสหประชาชาติ (UN Charter) ข้อที่ 74 และยังปรากฏอยู่ในตราสารระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม เช่น ปฏิญญาสต็อกโฮล์ม ค.ศ. 1972 ข้อ 24 ปฏิญญาริโอ ค.ศ. 1992 ข้อ 27 ซึ่งต่างก็ได้วางหลักการไว้ในลักษณะเดียวกัน คือ รัฐและประชาชนต้องร่วมมือกันโดยสุจริต และมุ่งมั่นในการเข้าเป็นส่วนร่วมของการดำเนินการตามปฏิญญา รวมถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน

²¹ปวีตร เลิศธรรมเทวี, สิทธิด้านสิ่งแวดล้อมกับรัฐธรรมนูญ, หน้า 42-43.

ดร. พรชัย คำนวณวิวัฒน์²² ได้สรุปสาระสำคัญของหลักการดังกล่าวไว้ว่า หลักความร่วมมือ หรือหลักการเพื่อนบ้านที่ดี มีลักษณะอย่างเช่น หลักความเป็นหุ้นส่วน (Partnership) และเป็นหลักการพื้นฐานที่สำคัญของกฎหมายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ เนื่องจากกฎหมายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศมักจะถูกจัดทำขึ้นในลักษณะที่ไม่มีสภาพบังคับ (Non-Binding) เพราะประเด็นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ เป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน (Sensitive Issue)²³ ที่จะต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศ มากกว่าการกำหนดให้มีมาตรการบังคับ เช่นนี้ กฎหมายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ จึงมักอยู่ในรูปแบบปณิญาญา แลกเปลี่ยน หรือข้อเสนอแนะ ที่เปิดโอกาสให้ประเทศต่าง ๆ สามารถนำไปปรับใช้เป็นกฎหมายภายในตามความเหมาะสมของแต่ละประเทศ

นอกจากนี้ตามอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. 1992 (CBD) ข้อ 5 มีการปรับใช้หลักความร่วมมือในลักษณะที่ให้ประเทศพัฒนาแล้วให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนทางการเงิน และการถ่ายทอดเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ตามศักยภาพของรัฐตนให้แก่ประเทศกำลังพัฒนา

3.2 หลักการทั่วไปตามกฎหมายระหว่างประเทศ

ตามกฎหมายระหว่างประเทศ สิ่งที่จะช่วยในการพิจารณากฎหมายนั้น นอกจากจะอาศัยคำวินิจฉัยของศาล (Judicial Decisions)²⁴ หรือคำสอนของผู้ทรงคุณวุฒิอย่างสูง²⁵ แล้ว ยังปรากฏหลักการที่เป็นบ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศอื่น ๆ อีก

²²พรชัย คำนวณวิวัฒน์, กฎหมายการค้าและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2544), หน้า 91.

²³ปวิศร เลิศธรรมเทวี, "หลักและทฤษฎีสิ่งแวดล้อมในกฎหมายระหว่างประเทศ," หน้า 460.

²⁴จุมพต สายสุนทร, กฎหมายระหว่างประเทศ เล่ม 1, พิมพ์ครั้งที่ 11 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2557), หน้า 79.

²⁵เรื่องเดียวกัน, หน้า 82.

โดยหลักการกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไปที่ถูกรับรู้ไว้ในความตกลงปารีส (Paris Agreement) นั้น ประกอบด้วยหลักการสำคัญ ดังนี้

3.2.1 หลักความโปร่งใส (Transparency Theory)

หลักความโปร่งใส (Transparency) เป็นหลักการที่อยู่ภายใต้หลักนิติธรรม (Rule of Law)²⁶ และหลักกฎหมายทั่วไปที่ปรากฏอยู่ทั้งในกฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายภายใน อาทิ หลักความโปร่งใสที่ปรากฏในองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ที่กำหนดให้รัฐภาคีต้องเผยแพร่ทันที (Published Promptly) ในส่วนกฎหมาย กฎระเบียบ คำพิพากษาของศาล คำสั่งทางบริหารที่มีผลต่อการค้าระหว่างประเทศ โดยต้องกระทำในลักษณะที่รัฐภาคีอื่น ๆ และผู้ประกอบการค้าสามารถเข้าถึงและเข้าใจรายละเอียด (Acquainted With) โดยไม่ได้กำหนดรูปแบบและวิธีการในการเผยแพร่ไว้²⁷ มากไปกว่านั้น บทบัญญัติอื่น ๆ โดยทั่วไปภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) ก็มักจะกำหนดให้รัฐภาคีต้องแจ้ง (Notification) รายละเอียดเกี่ยวกับกฎหมาย กฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับองค์การการค้าโลก (WTO) เพื่อให้รัฐภาคีอื่น ๆ สามารถรับทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องและทันต่อสถานการณ์²⁸ และหลักความโปร่งใยังได้รับการบรรจุให้เป็นหลักการดำเนินงานในองค์การระหว่างประเทศ เช่น องค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) อีกด้วย

หลักความโปร่งใส (Transparency) แม้ว่าจะไม่ได้เป็นหลักการของกฎหมายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศอย่างชัดเจน แต่หลักการดังกล่าวก็ได้รับการบรรจุ

²⁶Michael Johnston, **Good Governance: Rule of Law, Transparency, and Accountability** [Online], available URL: <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/un/unpan010193.pdf&ved=2ahUKEWjNuK-O8tfdAhWKvo8KHRnXDNAQFjABegQICChAE&usg=AOvVaw0d0cemPVY0ORJ8zjO4rUtN>, 2018 (September, 26).

²⁷General Agreement on Tariff and Trade 1948, Article 10.

²⁸ทัชชมัย (ฤกษ์สุด) ทองอุไร, **กฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ: GATT และ WTO บททั่วไป**, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2556), หน้า 44.

อยู่ในข้อตกลงภายใต้อนุสัญญาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ เช่น อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) ที่กำหนดให้รัฐภาคีอนุสัญญาจะต้องจัดทำและแจ้งบัญชีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของรัฐตนต่อสำนักเลขาธิการอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในรูปของ รายงานแห่งชาติ (National Communication: NC) ตามข้อ 12 ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) อีกทั้งในช่วงพิธีสารเกียวโตระยะที่สอง (2nd Session of Kyoto Protocol) ไม่สามารถมีผลบังคับใช้ที่ประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาฯ ครั้งที่ 17 (COP17) ก็ได้มีข้อตัดสินใจผลักดันให้รัฐภาคีของอนุสัญญาฯ จัดทำและแจ้งการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกภายใน 2 ปี²⁹ ของรัฐตนต่อสำนักเลขาธิการอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) ในรูปของรายงานการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกภายในสองปี³⁰ ที่เรียกว่า รายงานรายสองปี (BR)³¹ สำหรับรัฐภาคีประเทศพัฒนาแล้ว และรายงานความก้าวหน้ารายสองปี (BUR)³² สำหรับรัฐภาคีประเทศกำลังพัฒนา และที่ประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาฯ

²⁹UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties on Its Fifteenth Session: Decision 2/CP.15 Para. 5,” COP15, Copenhagen Denmark, 7-19 December 2009.

³⁰องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน), การดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศ, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร: อฟโพรเอบ, 2558), หน้า 36.

³¹UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties on Its Seventeenth Session: Decision 2/CP.17 Para. 12-22,” COP17, Durban, South Africa, 28 November-11 December 2011.

³²UNFCCC, **Biennial Update Reports** [Online], available URL: <http://unfccc.int/process/transparency-and-reporting/reporting-and-review-under-the-convention/biennial-update-reports-and-international-consultation-and-analysis-non-annex-i-parties/biennial-update-report,2018> (September, 26).

ครั้งที่ 20 (COP20)³³ ยังได้มีมติร่วมกันในนาม Lima Call for Action Plan³⁴ ที่ให้รัฐภาคีเร่งรีบแสดงเจตจำนงเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกโดยสมัครใจ (Mitigation Pledges) ของประเทศตน ซึ่งจะต้องสามารถตรวจวัด รายงาน และทวนสอบ (Measuring Reporting and Verification: MRV) ที่สามารถติดตามประเมินผลความก้าวหน้าในการดำเนินการต่าง ๆ ได้อีกด้วย³⁵

มากไปกว่านั้น หลักความโปร่งใสยังได้รับการบรรจุให้เป็นสาระสำคัญของความตกลงปารีส (Paris Agreement) โดยยังคงกระบวนการรายงานแห่งชาติ (NC) การจัดทำรายงานราย 2 ปี (BR/BUR) และให้รัฐภาคีประเทศพัฒนาแล้วรายงานข้อมูลการสนับสนุนทางการเงิน เทคโนโลยี และการเสริมสร้างศักยภาพแก่ประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งต้องผ่านกระบวนการประเมินและทวนสอบโดยผู้เชี่ยวชาญเทคนิค (Technical Expert Review)³⁶ และประเทศกำลังพัฒนาต้องจัดทำรายงานการได้รับการสนับสนุนดังกล่าวด้วย³⁷ แต่ไม่ต้องผ่านกระบวนการประเมินและทวนสอบ

จะเห็นได้ว่า หลักความโปร่งใส นั้น เป็นหลักการที่ไม่ได้มีรายละเอียดอย่างชัดเจน แต่จะให้นิยามโดยภาพรวมถึง การเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ให้สามารถทราบได้โดยสาธารณะ โดยข้อมูลนั้นสาธารณะจะต้องสามารถเข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย เพื่อให้สาธารณะสามารถเข้าตรวจสอบข้อมูลเหล่านั้นได้ โดยไม่ได้มีการกำหนดรูปแบบวิธีการ และรูปแบบของการเปิดเผยข้อมูลไว้

³³CMP10.

³⁴อนันต์ คงเครือพันธุ์ และคณะ, เรื่องเดิม, หน้า 30.

³⁵องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน), เรื่องเดิม, หน้า 31-34.

³⁶Paris Agreement, Article 13.

³⁷กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, รายงานสรุปการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของไทย (กรุงเทพมหานคร: เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัล, 2559), หน้า 19.

3.2.2 หลักความเป็นธรรม (Equity)

หลักความเป็นธรรม (Equity) และความยุติธรรม (Justice) เป็นหลักกฎหมายทั่วไปของกฎหมายระหว่างประเทศตามธรรมเนียมศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ข้อ 38 ที่มีลักษณะเป็นนามธรรม และมีคำอธิบายที่หลากหลาย เช่น การยุติความขัดแย้งอย่างสมคูล โดยไม่ใช้วิธีการทางกฎหมาย³⁸ ความเป็นธรรมที่สมเหตุสมผล³⁹ หรือในบางครั้งความยุติธรรมก็อาจหมายถึงความยุติธรรมตามกฎหมาย อันเป็นแนวคิดตามทฤษฎีปฏิฐานนิยมทางกฎหมาย ฯลฯ

ในการอธิบายถึง ความเป็นธรรม (Equity) และความยุติธรรม (Justice) นั้นมีคำอธิบายที่สำคัญของนักคิดที่มีชื่อเสียง 2 ท่าน โดย อริสโตเติล (Aristotle) อธิบายถึงความยุติธรรมที่สามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ความยุติธรรมในแง่แบ่งสับปันส่วน (Justitia Distributa) และความยุติธรรมในแง่แลกเปลี่ยนทดแทน (Justitia Commutative) โดยความยุติธรรมทั้ง 2 ลักษณะนี้จะมีความสัมพันธ์กัน ในลักษณะที่ความยุติธรรมในแง่แลกเปลี่ยนทดแทนขึ้นอยู่กับความยุติธรรมในแง่แบ่งสับปันส่วน หมายความว่าเราจะต้องพิจารณาให้ได้เสียก่อนว่าส่วนไหนเป็นส่วนของใคร และให้ความยุติธรรมเข้าทดแทนส่วนที่เขาเสียไปให้กลับคืนดังเดิม อริสโตเติล ยังได้อธิบายต่อไปว่า ในการแบ่งสับปันส่วนของความยุติธรรมนั้นมีหลักการคือ สิ่งเหมือนกันควรได้รับการปฏิบัติที่เหมือนกัน และสิ่งที่แตกต่างกันก็ควรได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างกัน⁴⁰

³⁸iLaw, กระบวนการยุติธรรม กับหลักความยุติธรรม [Online], available URL: <http://iLaw.or.th/node/4618,2551> (กันยายน, 26).

³⁹Francesco Francioni, **Equity in International Law** [Online], available URL: opil.ouplaw.com/view/10.1093/law:epil/9780199231690/law-9780199231690-e1399, 2018 (September, 26).

⁴⁰สมยศ เชื้อไทย, นิติปรัชญา, พิมพ์ครั้งที่ 17 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์-วิญญูชน, 2557), หน้า 179-181.

สำหรับ จอห์น รอลล์ (John Rawls) ได้อธิบายถึงหลักความยุติธรรม (Equity) ที่ประกอบด้วยหลักความเที่ยงธรรม (Principle of Fairness) ซึ่งกำหนดจากการยอมรับในความเท่าเทียมกันของความเป็นมนุษย์ และหลักความยุติธรรม (Principle of Equity) ที่ประกอบไปด้วยหลักเสรีภาพ (Principle of Freedom) ซึ่งหมายถึง เสรีภาพที่เท่าเทียมของปัจเจกบุคคล และหลักความแตกต่าง (Principle of Difference) ซึ่งกล่าวถึงการปฏิบัติต่อปัจเจกที่แตกต่างกันได้ หากเป็นไปได้ในลักษณะที่เป็น การช่วยเหลือสมาชิกที่ด้อยกว่าหรือเสียเปรียบในสังคม⁴¹

สำหรับความยุติธรรม (Equity) ตามกฎหมายระหว่างประเทศตาม ข้อ 38 ของธรรมนูญศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ให้อำนาจศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (ICJ) ในการใช้หลักการดังกล่าวปรับใช้แก่คดี โดยศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (ICJ) ได้อธิบายไว้ว่า ตามหลักความยุติธรรม (Equity) เมื่อคู่พิพาทมีพันธกรณี อย่างเดียวกัน หากคู่พิพาทไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีอย่างต่อเนื่อง ก็ไม่ควรเรียกร้อง ให้คู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่งปฏิบัติตามพันธกรณีเช่นกัน อันเป็นไปตามหลักความยุติธรรม (Equity) ในระบบคอมมอนลอว์ที่ว่า ความเสมอภาค คือ ความยุติธรรม (Equality is Equity) หรือ บุคคลผู้แสวงหาความยุติธรรมต้องมีความยุติธรรมด้วย (He Who Seeks Equity Must Do Equity)⁴²

สำหรับกฎหมายสิ่งแวดล้อม (Environmental Law) นั้น ความยุติธรรม (Justice) ถูกจัดให้อยู่ในประเด็นเรื่อง สิทธิ (Right) มากกว่าจะอยู่ในลักษณะของ หลักการ (Principle) อันเป็นไปตามมาตรา 10 ของปฏิญญาริโอ เรื่อง สิทธิใน ความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม (Right to Environmental Justice)⁴³ ที่มีสาระสำคัญ ในลักษณะที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) การเข้าถึงข้อมูล

⁴¹นักปรัชญาชายขอบ, นักปรัชญาชายขอบ: มองความยุติธรรมของสังคม- การเมืองไทย ผ่านทฤษฎีความยุติธรรม ของ จอห์น รอลล์ [Online], available URL: <http://prachatai.com/journal/2010/11/31926>, 2551 (กันยายน, 26).

⁴²จุมพต สายสุนทร, เรื่องเดิม, หน้า 96-97.

⁴³ปวีตร เลิศธรรมเทวี, สิทธิด้านสิ่งแวดล้อมกับรัฐธรรมนูญ, หน้า 51-54.

ข่าวสารของประชาชน (Access to Information) การมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของรัฐ สิทธิในกระบวนการยุติธรรม และสิทธิในการเยียวยาความเสียหาย เท่านั้น โดยไม่ได้มีคำอธิบายถึงหลักความยุติธรรมไว้แต่อย่างใด

จะเห็นได้ว่า หลักความยุติธรรม (Equity) นั้นมีนิยามที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับผู้นิยามจะสมาทานแนวคิดทางกฎหมายสำนักใด สำหรับผู้ศึกษานั้น มีความคิดเห็นต่อนิยามของหลักการดังกล่าวว่า หลักความยุติธรรมคือ หลักการที่นำมาใช้เพื่อ ยุคความขัดแย้งอย่างสมดุล ที่คู่กรณีหรือคู่ขัดแย้งยอมรับได้ภายใต้ ความสมเหตุสมผลหรือเครื่องบ่งชี้ที่ชัดเจน ในกรณีที่คู่กรณีหรือคู่ขัดแย้งมีสถานะ บางประการที่ไม่เท่าเทียม การปรับใช้หลักความยุติธรรมต่อคู่กรณีหรือคู่ขัดแย้งอาจ ไม่เท่ากันในเชิงปริมาณก็ได้บนเงื่อนไขที่เป็นการช่วยเหลือผู้ที่ด้อยกว่าและหลักความ ยุติธรรมนั้นจะนำมาปรับใช้ได้ ในกรณีที่ไม่มีกฎหมายหรือมีกฎหมายที่ไม่ชัดเจนเท่านั้น

บทที่ 3

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศในการลด ก๊าซเรือนกระจกตามกลไกการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดภายใต้ความตกลงปารีส

ในการศึกษามาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศในการลดก๊าซเรือนกระจกตามกลไกการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (NDCs) ภายใต้ความตกลงปารีส (Paris Agreement) มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change)

กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change) หรือ UNFCCC เป็นอนุสัญญาที่เกิดขึ้นจากการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา ที่เรียกว่า Earth Summit ในปี ค.ศ. 1992 ด้วยความตระหนักถึงภัยจากการเป็นเปลี่ยนสภาพภูมิอากาศ โดยการกระทำของมนุษย์ของประชาคมระหว่างประเทศว่าจะเป็นภัยอันตรายและก่อให้เกิดปัญหาต่อการดำรงชีวิตของมนุษยชาติในอนาคต โดยการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจะต้องอาศัยความร่วมมือจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

ปัจจุบันกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) ประกอบด้วยอนุสัญญา 3 ฉบับ ได้แก่ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พิธีสารเกียวโต และความตกลงปารีส ตามลำดับ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ในปี ค.ศ. 1898 สวานท์ อารเรนเนียส (Svante Arrhenius) นักวิทยาศาสตร์ชาวสวีเดนได้กล่าวถึงปัญหาโลกร้อน (Global Warming) ว่าการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สู่ชั้นบรรยากาศนั้นอาจก่อให้เกิดภาวะโลกร้อนได้ แต่ไม่มีใครสนใจต่อความคิดดังกล่าว กระทั่งระยะเวลาผ่านมาในช่วงปี ค.ศ. 1968 ที่มนุษยชาติมีองค์ความรู้เกี่ยวกับชั้นบรรยากาศที่ดีขึ้นจึงเริ่มมีนักวิทยาศาสตร์บางส่วนให้ความสนใจกับประเด็นภาวะโลกร้อน จนในปี ค.ศ. 1988 ได้มีการดำเนินงานร่วมกันระหว่างโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) และองค์การอุตุนิยมวิทยาโลก (World Meteorological Organization: WMO) ในการรวบรวมและประเมินองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ผลกระทบของปัญหา และแนวทางการตอบโต้ต่อปัญหาดังกล่าว จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1990 คณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Intergovernmental Panel on Climate Change: IPCC) ได้นำเสนอรายงานที่ถือเป็นการยืนยันข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ในเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในชื่อ First Assessment Report¹

ด้วยข้อมูลพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และความตระหนักต่อผลกระทบทางลบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทำให้ประชาคมระหว่างประเทศเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกันเพื่อต่อสู้กับปัญหาดังกล่าว แต่กลับต้องพบกับปัญหาในการดำเนินงานในหลายประการ ได้แก่ ประเด็นเรื่องพลังงานจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของทุกประเทศ และแหล่งพลังงานฟอสซิลนั้นเป็นแหล่งพลังงานที่มีราคาถูกกว่าแหล่งพลังงานอื่น ๆ ประเทศที่พัฒนาแล้วมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในปริมาณที่มากกว่าประเทศกำลังพัฒนา และยังมีช่องว่างระหว่างประเทศพัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนาอยู่มาก

¹มหาวิทยาลัยมหิดล, คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (กรุงเทพมหานคร: ไทยเอฟเฟคท์สตูดิโอ, 2553), หน้า 7.

ระยะเวลาที่เนิ่นนานนั้นทำให้ผลกระทบทางลบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเริ่มปรากฏให้เห็นเป็นประจักษ์และทวีความรุนแรงขึ้นทุกขณะจนประชาชนในหลาย ๆ ประเทศเริ่มสนใจในประเด็นปัญหานี้จนเกิดเป็นการผลักดันให้เกิดการประชุมระหว่างประเทศในประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในหลายวาระในช่วงปี ค.ศ. 1987-1992

ในปี ค.ศ. 1990 ที่ประชุมสหประชาชาติมีมติให้จัดตั้งคณะกรรมการเจรจาระหว่างรัฐ (Intergovernmental Negotiating Committee) เพื่อดำเนินการจัดทำอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจนกระทั่งแล้วเสร็จและได้รับการรับรองเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม ค.ศ. 1992 และเปิดให้รัฐต่าง ๆ เข้าลงนามเพื่อเป็นภาคีอนุสัญญานี้ในระหว่างการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (United Nations Conference on Environment and Development: UNCED) หรือที่เรียกว่า Earth Summit ที่นครริโอเดอจาเนโร สหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล ในช่วงเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1992 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 21 มีนาคม ค.ศ. 1994²

1.1.1 วัตถุประสงค์ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้ไว้ในข้อ 2 โดยสามารถจำแนกได้เป็น 4 ประการ ดังนี้³

ประการที่ 1 คือ การรักษาระดับความเข้มข้นของก๊าซเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศให้คงที่ในระดับที่ไม่เป็นอันตรายต่อระบบภูมิอากาศภายในระยะเวลานานเพียงพอ (GHG Stabilization) เพราะหากอุณหภูมิโดยเฉลี่ยของโลกเพิ่มสูงขึ้นอีกจะส่งผลให้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทวีความรุนแรงขึ้น และอาจแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้โดยลำบาก

²อนันต์ คงเครือพันธุ์ และคณะ, เรื่องเดิม, หน้า 9.

³United Nations Framework Convention on Climate Change, Article 2.

ประการที่ 2 คือ ให้ระบบนิเวศปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างเหมาะสม (Ecosystem Adaption) เพื่อให้ระบบนิเวศเข้าสู่กระบวนการปรับตัวให้เข้ากับสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป เพื่อดำรงรักษาระบบนิเวศต่าง ๆ ไม่ให้สูญสลายไป

ประการที่ 3 คือ สร้างหลักประกันว่าการผลิตอาหารของโลกจะไม่ถูกคุกคาม (Ensure Food Production) เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลกระทบทำให้ผลิตผลทางการเกษตรลดลงจนอาจกระทบต่อระบบการผลิตอาหารหล่อเลี้ยงประชากรโลกได้ในอนาคต ด้วยเหตุนี้อนุสัญญาดังกล่าวจึงมุ่งสร้างหลักประกันว่าการดำเนินการควบคุมปริมาณก๊าซเรือนกระจกตามอนุสัญญานี้จะไม่ทำให้ระบบการผลิตอาหารลดน้อยถอยลง

ประการที่ 4 คือ ส่งเสริมหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Sustainable Economic Development) โดยเป็นการพัฒนาอย่างบูรณาการระหว่างปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม

1.1.2 หลักการสำคัญของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ภายในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) นั้นได้มีการบรรจุหลักการสำคัญในการดำเนินงานไว้ ดังนี้

1.1.2.1 หลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่าง โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคี (Common But Differentiated Responsibility and Respective Capabilities: CBDR & RC)⁴ ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อ 3.1

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อ 3.1 กำหนดให้ “ประเทศภาคีควรปกป้องคุ้มครองระบบสภาวะอากาศเพื่อประโยชน์แก่มนุษยชาติรุ่นปัจจุบันและอนาคต บนพื้นฐานของความเสมอภาคและความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกันและตามขีดความสามารถของตน

⁴United Nations Framework Convention on Climate Change, Article 3.1.

ในการนี้ ประเทศภาคีที่พัฒนาแล้วควรเป็นผู้นำในการต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ”

หลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคี (CBDR & RC) เป็นหลักการสำคัญของการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Action) ภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) ด้วยสาเหตุที่ภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทุกภาคีต่างมีส่วนก่อให้เกิดปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในทางกลับกันภาคีต่าง ๆ เหล่านี้กลับมีขีดความสามารถทางทรัพยากร การเงิน และการพัฒนาด้านเทคโนโลยีที่จะต่อสู้ต่อปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่แตกต่างกัน ด้วยความตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวเช่นนี้ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจึงกำหนดให้ภาคีประเทศพัฒนาแล้วควรเป็นผู้นำในการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Action) เพราะภาคีประเทศพัฒนาแล้วมีขีดความสามารถและศักยภาพทางทรัพยากร การเงิน และการพัฒนาเทคโนโลยีที่สูงกว่าภาคีประเทศกำลังพัฒนา

ในการนี้ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) จึงได้ออกแบบบทบัญญัติให้มีการแบ่งพันธกรณีสำหรับภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็น 3 กลุ่ม ในภาคผนวกแนบท้ายอนุสัญญา ดังนี้⁵⁶

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ กลุ่มประเทศตามภาคผนวกที่ I (Annex I Countries) คือ ภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศประเทศพัฒนาแล้วที่เป็นประเทศอุตสาหกรรม รวมถึงประเทศกลุ่มองค์กรเพื่อ

⁵สุภาวดี สิริฤกษ์วิภาส, “ความเป็นไปได้ของประเทศไทยในการเข้าเป็นภาคีความตกลงปารีส พ.ศ. 2558,” (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2558), หน้า 23-24.

⁶มหาวิทยาลัยมหิดล, คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์, เรื่องเดิม, หน้า 19.

ความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Cooperation and Development: OECD) เช่น กลุ่มประเทศยุโรปตะวันตก ประเทศออสเตรเลีย ประเทศญี่ปุ่น ฯลฯ กับกลุ่มประเทศยุโรปกลาง กลุ่มประเทศยุโรปตะวันออก และกลุ่มประเทศอดีตโซเวียตที่เรียกว่า กลุ่มประเทศที่กำลังเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจเป็นระบบตลาดเสรี (Economy in Transition: EITs) โดยอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้กำหนดให้ภาคีอนุสัญญาฯ กลุ่มนี้มีพันธกรณีในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อ 4

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ กลุ่มประเทศตามภาคผนวกที่ II (Annex II Countries) คือ ภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศประเทศพัฒนาแล้วที่ร่ำรวย โดยจะเป็นประเทศที่เป็นสมาชิกองค์กรเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) ตามภาคผนวกที่ I ด้วย แต่จะไม่รวมกลุ่มประเทศที่กำลังเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจเป็นระบบตลาดเสรี (EITs) โดยภาคีอนุสัญญาฯ ที่มีรายชื่อตามภาคผนวกที่ II นี้ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกำหนดให้มีพันธกรณีในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อย่างเช่นภาคีอนุสัญญาฯ ที่มีรายชื่อตามภาคผนวกที่ I และมีพันธกรณีเพิ่มเติมในการช่วยเหลือภาคีประเทศกำลังพัฒนาทางการเงินและเทคโนโลยีผ่านกลไกทางการเงินของอนุสัญญานับนี้

กลุ่มที่ 3 ได้แก่ กลุ่มประเทศนอกภาคผนวก (Non-Annex Countries) คือ ภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาทั้งหมดที่เรียกว่า กลุ่ม G77 และสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นกลุ่มรัฐภาคีที่ได้รับผลกระทบทางลบจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมากเป็นพิเศษ ทั้งรัฐภาคีที่เป็นประเทศเกษตรกรรม ประเทศที่มีพื้นที่ชายฝั่งอยู่ในระดับต่ำกว่าน้ำทะเล ประเทศที่ต้องประสบภัยแล้งจนกลายเป็นทะเลทราย และบางประเทศที่จะต้องสูญเสียรายได้หลักของประเทศจากการผลิตและส่งออกเชื้อเพลิงฟอสซิล โดยภาคีอนุสัญญากลุ่มนี้ไม่มีพันธกรณีในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกใด ๆ เนื่องจากมีความจำเป็นในการพัฒนาประเทศและมีศักยภาพในการดำเนินการอันจำกัด

เช่นนี้อनुสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจึงถูกออกแบบให้ดำเนินการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยคำนึงถึงความต้องการของภาคีที่เปราะบางเป็นสำคัญ

กลุ่มที่ 4 ได้แก่ ภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่อยู่ในรายชื่อที่องค์การสหประชาชาติจัดให้เป็นกลุ่มประเทศด้อยพัฒนา (Least Developed Countries: LDCs) 49 ประเทศ ที่มีศักยภาพในการต้านทานต่อผลกระทบจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับต่ำ จะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษเมื่อมีการพิจารณาในเรื่องการเงินและถ่ายทอดเทคโนโลยีตามอนุสัญญานี้

1.1.2.2 หลักการให้ความช่วยเหลือกลุ่มผู้ด้อยกว่า⁷ ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อ 3.2

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อ 3.2 กำหนดให้ “ควรมีการพิจารณาอย่างเต็มที่ถึงความต้องการเฉพาะด้านและสถานการณ์พิเศษต่าง ๆ ของภาคีประเทศกำลังพัฒนาโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่เปราะบางต่อผลกระทบทางลบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และของภาคีทั้งหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคีประเทศกำลังพัฒนาที่จะต้องรับภาระเกินสัดส่วนหรือที่ผิดปกติภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ”

หลักการให้ความช่วยเหลือกลุ่มผู้ด้อยกว่าตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นหลักที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ภาคีประเทศที่พัฒนาแล้วให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และอำนวยความสะดวกแก่ภาคีประเทศกำลังพัฒนาทางการเงินและเทคโนโลยีเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักความร่วมมือ (Principle of Cooperation) ที่ปรากฏในกฎหมายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศฉบับอื่น เช่น อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ข้อ 5 เป็นต้น

⁷United Nations Framework Convention on Climate Change, Article 3.2.

ปัจจุบันอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ได้กำหนดให้กองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (Global Environment Facility: GEF)⁸ ซึ่งข้อตกลงภายใต้อนุสัญญานี้กำหนดให้ภาคีประเทศพัฒนาแล้วต้องให้การสนับสนุนต่อกองทุนดังกล่าว เพื่อจะเป็นกลไกช่วยเหลือและสนับสนุนกับภาคีประเทศกำลังพัฒนาในการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และอนุสัญญานี้ยังกำหนดให้ภาคีประเทศพัฒนาแล้วจะต้องมีมาตรการเร่งรัดและดำเนินนโยบายเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยีสะอาดแก่ภาคีประเทศกำลังพัฒนาที่จะดำเนินการพัฒนาตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน⁹ ด้วย

อีกทั้งอนุสัญญาดังกล่าวยังได้กำหนดให้มีองค์กรย่อยเพื่อให้คำปรึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Subsidiary Body for Science and Technological Advice: SBSTA) และองค์กรย่อยเพื่อการอนุวัติ (Subsidiary Body for Implementation: SBI) เพื่อให้การสนับสนุนแก่ภาคีประเทศกำลังพัฒนาและภาคีประเทศด้อยพัฒนาทางด้านเทคนิคและการดำเนินการเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอีกด้วย

1.1.2.3 หลักการป้องกันไว้ก่อน (Precautionary Principle)¹⁰ ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อ 3.3

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อ 3.3 กำหนดให้ “ประเทศภาคีทั้งหลายควรกำหนดมาตรการป้องกันล่วงหน้าเพื่อคาดหมายป้องกัน หรือลดสาเหตุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้น้อยที่สุด และบรรเทาผลกระทบทางลบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในกรณีที่มีการคุกคามที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงหรือที่แก้ไขไม่ได้ไม่ควรอ้างความไม่แน่นอนทางวิทยาศาสตร์เป็นเหตุผลเพื่อชะลอมาตรการดังกล่าว โดยให้คำนึงถึงว่านโยบายและมาตรการดังกล่าวควรมีประสิทธิภาพด้านต้นทุนเพื่อให้แน่ใจว่าโลกได้ประโยชน์จากต้นทุนต่ำสุดเท่าที่เป็นไปได้เพื่อบรรลุมัตถุประสงค์นี้

⁸มหาวิทยาลัยมหิดล, คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์, เรื่องเดิม, หน้า 21.

⁹United Nations Framework Convention on Climate Change, Article 3.4.

¹⁰Ibid., Article 3.3.

นโยบายและมาตรการนั้น ๆ ควรคำนึงถึงความแตกต่างของบริบททางสังคม และเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ควรมีขอบเขตอย่างกว้างขวาง ควรครอบคลุมแหล่งกำเนิด แหล่งรองรับและกักเก็บก๊าซเรือนกระจกที่เกี่ยวข้องและการปรับตัวและควรรวมถึง ภาคเศรษฐกิจทั้งปวง ความพยายามที่จะแก้ไขการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอาจ กระทำโดยความร่วมมือกันของประเทศภาคีต่าง ๆ ที่มีประโยชน์เกี่ยวข้อง”

หลักการป้องกันไว้ก่อน (Precautionary Principle) ตาม อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อ 3.3 เป็นการกำหนดห้าม หรือจำกัดการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ที่มีความเสี่ยงก่อให้เกิดอันตรายต่อสภาพภูมิอากาศ โดยไม่อาศัยความไม่แน่นอนของข้อมูลทางวิทยาศาสตร์เป็นข้ออ้างเพื่อดำเนินกิจกรรม เหล่านั้น ซึ่งหลักการดังกล่าวมีความแตกต่างจากกฎเกณฑ์ระหว่างประเทศอื่น ๆ ที่จะต้องได้รับการพิสูจน์อย่างชัดเจนก่อนที่จะกำหนดให้มีพันธกรณี เนื่องจากผลกระทบ ทางลบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้ทวีความรุนแรงอย่างรวดเร็ว หากว่า จะต้องรอข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่มีความแน่นอน ความรุนแรงของผลกระทบดังกล่าว อาจรุนแรงจนเกินระดับความสามารถในการเยียวยาและแก้ไข

จากข้อ 3.3 ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการ-
เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จะเห็นได้ว่า การดำเนินการตามหลักการป้องกันไว้ก่อน (Precautionary Principle) นั้นจะพบว่าดำเนินการควบคู่กับหลักความร่วมมือ (Principle of Cooperation) ที่ประเทศพัฒนาแล้วต้องให้การสนับสนุนประเทศกำลังพัฒนา และหลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถ ของแต่ละภาคี (CBDR & RC) ด้วย

1.1.2.4 หลักการสื่อสารด้านข้อมูลข่าวสาร¹¹ ตามอนุสัญญา-
สหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อ 12

หลักการสื่อสารด้านข้อมูลข่าวสาร เป็นหลักการตามอนุสัญญา-
สหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อ 12 ที่กำหนดให้ภาคีอนุสัญญา-
สหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีพันธกรณีเชิงกระบวนการ

¹¹มหาวิทยาลัยมหิดล, คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์, เรื่องเดิม, หน้า 20.

ในการจัดทำและแจ้งเอกสารที่เรียกว่า รายงานแห่งชาติ (NC) ต่อที่ประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศผ่านสำนักงานเลขาธิการโดยเนื้อหาข้อมูลในเอกสารดังกล่าวของแต่ละรัฐภาคีจะมีความแตกต่างกันโดยจำแนกออกเป็นกลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ กลุ่มประเทศตามภาคผนวกที่ I รายงานแห่งชาติจะต้องมีเนื้อหาครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในคู่มืออนุสัญญาฯ ต้องผ่านการทบทวนโดยคณะผู้เชี่ยวชาญ และจะต้องจัดทำเป็นระยะ ๆ

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ กลุ่มประเทศนอกภาคผนวก รายงานแห่งชาติจะต้องมีเนื้อหาไม่น้อยกว่าที่กำหนดในคู่มือ แต่ไม่ต้องการทบทวนโดยผู้เชี่ยวชาญ

การจัดทำรายงานแห่งชาติแต่ละครั้งนั้นขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจของที่ประชุมสมัชชาประเทศภาคีอนุสัญญาฯ (COP) เป็นวาระไป โดยการจัดทำรายงานดังกล่าวภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอาจขอเงินทุนสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (GEF) ได้ ซึ่งการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารผ่านรายงานแห่งชาตินี้จะเป็เครื่องมือสำคัญที่จะทำให้การคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงของปริมาณก๊าซเรือนกระจกมีความถูกต้องแม่นยำ อันเป็นการส่งเสริมต่อการวางแผนการดำเนินงานต่าง ๆ ภายใต้อนุสัญญานี้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้จะต้องอยู่ภายใต้การจัดทำรายงานแห่งชาติที่โปร่งใสด้วย

1.1.3 พันธกรณีตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) ได้กำหนดให้ภาคีอนุสัญญาฯ มีพันธกรณีที่ต้องปฏิบัติซึ่งได้กำหนดไว้ในมาตรา 4 ของอนุสัญญาฯ อันอาจจำแนกพันธกรณีออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.1.3.1 พันธกรณีเฉพาะ

ภายใต้หลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน (Common But Differentiated Responsibilities) โดยตระหนักถึงความสามารถที่แตกต่างกันของรัฐภาคีอนุสัญญาฯ ในการดำเนินการเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(Climate Change) เช่นนี้ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) จึงได้แบ่งพันธกรณีของรัฐภาคีอนุสัญญาฯ ออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มประเทศในภาคผนวกที่ I (Annex I Countries) คือ รัฐภาคีอนุสัญญาฯ กลุ่มประเทศพัฒนาแล้วที่เป็นประเทศอุตสาหกรรม รวมถึงประเทศกลุ่มองค์กรเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) เช่น กลุ่มประเทศยุโรปตะวันตก ประเทศออสเตรเลีย ประเทศญี่ปุ่น ฯลฯ กับกลุ่มประเทศยุโรปกลาง กลุ่มประเทศยุโรปตะวันออก และกลุ่มประเทศอดีตโซเวียตที่เรียกว่า กลุ่มประเทศที่กำลังเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจเป็นระบบตลาดเสรี (EITs) มีพันธกรณีตามอนุสัญญานี้ในการเป็นผู้นำในการดำเนินการจำกัด และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ในอนุสัญญาฯ

2) กลุ่มประเทศตามภาคผนวกที่ II (Annex II Countries) คือ รัฐภาคีอนุสัญญาฯ ที่เป็นประเทศร่ำรวยและเป็นประเทศพัฒนาแล้ว โดยจะเป็นประเทศที่เป็นสมาชิกองค์กรเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) ตามภาคผนวกที่ I ด้วย แต่จะไม่รวมกลุ่มประเทศที่กำลังเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจเป็นระบบตลาดเสรี (EITs) โดยรัฐภาคีอนุสัญญาฯ ที่มีรายชื่อตามภาคผนวกที่ II นี้ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกำหนดให้มีพันธกรณีในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามเป้าหมายในอนุสัญญาฯ อย่างเช่นรัฐภาคีอนุสัญญาฯ ที่มีรายชื่อตามภาคผนวกที่ I แต่จะมีพันธกรณีเพิ่มเติมในการช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาทางการเงินและเทคโนโลยีผ่านกลไกทางการเงินของอนุสัญญานับนี้

3) กลุ่มประเทศนอกภาคผนวก (Non-Annex Countries) คือ รัฐภาคีอนุสัญญาฯ กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาทั้งหมดที่เรียกว่า กลุ่ม G77 และสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นกลุ่มรัฐภาคีที่ได้รับผลกระทบทางลบจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมากเป็นพิเศษ ทั้งรัฐภาคีที่เป็นประเทศเกษตรกรรม ประเทศที่มีพื้นที่ชายฝั่งอยู่ในระดับต่ำกว่าน้ำทะเล ประเทศที่ต้องประสบภัยแล้งจนกลายเป็นทะเลทราย และบางประเทศที่จะต้องสูญเสียรายได้หลักของประเทศจากการผลิตและส่งออกเชื้อเพลิงฟอสซิล โดยรัฐภาคีอนุสัญญาฯ กลุ่มนี้ไม่มีพันธกรณีในการลดการปล่อยก๊าซ-

เรือนกระจกใด ๆ จะมีแต่เพียงพันธกรณีในการส่ง รายงานแห่งชาติ (NC) และสนับสนุนในการดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) เท่านั้น

1.1.3.2 พันธกรณีทั่วไป

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้กำหนดให้รัฐภาคีอนุสัญญาฯ มีพันธกรณีในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอันเกิดจากการกระทำมนุษย์ และการกำจัดที่เก็บกักก๊าซเรือนกระจกทั้งปวงที่ไม่ได้อยู่ภายใต้การควบคุมตามพิธีสารมอนทรีออล และกำหนดมาตรการต่าง ๆ ที่เกื้อหนุนต่อการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างเพียงพอ รวมถึงมาตรการการลดการบริโภคเชื้อเพลิงซากพืชซากสัตว์ที่มีลักษณะเป็นการป้องกัน บรรเทา และแก้ไข ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เกิดขึ้น เพื่อบรรลุมัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ โดยคำนึงถึงหลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน ดังนี้¹²

1) การลดก๊าซเรือนกระจก (Mitigation) แม้ว่าอนุสัญญานี้จะได้กำหนดให้เฉพาะรัฐภาคีประเทศพัฒนาแล้วเท่านั้นที่มีพันธกรณีในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก แต่ก็มีแนวคิดที่จะให้ภาคีประเทศกำลังพัฒนาเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินงานลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และแนวคิดดังกล่าวก็ได้รับการตอบสนองจากที่ประชุมรัฐภาคีอนุสัญญา สมัยที่ 13 (COP13) ในปี ค.ศ. 2007 ด้วยแผนปฏิบัติการบาหลี่ (Bali Action Plan) ตาม Decision 1/CP.13 ที่กำหนดให้มีการจัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจว่าด้วยความร่วมมือระยะยาวภายใต้อนุสัญญาฯ (Ad Hoc Working Group on Long-Term Cooperation Actions Under the Convention: AWG-LCA) เพื่อดำเนินงานตามกลไกการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจ (Mitigation Pledge) ด้วย¹³

2) รายงานแห่งชาติ (NC)¹⁴ ภายใต้หลักการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของอนุสัญญาฯ รัฐภาคีทั้งหลายต้องจัดทำ รายงานแห่งชาติภายใต้อนุสัญญา-

¹²อนันต์ คงเครือพันธุ์ และคณะ, เรื่องเดิม, หน้า 11-12.

¹³UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties on its Thirteenth Session: Decision 1/CP.13 Para. 1,” COP13. Bali Indonesia, 03-15 December 2007.

¹⁴United Nations Framework Convention on Climate Change, Article 12.

สหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (National Communication Under United Nations Framework on Climate Change) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า รายงานแห่งชาติ (NC) เป็นเอกสารที่รัฐภาคีอนุสัญญาฯ ต่าง ๆ จะต้องแสดงปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก นโยบาย และมาตรการในการดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การรองรับก๊าซเรือนกระจก ฯลฯ ตามแนวทาง และขั้นตอนที่กำหนดไว้ในที่ประชุมสมัชชาประเทศภาคี (COP) ต่อสำนักเลขาธิการของอนุสัญญาฯ ทุก 4 ปี โดยเนื้อหา รายงานแห่งชาติ (NC) ของรัฐภาคีประเทศพัฒนาแล้ว รัฐภาคีประเทศกำลังพัฒนา และรัฐภาคีประเทศด้อยพัฒนาจะมีความแตกต่างกันในเชิงเนื้อหาสาระ ระยะเวลาและความถี่ในการส่งรายงาน และกระบวนการทบทวนประเมินถึงปริมาณและคุณภาพโดยสิ้นเชิง

3) การป้องกันล่วงหน้าด้วยการส่งเสริมและร่วมมือ

ในการเตรียมการด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงเตรียมแผนพัฒนาที่เหมาะสมในการจัดการกับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่จะเกิดขึ้น

4) รัฐภาคีประเทศพัฒนาแล้วมีพันธกรณีในการส่งเสริม

สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือรัฐภาคีประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะรัฐภาคีประเทศที่เปราะบางต่อผลกระทบทางลบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้สามารถบรรลุพันธกรณีตามอนุสัญญานี้ ทั้งทางด้านการเงิน และการถ่ายทอดเทคโนโลยี ในลักษณะที่เกื้อหนุนต่อหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน

5) ส่งเสริมและร่วมมือให้เกิดการวิจัยและพัฒนาทาง

วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคม เศรษฐกิจ และอื่น ๆ รวมถึงระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ ที่เป็นการส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุ ผลกระทบ ขนาดความรุนแรง และระยะเวลาของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงส่งเสริมและร่วมมือในการให้การศึกษา การฝึกอบรม และสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชนในเรื่องนี้ด้วย

1.1.4 ที่ประชุมสมัชชาอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ที่ประชุมสมัชชาประเทศภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (COP)¹⁵ เป็นองค์กรสูงสุด ซึ่งมีหน้าที่ดูแลให้การดำเนินการตามอนุสัญญาฯ บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยจัดให้มีการประชุมสมัชชาประเทศภาคีอนุสัญญาฯ ทุก ๆ ปี มีภาระหน้าที่สำคัญ ดังนี้

ประการที่ 1 คือ ติดตามการอนุวัติตามอนุสัญญาฯ และมติที่ประชุมสมัชชาประเทศภาคีอนุสัญญาฯ เป็นระยะ ๆ

ประการที่ 2 คือ ประเมิน และตรวจสอบการอนุวัติตามอนุสัญญาฯ การอนุวัติตามพันธกรณีของประเทศภาคี และมติที่ประชุมสมัชชาประเทศภาคีอนุสัญญาฯ เป็นระยะ ๆ

ประการที่ 3 คือ ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างประเทศภาคีอนุสัญญาฯ ให้เป็นได้โดยสะดวก

ประการที่ 4 คือ จัดตั้งองค์กรย่อยภายใต้ที่ประชุมสมัชชาประเทศภาคีอนุสัญญาฯ อันประกอบด้วยองค์กรย่อยเพื่อให้คำปรึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (SBSTA) และองค์กรย่อยเพื่อการอนุวัติ (SBI)

ประการที่ 5 คือ กำหนดให้มีกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (GEF) เพื่อทำหน้าที่เป็นกลไกทางการเงินในการดำเนินการตามอนุสัญญานี้

ประการที่ 6 คือ กำหนดกฎระเบียบ และขั้นตอนการดำเนินงานขององค์กรที่ตั้งขึ้นตามอนุสัญญานี้ในรูป ข้อตัดสินใจ (Decisions) ต่าง ๆ ด้วยมติเอกฉันท์ (Consensus)¹⁶

ประการที่ 7 คือ จัดตั้งองค์กรเฉพาะกิจตามความจำเป็น เช่น Ad Hoc Group on the Berlin Mandate (AGBM) Ad Hoc Group on Article 13 (AG 13) เป็นต้น

¹⁵มหาวิทยาลัยมหิดล, คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์, เรื่องเดิม, หน้า 24.

¹⁶United Nations Framework Convention on Climate Change, Article 7.2 (k).

1.1.5 องค์การภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) ได้กำหนดจัดตั้งองค์กรต่าง ๆ ขึ้น เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยได้กำหนดให้ที่ประชุมสมัชชาประเทศภาคีอนุสัญญาฯ (COP) เป็นองค์กรที่มีอำนาจสูงสุด และได้กำหนดให้มีองค์กรย่อย ดังนี้

1) องค์กรย่อยเพื่อให้คำปรึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (SBSTA)¹⁷ มีหน้าที่สำคัญในการเจรจาทางเทคนิคทางวิชาการเข้ากับการดำเนินการด้านการเมืองระหว่างประเทศ เป็นองค์กรที่จะทำการรวบรวมองค์ความรู้ในแขนงต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการค้นคว้าและให้คำแนะนำทางวิทยาศาสตร์แก่ที่ประชุมสมัชชาประเทศภาคีอนุสัญญาฯ

2) องค์กรย่อยเพื่อการอนุวัติ (SBI)¹⁸ มีหน้าที่สำคัญในเวทีการเจรจาด้านแนวทางการดำเนินการตามอนุสัญญาฯ ติดตามการอนุวัติการตามอนุสัญญาฯ ของประเทศภาคี พิจารณาข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ และให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศภาคีในการดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

3) กลไกทางการเงิน¹⁹ มีหน้าที่สำคัญในการจัดหาทรัพยากรทางการเงินในรูปของเงินช่วยเหลือ เงินอุดหนุน รวมถึงทรัพยากรการเงินสำหรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีตามคำแนะนำของที่ประชุมสมัชชาประเทศภาคีอนุสัญญาฯ ซึ่งจะมีผู้แทนของภาคีเป็นคณะกรรมการบริหารกลไกนี้ โดยมีมุ่งประสงค์ให้เกิดการกระจายเงินทุนสู่ประเทศกำลังพัฒนาอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

¹⁷United Nations Framework Convention on Climate Change, Article 9.

¹⁸Ibid, Article 10.

¹⁹Ibid., Article 11.

1.2 พิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol)

พิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) เป็นข้อตกลงเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Action) ภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) ที่เป็นผลลัพธ์จากการพิจารณาของภาคประชาชาติ (NC) ฉบับแรกของรัฐภาคีอนุสัญญาฯ ที่มีรายนามตามภาคผนวก I (Annex I Parties) ที่ได้ส่งไปยังสำนักเลขาธิการแสดงให้เห็นว่าพันธกรณีของประเทศพัฒนาแล้วที่จะต้องลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้อยู่ในระดับความเข้มข้นในปี ค.ศ. 1990 ภายในปี ค.ศ. 2000 นั้นไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้²⁰ ด้วยเหตุนี้ที่ประชุมสมัชชาอนุสัญญาฯ (COP) จึงมีมติให้จัดตั้ง Ad Hoc Group on the Berlin Mandate (AGBM) ขึ้นเพื่อยกระดับการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Actions) ภายใต้อนุสัญญาฯ ผลลัพธ์ที่ได้จากคณะทำงานดังกล่าวก็คือ พิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) ซึ่งได้ถูกนำเสนอขึ้นพิจารณาและมีมติรับ²¹ในที่ประชุมสมัชชาอนุสัญญาฯ สมัยที่ 3 (COP3) ณ เมืองเกียวโต ประเทศญี่ปุ่น ในปี ค.ศ. 1997

1.2.1 การลดและการจำกัดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามพันธกรณีของพิธีสารเกียวโต

พิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) ถูกสร้างขึ้นบนบนความมุ่งหมายในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) ด้วยการสร้างข้อผูกพันทางกฎหมาย (Legally Binding) และพันธกรณี (Obligation) ที่เข้มข้นแก่ภาคีของพิธีสารเกียวโต

ภายใต้ข้อตกลงของพิธีสารเกียวโตได้กำหนดให้ภาคีที่มีรายนามตามภาคผนวกที่ I (Annex I Parties) เท่านั้นที่มีพันธกรณีในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

²⁰ องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน), เรื่องเดิม, หน้า 11-13.

²¹ UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties on Its Third Session: Decision 1/CP.3,” COP3. Kyoto Japan, 1-11 December 1997.

โดยรวมอย่างน้อยร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับระดับการปล่อยในปี ค.ศ. 1990 โดยเป้าหมายจะบรรลุในช่วงปี ค.ศ. 2008-2012 ด้วยการกำหนดปริมาณที่รัฐภาคีในภาคผนวก I (Annex I Parties) จะต้องลดก๊าซเรือนกระจกไว้ใน Annex B ของพิธีสารเกียวโต²² และมีการกำหนดบทลงโทษสำหรับภาคีที่มีรายนามตามภาคผนวกที่ I ที่ไม่สามารถบรรลุพันธกรณีในการลดก๊าซเรือนกระจกของตนได้²³ ด้วยการนำส่วนแตกต่างของปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ภาคีที่มีรายนามตามภาคผนวกที่ I ที่ไม่อาจบรรลุพันธกรณีตามที่กำหนดไว้ใน Annex B ของพิธีสารเกียวโต รวมเข้ากับปริมาณที่กำหนดไว้สำหรับภาคีนั้นตามพันธกรณีต่อไป²⁴

ภายใต้วิธีการดำเนินงานแบบรวมศูนย์ (Centralize) ของพิธีสารเกียวโต ปริมาณการลดก๊าซเรือนกระจกที่ถูกกำหนดให้เป็นพันธกรณีของภาคีที่มีรายนามตามภาคผนวก I จะถูกระบุอย่างชัดเจนไว้ใน Annex B ของพิธีสารเกียวโต โดยในกระบวนการกำหนดปริมาณการลดก๊าซเรือนกระจกที่เป็นพันธกรณีดังกล่าวได้อาศัยกระบวนการเจรจา²⁵ระหว่างภาคีในที่ประชุมรัฐภาคีอนุสัญญา สมัยที่ 4 (COP4) ในปี ค.ศ. 1998 บนพื้นฐานข้อมูล Carbon Stock ระหว่างปี ค.ศ. 2008 ถึง 2012²⁶

1.2.2 กลไกช่วยเหลือภาคีที่มีรายนามตามภาคผนวก I (Annex I Parties)

ภายใต้พิธีสารเกียวโต

เป็นกลไกสำคัญที่ถูกสร้างขึ้นด้วยวัตถุประสงค์หลักในการช่วยเหลือภาคีที่มีรายนามตามภาคผนวกที่ I สามารถบรรลุพันธกรณีในการลดก๊าซเรือนกระจกของตนได้ โดยประกอบด้วย 3 กลไก ดังนี้

²²Kyoto Protocol, Article 3.1.

²³Ibid., Article 18.

²⁴Ibid., Article 3.13.

²⁵Diana M. Liverman, “Convention of Climate Change: Constructions of Danger and the Dispossession of the Atmosphere,” **Journal of the Historical Geography** 35 (2009): 292.

²⁶อนันต์ คงเรือพันธ์ และคณะ, เรื่องเดิม, หน้า 20.

1.2.2.1 กลไกซื้อขายสิทธิการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Emission Trading: ET)²⁷

ตามพิธีสารเกียวโต ข้อ 17 ที่กำหนดให้รัฐภาคีประเทศพัฒนาแล้วตามภาคผนวก ข (Annex B) ของพิธีสารฯ สามารถซื้อขายก๊าซเรือนกระจกที่ได้รับการจัดสรรระหว่างกัน เรียกว่า Assigned Amount Unit (AAU)

1.2.2.2 กลไกการดำเนินงานร่วมกัน (Joint Implementation: JI)²⁸

ตามพิธีสารเกียวโต ข้อ 6 ได้กำหนดให้รัฐภาคีประเทศพัฒนาแล้วในภาคผนวก I (Annex I Parties) สามารถดำเนินโครงการร่วมกันเพื่อลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ลดลงจากการดำเนินโครงการร่วมดังกล่าวจะต้องเป็นส่วนเพิ่มเติมจากการดำเนินงานตามปกติ คาร์บอนเครดิตที่เป็นผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการร่วมจะเรียกว่า Emission Reduction Unit (ERU)

1.2.2.3 กลไกการพัฒนาที่สะอาด (Clean Development Mechanism: CDM)²⁹

ตามพิธีสารเกียวโต ข้อ 12 ที่กำหนดให้รัฐภาคีประเทศพัฒนาแล้วตามภาคผนวก I (Annex I Parties) ดำเนินโครงการลดก๊าซเรือนกระจกร่วมกับรัฐภาคีประเทศกำลังพัฒนานอกภาคผนวก I (Non-Annex I Parties) ด้วยความมุ่งหวังในเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยี (Technology Transfer) โดยการดำเนินโครงการร่วมดังกล่าวจะต้องอยู่ในบริบทการพัฒนาที่ยั่งยืน ผู้ดำเนินโครงการพัฒนาที่สะอาด (CDM) จะได้รับ Certified Emission Reductions (CERs) สำหรับปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ผ่านการรับรองแล้ว

1.2.3 แนวทางด้านความโปร่งใส (Transparency) ภายใต้พิธีสารเกียวโต

สืบเนื่องจากแนวทางด้านความโปร่งใสตามแผนปฏิบัติการบาห์ลี (Bali Action Plan) ตาม Decision 1/CP.13 Paragraph 1 (b) (i) ที่ได้กำหนดถึงหลักการตรวจวัด

²⁷Kyoto Protocol, Article 17.

²⁸Ibid., Article 6.

²⁹Ibid., Article 12.

รายงาน และทวนสอบ (Measurable Reportable Verifiable: MRV) ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของแนวทางด้านความโปร่งใสภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) นอกจากนี้ภาคีของอนุสัญญาจะต้องจัดทำและแจ้งรายงานแห่งชาติทุก 4 ปีต่อสำนักเลขาธิการอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศตามพันธกรณีที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อ 12 แล้ว ภาคีอนุสัญญาจะต้องจัดทำและแจ้งรายงานดังต่อไปนี้ต่อสำนักเลขาธิการอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

1.2.3.1 บัญชีก๊าซเรือนกระจก (Inventory Reports)

บัญชีก๊าซเรือนกระจก (Inventory Reports) เป็นรายงานที่แสดงถึงปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของแต่ละภาคี ซึ่งภาคีจะต้องทำการตรวจวัดและรายงานต่อสำนักเลขาธิการอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทุกปี โดยภาคีประเทศกำลังพัฒนาจะต้องจัดทำและแจ้งบัญชีก๊าซเรือนกระจกทุก 2 ปี³⁰ และภาคีประเทศพัฒนาแล้วจะต้องจัดทำและแจ้งบัญชีก๊าซเรือนกระจกทุกปี³¹ (Annually) ต่อสำนักเลขาธิการอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

1.2.3.2 รายงานรายสองปี (Biennial Reports)

รายงานรายสองปี (Biennial Reports) คือ เอกสารที่ภาคีอนุสัญญาจะต้องแสดงความก้าวหน้าของการดำเนินงานลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก รวมถึงในประเด็นเรื่องการค้าเงินโครงการลดก๊าซเรือนกระจก กลไกทางการเงิน

³⁰UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties on Its Fifteenth Session: Decision 2/CP.15 Para. 5”.

³¹UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties on Its Sixteenth Session: Decision 1/CP.16 Para. 40 (a),” COP16. Cancun Mexico, 29 November-10 December 2010.

การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการสร้างเสริมศักยภาพทุก 2 ปีต่อสำนักขาธิการอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดย

1) รายงานรายสองปี (Biennial Reports)

รายงานรายสองปีเป็นรายงานรายสองปีสำหรับภาคีประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งต้องระบุถึงความก้าวหน้าในการบรรลุเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกที่ครอบคลุมทุกภาคเศรษฐกิจ (Quantified Economy-Wide Emission Reduction Targets: QERTs) ของรัฐตน พร้อมทั้งความสำเร็จในการดำเนินโครงการลดก๊าซเรือนกระจก การสนับสนุนทางการเงิน การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการสร้างเสริมศักยภาพที่รัฐตนให้การสนับสนุนแก่ภาคีประเทศกำลังพัฒนา³²

2) รายงานความก้าวหน้ารายสองปี (Biennial Update Reports)

รายงานความก้าวหน้ารายสองปีเป็นรายงานรายสองปีสำหรับภาคีประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งต้องระบุถึงความก้าวหน้าในการบรรลุเป้าหมายตามการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศ (Nationally Appropriated Mitigation Actions: NAMAs) พร้อมทั้งระบุถึงการสนับสนุนทางการเงิน การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการสร้างเสริมศักยภาพที่รัฐตนได้รับการสนับสนุนจากภาคีประเทศพัฒนาแล้วด้วย³³

โดยรายงานรายสองปี (Biennial Reports) นั้นจะต้องผ่านกระบวนการประเมินผลแบบพหุภาคี (Multilateral Assessment) ภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่เรียกว่า การทบทวนและตรวจประเมินระดับนานาชาติ (IAR) สำหรับภาคีประเทศพัฒนาแล้ว³⁴ และการวิเคราะห์-

³²UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties on Its Sixteenth Session: Decision 1/CP.16 Para. 40 (a)”.

³³UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties on Its Fifteenth Session: Decision 2/CP.15 Para. 5”.

³⁴UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties on Its Seventeenth Session: Decision 2/CP.17 Para. 24-25”.

และหารือระดับนานาชาติ (ICA) สำหรับภาคีประเทศกำลังพัฒนา³⁵ เป็นกลไกในการประเมินผลบนพื้นฐานการดำเนินงานของผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิค (Technical Expert Review Base)

1.2.4 กลไกการลดก๊าซเรือนกระจกโดยสมัครใจ (Mitigation Pledges)

กลไกการลดก๊าซเรือนกระจกโดยสมัครใจ (Mitigation Pledges) เกิดขึ้นจากผลการเจรจาความร่วมมือระยะยาวในการลดก๊าซเรือนกระจก (Long-Term Global Goal for Emission Reductions) ของคณะทำงานเฉพาะกิจว่าด้วยความร่วมมือระยะยาวภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (AWG-LCA) ในแผนปฏิบัติการบาห์ลี (Bali Action Plan)³⁶ ซึ่งเกิดขึ้นในการประชุมสมัชชารัฐภาคี สมัยที่ 13 (COP13) ณ เมืองบาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย ในปี ค.ศ. 2007

ในแผนปฏิบัติการบาห์ลี (Bali Action Plan) นั้นได้มีการกำหนดถึงแผนการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในหลายเรื่อง หนึ่งในนั้นคือการยกระดับแผนการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ³⁷ โดยเสนอให้รัฐภาคีประเทศพัฒนาแล้วจัดทำเป้าหมายปริมาณการจำกัดหรือลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศตน (Quantified Emission Limitation and Reduction Objectives)³⁸ ที่มีสามารถตรวจวัด รายงาน และทวนสอบได้ (MRV) ส่วนรัฐภาคีประเทศกำลังพัฒนาให้จัดทำแผนการลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศตน (Nationally Appropriate Mitigation Actions)³⁹ ที่มีสามารถตรวจวัด รายงาน และทวนสอบได้ (MRV) อันอยู่ภายใต้

³⁵UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties on Its Fifteenth Session: Decision 2/CP.15 Para. 5”.

³⁶UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties on its Thirteenth Session: Decision 1/CP.13”.

³⁷Ibid., Decision 1/CP.13 (b) (i).

³⁸Ibid., Decision 1/CP.13 (b).

³⁹Ibid., Decision 1/CP.13 (b) (ii).

หลักการพัฒนายั่งยืน โดยได้รับการสนับสนุนและพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี การเงิน และการเสริมสร้างศักยภาพจากรัฐภาคีประเทศพัฒนาแล้ว

ภายหลังจากการประชุมรัฐภาคี สมัยที่ 13 (COP13) ข้อเสนอตาม แผนปฏิบัติการบาห์ลี (Bali Action Plan) ไม่ได้รับการตอบสนองจากรัฐภาคีต่าง ๆ อย่างที่ควรจะเป็น จนกระทั่งระยะเวลาล่วงเลยมาในการประชุมสมัชชารัฐภาคี สมัยที่ 15 (COP15) ณ กรุงโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก ในปี ค.ศ. 2009 ข้อเสนอที่จะให้รัฐภาคี ประเทศพัฒนาแล้วจัดทำเป้าหมายปริมาณการจำกัดหรือลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก- ที่เหมาะสมของประเทศตน (Quantified Emission Limitation and Reduction Objectives) หรือรัฐภาคีประเทศกำลังพัฒนาให้จัดทำแผนการลดก๊าซเรือนกระจก- ที่เหมาะสมของประเทศตน (NAMAs) ได้ถูกกล่าวถึงอีกครั้งหนึ่ง และได้มีกำหนดหมาย ให้จัดส่งเป้าหมายหรือแผนการดำเนินการดังกล่าวภายในวันที่ 31 มกราคม ค.ศ. 2010 ในเอกสาร Copenhagen Accord⁴⁰

Copenhagen Accord เป็นเอกสารที่ประกอบไปด้วยเรื่องสำคัญ เช่น การกำหนดเป้าหมาย 2 องศาเซลเซียส⁴¹ ในการดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพ- ภูมิอากาศ รวมถึงการเชิญชวนให้รัฐภาคีในภาคผนวก I (Annex I Parties) จัดทำ เป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกที่ครอบคลุมทุกภาคเศรษฐกิจ (QERTs) สำหรับปี ค.ศ. 2020⁴² และให้รัฐภาคีนอกภาคผนวก I (Non-Annex I Parties) จัดทำแผนการลด- ก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศตน (NAMAs) และรายงานความก้าวหน้า รายสองปี (BUR)⁴³ เพิ่มเติมจากรายงานแห่งชาติ (NC) ทุก 4 ปีด้วย อย่างไรก็ตาม Copenhagen Accord ก็มีสถานะเพียงการบันทึกที่รับทราบ (Take Note) จึงไม่มีสภาพบังคับ

⁴⁰UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties on Its Fifteenth Session: Decision 2/CP.15”.

⁴¹Ibid., Decision 2/CP.15 Para. 2.

⁴²Ibid., Decision 2/CP.15 Para. 4.

⁴³Ibid., Decision 2/CP.15 Para. 5.

ทางกฎหมาย การปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามข้อเสนอเหล่านี้ล้วนขึ้นอยู่กับความสมัครใจ
ของรัฐภาคีเป็นสำคัญ

จนกระทั่งในการประชุมรัฐภาคี สมัยที่ 16 (COP16) ณ เมืองแคนคูน ประเทศเม็กซิโก ได้มีมติใน ข้อตกลงแคนคูน (Cancun Agreement) เรื่องการยกระดับ
แผนการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกโดยระบุให้ ภาติประเทศพัฒนาแล้ว (Developed
Country Parties) ยกระดับเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกที่ครอบคลุมทุกภาคเศรษฐกิจ
(QERTs) ของประเทศตน⁴⁴ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายการควบคุมอุณหภูมิเฉลี่ยของโลก
ให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียสเมื่อเปรียบเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรม และมุ่งควบคุม
อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกไม่ให้เกิน 1.5 องศาเซลเซียสสำหรับการดำเนินงานระยะยาว⁴⁵
เพื่อรักษาระดับความเข้มข้นของก๊าซเรือนกระจกตามรายงานฉบับที่ 4⁴⁶ ของคณะทำงาน-
ระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (IPCC) และให้มีการจัดทำบัญชี-
ก๊าซเรือนกระจก (Inventory Reports) รายงานราย 2 ปี (Biennial Report)⁴⁷ อีกทั้ง
ให้จัดทำรายงานการสนับสนุนทางการเงิน เทคโนโลยี และการเสริมสร้างศักยภาพแก่
รัฐภาคีประเทศกำลังพัฒนาด้วย⁴⁸ ส่วนภาติประเทศกำลังพัฒนา (Developing Country
Parties) นั้นให้นำเสนอแผนการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศตน
(NAMAs) ในบริบทการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยอาจระบุถึงความต้องการสนับสนุนทางการเงิน
การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการเสริมสร้างศักยภาพจากภาติประเทศพัฒนาแล้ว

⁴⁴UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties on Its Sixteenth Session: Decision 1/CP.16 Para. 37”.

⁴⁵Ibid., Decision 1/CP.16 Para. 4.

⁴⁶Rajendra K. Pachauri, **Climate Change 2007 Synthesis Report**, IPCC (2008), pp. 18-20.

⁴⁷UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties on Its Sixteenth Session: Decision 1/CP.16 Para. 40 (a)”.

⁴⁸Ibid., Decision 1/CP.16 Para. 40 (c).

โดยมีมุ่งหมายในการลดระดับการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการดำเนินงานโดยปกติ (Business As Usual: BAU) ภายในปี ค.ศ. 2020⁴⁹

โดยสรุปแล้ว กลไกการลดก๊าซเรือนกระจกโดยสมัครใจ (Mitigation Pledges) นั้น เป็นกระบวนการที่มุ่งให้รัฐภาคีทุกรัฐเข้ามามีส่วนร่วมกับการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจก ไม่ว่าจะเป็นประเทศพัฒนาแล้วหรือประเทศกำลังพัฒนา ด้วยการแจ้งเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมกับประเทศของตน ซึ่งสามารถจำแนกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

1.2.4.1 เป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกที่ครอบคลุมทุกภาคเศรษฐกิจ (QERTs)

เป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกที่ครอบคลุมทุกภาคเศรษฐกิจ (QERTs) เป็นการกำหนดให้ภาคีประเทศพัฒนาแล้ว ตั้งเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกที่ครอบคลุมทุกภาคเศรษฐกิจสำหรับปี ค.ศ. 2020 ภายใต้หลักการตรวจวัด รายงาน และทวนสอบ (MRV) ซึ่งต้องมีการจัดทำและแจ้งรายงานแห่งชาติ (NC) ทุก 4 ปี บัญชีก๊าซเรือนกระจก (Inventory Reports) ทุกปี รายงานรายสองปี (BR) ที่ระบุถึงการสนับสนุนทางการเงิน เทคโนโลยี และการเสริมสร้างศักยภาพแก่ประเทศกำลังพัฒนา โดยเอกสารทั้งหมดที่กล่าวมานี้จะต้องผ่านกระบวนการประเมินผลและทวนสอบที่เข้มข้นจากการทบทวนและตรวจประเมินระดับนานาชาติ (IAR)⁵⁰ ด้วย

⁴⁹UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties on Its Sixteenth Session: Decision 1/CP.16 Para. 48”.

⁵⁰UNFCCC, **International Assessment and Review** [Online], available URL: <https://unfccc.int/process-and-meetings/transparency-and-reporting/reporting-and-review-under-the-convention/national-communications-and-biennial-reports-annex-i-parties/international-assessment-and-review-process/international-assessment-and-review>, 2018 (November, 12).

1.2.4.2 การดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศ (NAMAs)

การดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศ (NAMAs) เป็นกำหนดให้ภาคีประเทศกำลังพัฒนา จัดทำแผนการลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศ โดยเปรียบเทียบกับระดับการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการดำเนินงานตามปกติ (BAU) ของแต่ละประเทศ ภายในปี ค.ศ. 2020 ภายใต้หลักการตรวจวัด รายงาน และทวนสอบ (MRV) ซึ่งต้องจัดทำรายงานแห่งชาติ (NC) ทุก 4 ปี และรายงานความก้าวหน้ารายสองปีที่ประกอบด้วยบัญชีก๊าซเรือนกระจก (Inventory Reports) และระบุถึงการสนับสนุนทางการเงิน เทคโนโลยี และการเสริมสร้างศักยภาพที่ได้รับจากภาคีประเทศพัฒนาแล้ว ที่เรียกว่า รายงานความก้าวหน้ารายสองปี (BUR) โดยเอกสารทั้งหมดที่กล่าวมานี้จะต้องผ่านกระบวนการวิเคราะห์และหารือระดับนานาชาติ (ICA)⁵¹ โดยการดำเนินลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศ (NAMAs) ของรัฐภาคีประเทศกำลังพัฒนา แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่⁵²

1) การลดก๊าซเรือนกระจกที่ได้รับการสนับสนุนจากภายในประเทศ (Domestically Supported NAMAs)

การลดก๊าซเรือนกระจกที่ได้รับการสนับสนุนจากภายในประเทศ คือ แผนการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศกำลังพัฒนาที่ดำเนินงานโดยไม่ต้องได้รับความช่วยเหลือหรือสนับสนุนจากประเทศอื่น การดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกในรูปแบบนี้มีต้นทุนต่ำและให้เงินจากงบประมาณภายในประเทศตนเองทั้งหมด ซึ่งในการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกประเภทนี้จะต้องมีการตรวจวัด รายงาน และตรวจสอบ (MRV) ตามแนวทางที่จะมีการพัฒนาภายใต้อนุสัญญาฉบับนี้

⁵¹ องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน), การดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศ (ม.ป.ท., ม.ป.ป.), หน้า 37.

⁵² เรื่องเดียวกัน, หน้า 34-35.

2) การลดก๊าซเรือนกระจกที่ได้รับการสนับสนุนระหว่างประเทศ (Internationally Supported NAMAs)

การลดก๊าซเรือนกระจกที่ได้รับการสนับสนุนระหว่างประเทศ คือ แผนการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกที่ได้รับการสนับสนุนทางการเงิน เทคโนโลยี และการเสริมสร้างศักยภาพจากภาคีประเทศพัฒนาแล้ว ในกรณีที่มีการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกมีต้นทุนสูง ภาคีประเทศกำลังพัฒนาสามารถขอรับการสนับสนุนจากภาคีประเทศพัฒนาแล้วได้ ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานตามแผนการดำเนินการนี้ไม่ตกเป็นภาระของภาคีประเทศกำลังพัฒนามากเกินไป โดยภาคีประเทศที่ได้รับความช่วยเหลือหรือสนับสนุนของประเทศอื่นตามแผนนี้จะไม่สามารถผลิตคาร์บอนเครดิตได้ กล่าวคือ ภาคีประเทศพัฒนาแล้วจะไม่สามารถนำปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ลดลงในประเทศกำลังพัฒนาจากการดำเนินการตามโครงการนี้ไปเป็นคาร์บอนเครดิตของประเทศตนได้ ซึ่งการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกประเภทนี้ อนุสัญญาฯ กำหนดให้มีการตรวจวัด รายงานผล และตรวจสอบจากภายในประเทศเป็นอย่างน้อย และควรจะมีการตรวจวัด รายงานผล และตรวจสอบตามแนวทางระหว่างประเทศด้วย ซึ่งปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ลดได้จะเป็นของประเทศที่ดำเนินการ

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า กลไกการลดก๊าซเรือนกระจกโดยสมัครใจ (Mitigation Pledges) ภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) ได้มีความพยายามในการดำเนินการมาตั้งแต่ในปี ค.ศ. 2007 แล้ว ซึ่งก็คือเป้าหมายก๊าซเรือนกระจกที่ครอบคลุมทุกภาคเศรษฐกิจ (QERTs) สำหรับรัฐภาคีประเทศพัฒนาแล้ว และการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมกับประเทศ (NAMAs) สำหรับรัฐภาคีประเทศกำลังพัฒนา อันเป็นผลลัพธ์จากแผนปฏิบัติการบาหลี่ (Bali Action Plan)

ในการจัดทำกรลดก๊าซเรือนกระจกโดยสมัครใจ (Mitigation Pledges) ทั้งเป้าหมายก๊าซเรือนกระจกที่ครอบคลุมทุกภาคเศรษฐกิจ (QERTs) และการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมกับประเทศ (NAMAs) รัฐภาคีแต่ละรัฐประสบปัญหาอย่างมากในการดำเนินการผ่านกลไกดังกล่าว เนื่องจากกลไกการดำเนินการดังกล่าวเป็นสิ่งใหม่ และข้อตัดสินใจที่เกี่ยวข้องไม่มีการกำหนดรายละเอียดใด ๆ เพื่อเป็น

แนวทางแก้รัฐภาคีในการจัดทำเอกสารแต่อย่างใด ด้วยปัญหาดังกล่าวจึงทำให้เกิดความพยายามในการพัฒนากลไกการลดก๊าซเรือนกระจกโดยสมัครใจ (Mitigation Pledges) ผ่านการเจรจาในคณะทำงานต่าง ๆ จนในที่สุดก็ได้ผลลัพธ์คือ การกำหนดเป้าหมายสนับสนุนในระดับประเทศอย่างมุ่งมั่น (INDCs) ซึ่งเริ่มดำเนินการในที่ประชุมรัฐภาคี สมัยที่ 19 (COP19) และการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (NDCs) ซึ่งเป็นพันธกรณีของรัฐภาคีความตกลงปารีส ตามลำดับ

1.2.5 กลไกการกำหนดเป้าหมายสนับสนุนในระดับประเทศอย่างมุ่งมั่น

(Intended Nationally Determined Contributions: INDCs)

กลไกการกำหนดเป้าหมายสนับสนุนในระดับประเทศอย่างมุ่งมั่น (INDCs) เป็นกลไกที่ถูกพัฒนาขึ้นจากกลไกการลดก๊าซเรือนกระจกโดยสมัครใจ (Mitigation Pledge) ถูกกำหนดขึ้นในการประชุมสมัชชาประเทศภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ 19 (COP19) ณ กรุงวอร์ซอ ประเทศโปแลนด์ เมื่อปี ค.ศ. 2013 ในกรอบการเจรจาของคณะทำงานเฉพาะกิจว่าด้วยการเพิ่มระดับการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการปรับตัว (Ad hoc Working Group on the Durban Platform for Enhanced Actions: ADP) ซึ่งถูกจัดตั้งขึ้นจากการประชุมสมัชชาประเทศภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ 17 (COP17) เมื่อปี ค.ศ. 2010 ณ เมืองเดอร์บัน สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ เพื่อเจรจาจัดทำพิธีสารหรือตราสารกฎหมายหรือข้อตกลงที่สร้างพันธกรณีทางกฎหมายแก่ภาคีอนุสัญญาฯ ทุกรัฐภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) ให้เสร็จสิ้นภายในการประชุมสมัชชาประเทศภาคีอนุสัญญาฯ ครั้งที่ 21 (COP21) เพื่อให้มีผลบังคับใช้กับประเทศภาคีตั้งแตปี ค.ศ. 2020

การกำหนดเป้าหมายสนับสนุนในระดับประเทศอย่างมุ่งมั่น (INDCs) คือ เอกสารที่แต่ละประเทศภาคีเสนอเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกโดยความสมัครใจที่สอดคล้องหลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคี (CBDR & RC) โดยภาคีต้องเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของรัฐตน โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในการควบคุมระดับก๊าซเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศ

ให้อยู่ในระดับที่ไม่เป็นอันตรายต่อมนุษย์⁵³ อีกทั้งมุ่งควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียส หรือ 1.5 องศาเซลเซียสเมื่อเปรียบเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรม⁵⁴ รวมถึงเรื่องการสนับสนุนทางการเงิน การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการเสริมสร้างศักยภาพ⁵⁵ อย่างซ้ำที่สุดท้ายในการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ 21 (COP21) ในลักษณะที่เอื้ออำนวย มีความชัดเจน โปร่งใส และเข้าใจง่าย⁵⁶

กลไกการกำหนดเป้าหมายสนับสนุนในระดับประเทศอย่างมุ่งมั่น (INDCs) นี้เป็นกลไกที่สำคัญต่อการพัฒนาการในการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติที่ และได้กลายสภาพเป็นการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (NDCs) อันเป็นพันธกรณีตามความตกลงปารีส (Paris Agreement) ในเวลาต่อมา⁵⁷

⁵³UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties on Its Twentieth Session: Decision 1/CP.20 Para. 10,” COP20. Lima Peru, 1-14 December 2014.

⁵⁴Ibid., Decision 1/CP.20 Preamble.

⁵⁵Ibid., Decision 1/CP.20 Para. 2.

⁵⁶Ibid., Decision 1/CP.20 Para. 13.

⁵⁷UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties on Its Twentie-First Session: Decision 1/CP.21 Para. 20,” COP21 Paris France, 30 November-13 December 2015.

1.3 ความตกลงปารีส (Paris Agreement)

ความตกลงปารีส (Paris Agreement) เป็นความตกลงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ดำเนินงานภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) ฉบับล่าสุด⁵⁸ ที่ได้รับการรับรองโดย Decision 1/CP.21 จากที่ประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ 21 (COP21) เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม ค.ศ. 2015 ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส มีรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเข้าร่วมทั้งสิ้น⁵⁹ 184 ชาติ⁶⁰

ความตกลงปารีส (Paris Agreement) มุ่งแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยอาศัยความร่วมมือของภาคี ด้วยการมีข้อตกลงกำหนดพันธกรณี ในลักษณะที่ให้รัฐภาคีทุกรัฐ ไม่ว่าจะเป็นภาคีประเทศพัฒนาแล้วหรือภาคีประเทศกำลังพัฒนา มีพันธกรณีร่วมกันในการลดหรือจำกัดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก⁶¹ ผ่านกลไกการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (Nationally Determined Contributions: NDCs) แต่ยังคงความแตกต่างบางประการในรายละเอียดการดำเนินการระหว่างรัฐภาคีประเทศพัฒนาแล้ว และรัฐภาคีประเทศกำลังพัฒนาไว้⁶² โดยกำหนดลักษณะการดำเนินงานของความตกลงไว้ในลักษณะเอื้ออำนวย (Facilitative) ไม่เป็นปฏิปักษ์ (Non-Adversarial) และไม่ลงโทษ

⁵⁸ฉบับก่อนหน้านี้นี้คือ พิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) และข้อแก้ไขโดฮา (Doha Amendment) หรืออาจเข้าใจได้ว่าเป็นความตกลงที่ดำเนินการต่อจากพิธีการเกียวโต (Kyoto Protocol) วาระที่ 2 (2nd Session) ที่ไม่สามารถมีผลบังคับใช้ได้ เนื่องจากมีรัฐภาคีไม่เพียงพอ

⁵⁹18 March 2019

⁶⁰UNFCCC, **Paris Agreement-Status of Ratification** [Online], available URL: <https://unfccc.int/process/the-paris-agreement/status-of-ratification>, 2018 (October, 29).

⁶¹Paris Agreement, Article 3.

⁶²Ibid., Article 4.4.

(Non-Punitive)⁶³ เพื่อมุ่งหวังให้รัฐจำนวนมากเข้าเป็นภาคีของความตกลงปารีสฉบับนี้
 ความตกลงปารีสมีผลบังคับแล้วเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน ค.ศ. 2016⁶⁴ เมื่อมีรัฐ
 ให้สัตยาบันเป็นภาคีภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในความตกลงคือ 30 วันหลังจากมี
 ภาคีอนุสัญญาฯ อย่างน้อย 55 รัฐ ที่มีปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ณ เวลานั้น
 รวมกันอย่างน้อยร้อยละ 55 ของปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งหมดให้สัตยาบัน
 แก่ความตกลงปารีส⁶⁵ สถานะปัจจุบันยังคงอยู่ระหว่างการเจรจารายละเอียด
 ในการดำเนินงานตามที่กำหนดใน Decision 1/CP.21⁶⁶ ภายใต้ความตกลงนี้⁶⁷

⁶³Paris Agreement, Article 15.

⁶⁴UNFCCC, **Paris Agreement-Status of Ratification** [Online], available
 URL: <https://unfccc.int/process/the-paris-agreement/status-of-ratification>, 2018
 (October, 29).

⁶⁵Paris Agreement, Article 21.

⁶⁶UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties on Its Twentieth-First
 Session: Decision 1/CP.21”.

⁶⁷ผลลัพธ์จากการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ 24 (COP24) เมื่อวันที่
 2-15 ธันวาคม ค.ศ. 2018 ณ เมืองคาโตวีตเซ ประเทศโปแลนด์ คือ ที่ประชุมรัฐภาคี
 อนุสัญญาฯ ได้มีมติรับ Katowice Climate Package ที่กำหนดถึงรายละเอียดของ
 การดำเนินงานภายใต้ความตกลงปารีสในหลายประเด็น โดยประเด็นที่มีความก้าวหน้า
 ที่สุดคือ การดำเนินงานตามกรอบความโปร่งใส โดยกำหนดให้ภาคีความตกลงปารีส
 ทุกรัฐต้องจัดทำรายงานความโปร่งใสรายสองปีที่เรียกว่า Biennial Transparency
 Reports ซึ่งจะมีการกำหนดถึงรายละเอียดข้อมูลที่ภาคีจะต้องจัดทำและแจ้งต่อสำนัก-
 เลขาธิการอนุสัญญาฯ เพิ่มเติมจากรายงานรายสองปี (Biennial Reports) เดิม

1.3.1 วัตถุประสงค์ของความตกลงปารีส

ความตกลงปารีส (Paris Agreement) มีวัตถุประสงค์ในการมุ่งสร้างการตอบสนองระดับโลกต่อภัยคุกคามจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศภายใต้บริบทของหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน และความพยายามในการขจัดความยากจน⁶⁸ โดย

1) ควบคุมการเพิ่มขึ้นอุณหภูมิโดยเฉลี่ยของโลกให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียสเมื่อเปรียบเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรม⁶⁹ (Holding the Increase in the Global Average Temperature to Well Below 2 Degrees Celcius Above Pre-Industrial Levels) และมุ่งพยายามควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิไม่ให้เกิน 1.5 องศาเซลเซียสเมื่อเปรียบเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรม⁷⁰

2) เพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อผลกระทบทางลบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการส่งเสริมการสร้างภูมิคุ้มกันและความสามารถในการฟื้นตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการพัฒนาประเทศที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำ โดยไม่กระทบต่อการผลิตอาหาร⁷¹

3) ทำให้เกิดเงินทุนหมุนเวียนที่มีความสอดคล้องกับแนวทางที่นำไปสู่การพัฒนาที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำ และการพัฒนาให้มีภูมิคุ้มกันและความสามารถในการฟื้นตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ⁷²

โดยความตกลงปารีสได้กำหนดเพิ่มเติมว่าการดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวของความตกลงปารีสจะต้องแสดงถึงความเป็นธรรม และหลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกันโดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคี (CBDR & RC) ตามสถานการณ์ของประเทศที่แตกต่างกัน⁷³ ด้วย

⁶⁸Paris Agreement, Article 2.1.

⁶⁹ประเทศพัฒนาแล้วมักจะกำหนดโดยใช้ปีฐาน (Base Year) ในปี ค.ศ. 1970

⁷⁰Paris Agreement, Article 2 (a).

⁷¹Ibid, Article 2 (b).

⁷²Ibid., Article 2 (c).

⁷³Ibid., Article 2.2.

จากการศึกษากรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) ผู้ศึกษาพบว่า วัตถุประสงค์ดังกล่าวตามความตกลงปารีส ข้อ 2 มีพัฒนาการตามลำดับดังนี้

1) วัตถุประสงค์ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อ 2 ที่กำหนดให้ วัตถุประสงค์สุดท้ายของอนุสัญญานี้ คือ เพื่อให้บรรลุถึงการรักษาระดับความเข้มข้นของก๊าซเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศให้คงที่ในระดับที่ปลอดจากการแทรกแซงของมนุษย์ที่เป็นอันตรายต่อสภาวะอากาศ ภายในระยะเวลาอันเพียงพอเพื่อให้ระบบนิเวศสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศได้อย่างเป็นธรรมชาติ⁷⁴

2) Copenhagen Accord ตาม Decision 2/CP.15 Paragraph 1 ที่ระบุว่า การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นหนึ่งในปัญหาอันยิ่งใหญ่ ที่ประชาคมระหว่างประเทศมีเจตจำนงทางการเมืองอย่างแรงกล้าร่วมกันในการต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างเร่งด่วน ภายใต้หลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคี (CBDR & RC) เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา ภาคีอนุสัญญาควรร่วมมือกันในการคงระดับการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลกให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียส⁷⁵ตามรายงาน IPCC Assessment Report ฉบับที่ 4⁷⁶ บนพื้นฐานของหลักความเท่าเทียม (Basis of Equity) และในบริบทการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อยกระดับความร่วมมือระยะยาวในการต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

3) ข้อตกลงแคนคูน (Cancun Agreement) ตาม Decision 1/CP.16 ระบุว่า ด้วยการยอมรับถึงข้อมูลเชิงวิทยาศาสตร์ใน IPCC Assessment Report ฉบับที่ 4 ภาคีทั้งหลายควรมีเป้าหมายความร่วมมือระยะยาวในการคงไว้ซึ่งการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียสเมื่อเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรม

⁷⁴United Nations Framework Convention on Climate Change, Article 2.

⁷⁵UNFCCC. “Report of the Conference of the Parties on Its Fifteenth Session: Decision 2/CP.15 Para. 1”.

⁷⁶Ibid., Decision 2/CP.15 Para. 2.

(Hold the Increase in Global Average Temperature Below 2 Degrees Celsius above Pre-Industrial Levels) และควรมุ่งสู่เป้าหมายการคงไว้ซึ่งการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกให้ต่ำกว่า 1.5 องศาเซลเซียสบนพื้นฐานของวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุด⁷⁷

เห็นได้อย่างชัดเจนว่าวัตถุประสงค์ของความตกลงปารีส (Paris Agreement) ในการควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโดยเฉลี่ยของโลกให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียสเมื่อเปรียบเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรม⁷⁸ และมุ่งพยายามควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิไม่ให้เกิน 1.5 องศาเซลเซียส เมื่อเปรียบเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรม มีพัฒนาการจากเป้าหมายความร่วมมือระยะยาวในการต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Long-Term Global Goal) อันอยู่ภายใต้กรอบวัตถุประสงค์ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อ 2 อีกชั้นหนึ่ง และเป็นข้อตกลงที่สร้างขึ้นโดยมีมิติทางการเมืองระหว่างประเทศ ที่ตั้งอยู่บนข้อเท็จจริงเชิงวิทยาศาสตร์⁷⁹ โดยคุณูปการของวัตถุประสงค์ตามความตกลงปารีส นั้น คือ การสร้างข้อผูกพันแก่ภาคีความตกลงสำหรับเป้าหมายในการควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียสเมื่อเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรมอย่างมีนัยสำคัญด้วยการกำหนดเพิ่มคำว่า Well Below ในความตกลงปารีส ข้อ 2.1 (เอ)

1.3.2 หลักการของดำเนินงานของความตกลงปารีส

ในการดำเนินงานตามความตกลงปารีส นอกจากที่จะต้องดำเนินงานให้สอดคล้องกับหลักการของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) แล้ว ความตกลงปารีส (Paris Agreement) เน้นย้ำถึงหลักการดำเนินงานที่ประกอบไปด้วย 3 หลักการ ดังนี้

⁷⁷UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties on Its Sixteenth Session: Decision 1/CP.16 Para. 4”.

⁷⁸ประเทศพัฒนาแล้วมักจะกำหนดโดยใช้ปีฐาน (Base Year) ในปี ค.ศ. 1970

⁷⁹Bell and McGillivray, op. cit., p. 43.

1.3.2.1 หลักความเป็นธรรม (Equity) ตามความตกลงปารีส ข้อ 2.2

หลักความเป็นธรรม เป็นหลักการที่ถูกบัญญัติเพิ่มเติมใน ความตกลงปารีส (Paris Agreement) โดยกำหนดว่า ความตกลงปารีสจะดำเนินการ โดยสะท้อนความเป็นธรรม⁸⁰ และเพื่อบรรลุเป้าหมายอุณหภูมิในระยะยาวตาม ความตกลงปารีส ข้อ 2 ภาถีความตกลงปารีสควรกำหนดเป้าหมายการลด ก๊าซเรือนกระจกบนพื้นฐานของความเป็นธรรม⁸¹

1.3.2.2 หลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึง จิตความสามารถของแต่ละภาคี (CBDR & RC)

หลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึง จิตความสามารถของแต่ละภาคี (CBDR & RC) เป็นหลักการที่ปรากฏในอนุสัญญา- สหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อ 3.1 ที่กำหนดให้การปกป้อง คุ่มครองระบบสภาวะอากาศควรอยู่บนพื้นฐานขอความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่ แตกต่างตามจิตความสามารถของตน โดยประเทศพัฒนาแล้วควรเป็นผู้นำในการต่อสู้ กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

หลักการดังกล่าวถูกนำมาเน้นย้ำในการดำเนินงานตาม ความตกลงปารีส โดยความตกลงปารีส ข้อ 2.2 กำหนดให้ การดำเนินการตาม ความตกลงปารีสจะสะท้อนหลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึง จิตความสามารถของแต่ละภาคี ตามสถานการณ์ของประเทศที่แตกต่างกัน

1.3.2.3 หลักการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development)

หลักการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นหลักการพื้นฐานของอนุสัญญา สิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศที่เป็นผลลัพธ์จากที่ประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อม และการพัฒนา (UNCED) ที่เรียกว่า Earth Summit ในปี ค.ศ. 1992 ซึ่งอนุสัญญา- สหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) ก็ได้รับอิทธิพล ดังกล่าวมาด้วย โดยกำหนดไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลง-

⁸⁰Paris Agreement, Article 2.2.

⁸¹Ibid., Article 4.1.

สภาพภูมิอากาศ ข้อ 3.4 ว่า ภาควิชาส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน การปกป้องระบบ-
สถานะอากาศควรนำมาผสมผสานกับการพัฒนาแห่งชาติ โดยคำนึงถึงการพัฒนา
ทางเศรษฐกิจในการกำหนดมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วย-
การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความตกลงปารีส (Paris Agreement) จึงมีข้อตกลง
หลายข้อที่กล่าวถึงหลักการการพัฒนาที่ยั่งยืน เช่น การกำหนดเป้าหมายการลด
ก๊าซเรือนกระจกตามความตกลงปารีส ข้อ 4.1 เป็นต้น

1.3.3 ลักษณะการดำเนินงานภายใต้ความตกลงปารีส

ความตกลงปารีส (Paris Agreement) ข้อ 15 กำหนดให้

“ข้อ 15.1 ให้จัดตั้งกลไกเพื่อเอื้ออำนวยในการปฏิบัติตาม และส่งเสริม
การบังคับใช้บทบัญญัติต่าง ๆ ของความตกลงนี้

ข้อ 15.2 กลไกที่กำหนดในวรรค 1 ของข้อนี้ ต้องประกอบด้วย
คณะกรรมการคณะหนึ่งซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ และดำเนินงานในลักษณะที่เอื้ออำนวย
(Facilitative) และปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะที่โปร่งใส (Transparency) ไม่เป็นปฏิปักษ์
(Non-Adversarial) และไม่ลงโทษ (Non-Punitive) คณะกรรมการต้องให้ความสนใจ
เป็นการเฉพาะต่อขีดความสามารถ และสถานการณ์ของประเทศที่เกี่ยวข้องของภาคี”

จากความตกลงปารีส ข้อ 15 ข้างต้นเป็นข้อตกลงเรื่อง การดำเนินงาน
ภายใต้ความตกลงปารีส โดยการกำหนดให้การดำเนินงานตามบทบัญญัติต่าง ๆ ของ
ความตกลงนี้อยู่ภายใต้ความดูแลของกลไกเพื่อเอื้ออำนวยในการปฏิบัติตาม
ที่ประกอบด้วยคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ โดยการดำเนินงานให้เป็นไปในลักษณะ
เอื้ออำนวย (Facilitative) ปฏิบัติหน้าที่อย่างโปร่งใส (Transparency) ไม่เป็นปฏิปักษ์
(Non-Adversarial) ไม่ลงโทษ (Non-Punitive)

โดยที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส
(The Conference of the Parties Serving as the Meeting of the Parties to the Paris
Agreement: CMA) สมัยที่ 1 ได้กำหนดให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญตามความตกลงปารีส
ข้อ 15 ประกอบด้วยคณะกรรมการ 12 คนที่มีความเชี่ยวชาญในมิติวิทยาศาสตร์ เทคนิค
สังคมเศรษฐกิจ และกฎหมาย ซึ่งจะมีการคัดเลือกในที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่

ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส สมัยที่ 2 (CMA2) ในบริบทความแตกต่างทางภูมิศาสตร์ ในการประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส (CMA) ที่จะจัดขึ้น ในปลายปี ค.ศ. 2019⁸²

โดยลักษณะการดำเนินงานที่เอื้ออำนวย (Facilitative) ความตกลงปารีส ข้อ 15 นี้ Decision 1/CP.21 Para. 27⁸³ ได้กล่าวว่า บรรดาข้อมูลที่เป็นที่ปรึกษาที่กำหนดและแจ้งมา ในการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานที่เอื้ออำนวย (Facilitate) มีความชัดเจน (Clarity) โปร่งใส (Transparency) และสามารถเข้าใจได้ (Understanding) ภาควิชาการระบุถึงข้อมูลเชิงปริมาณที่แสดงถึงจุดอ้างอิง อาทิ ความเหมาะสม และปริมาณ กรอบเวลาหรือระยะเวลาดำเนินการ ขอบเขต และความครอบคลุม แผนการดำเนินงาน วิธีการและระเบียบวิธีในการประเมิน และการทำบัญชีก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ (Anthropogenic Greenhouse Gas Emissions) และวิธีการการกำจัดก๊าซเรือนกระจกอย่างเหมาะสม โดยภาควิชาการแถลงเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเป็นธรรมและความทะเยอทะยานของ การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของรัฐตน รวมถึงการสนับสนุนของรัฐตนที่จะทำให้ การดำเนินงานมุ่งบรรลุวัตถุประสงค์ตามความตกลงปารีส ข้อ 2

จากการศึกษาผู้ศึกษาพบว่า ลักษณะการดำเนินงานที่เอื้ออำนวย (Facilitative) โปร่งใส (Transparency) ไม่เป็นปฏิปักษ์ (Non-Adversarial) ไม่ลงโทษ (Non-Punitive) ของความตกลงปารีส นั้นจะอาศัยกระบวนการรายงานข้อมูลจากภาคี ความตกลงตามวิธีการ กระบวนการ และแนวทางที่กำกับโดยอาศัยเครื่องมือ

⁸²UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties Serving as the Meeting of the Parties to the Paris Agreement on the Third Part of Its First Session: Decision 20/CMA.1 Annex II Para. 5-8,” COP24. Katowice, Poland, 2-15 December 2018.

⁸³UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties on Its Twentieth-First Session: Decision 1/CP.21 Para. 27”.

ทางกฎหมายในรูปข้อตัดสินใจ (Decision)⁸⁴ ของที่ประชุมรัฐภาคีอนุสัญญา (COP) หรือที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส (CMA) แล้วแต่กรณี

1.3.4 พันธกรณีการลดก๊าซเรือนกระจกตามกลไกการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (NDCs) ภายใต้ความตกลงปารีส

สืบเนื่องจากผลลัพธ์ของคณะทำงานเฉพาะกิจว่าด้วยความร่วมมือระยะยาวภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (AWG-LCA) ตามแผนปฏิบัติการบาห์ลี (Bali Action Plan) ในที่ประชุมรัฐภาคีอนุสัญญา สมัยที่ 13 (COP13) ในปี ค.ศ. 2007 ที่กำหนดกลไกการลดก๊าซเรือนกระจกโดยสมัครใจ (Mitigation Pledge) ขึ้นที่กำหนดให้ภาคีประเทศพัฒนาแล้วควรจัดทำเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกที่ครอบคลุมทุกภาคเศรษฐกิจ (QERTs) และภาคีประเทศกำลังพัฒนาควรจัดทำแผนการลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศ (NAMAs) สำหรับปี ค.ศ. 2020 กลไกดังกล่าวได้รับการตอบสนองเป็นอย่างดีจากภาคีประเทศกำลังพัฒนา จึงได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากมติของที่ประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาฯ ในสมัยต่าง ๆ จนกลายมาเป็นกลไกการกำหนดเป้าหมายสนับสนุนในระดับประเทศอย่างมุ่งมั่น (INDCs) ตามมติของที่ประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ 19 (COP19) และกลไกการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (NDCs) ภายใต้ความตกลงปารีส (Paris Agreement) จากมติของที่ประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ 21 (COP21) ตามลำดับ

จากพัฒนาการดังกล่าวทำให้การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (NDCs) ที่ถูกกำหนดให้เป็นพันธกรณีของความตกลงปารีส (Paris Agreement) เป็นกลไกที่ถูกกำหนดขึ้นภายใต้กลไกการลดก๊าซเรือนกระจกโดยสมัครใจ (Mitigation Pledge) ตามแนวคิดของคณะทำงานเฉพาะกิจว่าด้วยความร่วมมือระยะยาวภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (AWG-LCA) ในแผนปฏิบัติการ-

⁸⁴Bell and McGrillivray, op. cit., p. 224.

บาห์ลี (Bali Action Plan)⁸⁵ โดยความตกลงปารีส (Paris Agreement) มีข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับการลดก๊าซเรือนกระจกตามกลไกการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (NDCs) ดังนี้

1.3.4.1 พันธกรณีในการจัดทำและแจ้งการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (Undertake and Communicate Nationally Determined Contributions) ของภาคี-ความตกลงปารีสทุกรัฐ

ความตกลงปารีส ข้อ 3 กำหนดให้ การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระดับโลก ภาคีความตกลงปารีสทุกรัฐต้องจัดทำและแจ้งความพยายามของตนอย่างทะเยอทะยาน โดยระบุถึงเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก⁸⁶ การปรับตัว⁸⁷ กลไกการเงิน⁸⁸ การพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี⁸⁹ การเสริมสร้างศักยภาพ⁹⁰ และความโปร่งใส⁹¹ ด้วยความมุ่งมั่นในการบรรลุวัตถุประสงค์ของความตกลงนี้ โดยคำนึงถึงการสนับสนุนภาคีประเทศกำลังพัฒนาในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ความตกลงนี้⁹²

ความตกลงปารีส ข้อ 4.2 กำหนดให้ ภาคีความตกลงปารีสต้องจัดทำและแจ้ง การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดอย่างต่อเนื่อง ด้วยความตั้งใจในการบรรลุการมีส่วนร่วมนั้น รวมถึงภาคีความตกลงปารีสต้องดำเนินมาตรการลดก๊าซเรือนกระจกภายในรัฐตนเพื่อมุ่งบรรลุถึงการมีส่วนร่วมนั้น⁹³

⁸⁵UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties on its Thirteenth Session: Decision 1/CP.13”.

⁸⁶Paris Agreement, Article 4.

⁸⁷Ibid., Article 7.

⁸⁸Ibid., Article 9.

⁸⁹Ibid., Article 10.

⁹⁰Ibid., Article 11.

⁹¹Ibid., Article 13.

⁹²Ibid., Article 3.

⁹³Ibid., Article 4.2.

ความตกลงปารีส ข้อ 4.9 กำหนดให้ภาคีความตกลงปารีสทุกรัฐต้องแจ้งการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำลังต่อสำนักเลขาธิการอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทุก 5 ปี ตามข้อตัดสินใจที่ 1/CP.21 และข้อตัดสินใจของที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส และแต่ละภาคีต้องได้รับการแจ้งผลการทบทวนสถานการณ์ และการดำเนินงานระดับโลกตามที่กำหนดไว้ในความตกลงปารีส ข้อ 14⁹⁴

ข้อตกลงข้างต้นเป็นการกำหนดถึงพันธกรณีของภาคีความตกลงปารีสในการจัดทำ และแจ้งการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดที่สะท้อนความพยายามอย่างทะเยอทะยานในการบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของความตกลงปารีส ข้อ 2 อย่างต่อเนื่องทุก 5 ปี และต้องดำเนินมาตรการลดก๊าซเรือนกระจกภายในรัฐตน โดยมุ่งสู่การบรรลุการมีส่วนร่วมนั้น โดยการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของแต่ละรัฐอย่างน้อยจะต้องระบุเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก แผนการปรับตัว กลไกการเงิน การพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี การเสริมสร้างศักยภาพ และความโปร่งใส ที่ชัดเจน มีความโปร่งใส และสามารถเข้าใจได้⁹⁵

โดย Decision 1/CP.21 Para. 27⁹⁶ ยังกล่าวต่อไปว่า ข้อมูลที่ภาคีความตกลงปารีสแจ้งในการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของตนจะต้องมีลักษณะที่เอื้ออำนวย มีความชัดเจน โปร่งใส และสามารถเข้าใจได้ โดยอาจระบุข้อมูลที่จำเป็น เช่น ข้อมูลเชิงปริมาณที่สามารถอ้างอิงถึงปีฐาน กรอบเวลา หรือระยะเวลาในการดำเนินงาน ในการกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจก ความครอบคลุมและแผนของการดำเนินงาน วิธีการประมาณและการทำบัญชีแสดงปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่มีแหล่งกำเนิดจากมนุษย์ (Anthropogenic Greenhouse Gas Emissions) ด้วยการพิจารณา

⁹⁴Paris Agreement, Article 4.9.

⁹⁵Ibid., Article 4.8.

⁹⁶UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties on Its Twentieth-First Session: Decision 1/CP.21 Para. 27”.

โดยตระหนักถึงความเป็นธรรม และความทะเยอทะยานตามสถานการณ์ของประเทศที่แตกต่างกัน และวิธีการที่จะมุ่งสู่บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของความตกลงปารีสด้วย

1.3.4.2 ข้อตกลงที่กำหนดให้ภาคีความตกลงปารีสต้องปรับปรุงการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดที่มีอยู่ของตน

สืบเนื่องจากการที่ความตกลงปารีสกำหนดให้ภาคีความตกลงปารีสทุกรัฐต้องจัดทำ และแจ้งการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของตนอย่างต่อเนื่องทุก 5 ปี⁹⁷ ตามความตกลงปารีส ข้อ 4.9 ความตกลงปารีสจึงได้กำหนดแนวทางสำหรับการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไปของแต่ละภาคี โดยกล่าวไว้ในความตกลงปารีส ข้อ 4.3 กำหนดให้การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไปของแต่ละภาคีจะแสดงถึงความก้าวหน้าที่เพิ่มขึ้นจากการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของภาคีที่มีอยู่ในขณะนั้น และสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามที่เป็นไปได้สูงสุดของตน โดยสะท้อนความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคีตามสถานการณ์ของประเทศที่แตกต่างกัน⁹⁸

ข้อตกลงดังกล่าวเป็นการกำหนดให้ภาคีความตกลงปารีสต้องทำการปรับปรุงการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดทุก 5 ปี โดยการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไป ภาคีความตกลงปารีสต้องแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดที่มีอยู่ในขณะนั้น ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวต้องอยู่ภายใต้หลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคี ตามสถานการณ์ของประเทศที่แตกต่างกัน (CBDR & RC) ตามความตกลงปารีส ข้อ 2.2 และมุ่งสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของความตกลงปารีส

อย่างไรก็ดี ข้อตกลงที่กำหนดให้ภาคีความตกลงปารีสต้องทำการปรับปรุงการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของตน ไม่ได้กำหนดวิธีการ กระบวนการ และแนวทางในเรื่องดังกล่าวไว้ ทำให้ภาคีความตกลงปารีสไม่อาจทราบได้ว่า

⁹⁷Paris Agreement, Article 4.9.

⁹⁸Ibid., Article 4.3.

ความก้าวหน้าของการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไปควรจะแสดงออก
ในแนวทางใดจึงจะมีความเหมาะสม

1.3.5 แนวทางด้านความโปร่งใสตามความตกลงปารีส

แนวทางด้านความโปร่งใสภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วย-
การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเริ่มต้นจากแนวคิดการลดก๊าซเรือนกระจกโดยสมัครใจ
(Mitigation Pledge) อันเป็นผลลัพธ์จากการประชุมของคณะทำงานว่าด้วยความร่วมมือ-
ระยะยาวภายใต้อนุสัญญา (AWG-LCA) ปราบฏครั้งแรกในเอกสารแผนปฏิบัติการบาหลิ
(Bali Action Plan)⁹⁹ ที่ได้รับการรับรองจากที่ประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ 13
(COP13) ในปี ค.ศ. 2007 โดยกำหนดให้ การจัดทำแผนการลดก๊าซเรือนกระจก-
ที่เหมาะสมของประเทศ (NAMAs)¹⁰⁰ ของภาคีประเทศกำลังพัฒนา และเป้าหมายการลด-
ก๊าซเรือนกระจกที่ครอบคลุมทุกภาคเศรษฐกิจ (QERTs) ของภาคีประเทศพัฒนาแล้ว
จะต้องสามารถตรวจวัด (Measurable) รายงาน (Reportable) และทวนสอบ (Verifiable)
ได้¹⁰¹

จากแผนปฏิบัติการบาหลิ (Bali Action Plan) ในปี ค.ศ. 2007 นี้
ก่อให้เกิดหลักการตรวจวัด รายงาน และทวนสอบ (MRV) อันเป็นหลักการสำคัญ
ของการดำเนินงานตามกรอบความโปร่งใส (Transparency Framework) ภายใต้
กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC)

หลักการตรวจวัด รายงาน และทวนสอบ MRV) ถูกกล่าวถึงอีก
ใน Copenhagen Accord ที่ได้รับการรับรองจากที่ประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ 15
(COP15) ในปี ค.ศ. 2009 โดยระบุให้ ภาคีที่มีรายนามตามภาคผนวกที่ I (Annex I
Parties) ควรดำเนินการหรือมีส่วนร่วมในการจัดทำเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจก-
ที่ครอบคลุมทุกภาคเศรษฐกิจ (QERTs) ที่มีการแถลงถึงการสนับสนุนการลด

⁹⁹UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties on its Thirteenth Session: Decision 1/CP.13”.

¹⁰⁰Ibid., Decision 1/CP.13 Para. 1 (b) (ii).

¹⁰¹Ibid., Decision 1/CP.13 Para. 1 (b) (i).

ก๊าซเรือนกระจก และการสนับสนุนทางการเงินในภาคีประเทศกำลังพัฒนาที่ได้รับ การตรวจวัด รายงาน และทวนสอบ (MRV) อย่างเข้มงวด เข้มแข็ง และโปร่งใส (Rigorous Robust and Transparent)¹⁰² และภาคีนอกภาคผนวกที่ I ควรจัดทำและแจ้ง รายงานความก้าวหน้ารายสองปี (BUR) เพิ่มเติมจากรายงานแห่งชาติตามอนุสัญญาฯ มาตรา 12.1 ทุก 2 ปี โดยมีการแสดงบัญชีก๊าซเรือนกระจก (Inventory Reports) และความก้าวหน้าในการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกที่สอดคล้องกับหลักการตรวจวัด รายงาน และทวนสอบ (MRV) จากมาตรการภายในของภาคี และต้องผ่าน- กระบวนการวิเคราะห์และปรึกษาหารือระดับนานาชาติ (ICA) ด้วย¹⁰³

จากพัฒนาการของการดำเนินงานตามกรอบความโปร่งใสข้างต้น จะเห็นได้ว่าการดำเนินงานตามกรอบความโปร่งใส (Transparency Framework) ภายใต้หลักการตรวจวัด รายงาน และทวนสอบ (MRV) จะอยู่ในลักษณะของการรายงาน ข้อมูลอันจำเป็นของภาคีอนุสัญญาฯ เป็นสำคัญ โดยปรากฏรายละเอียดเพิ่มเติมใน ความตกลงแคนคูน (Cancun Agreement) ที่ได้รับการรับรองจากที่ประชุมรัฐภาคี- อนุสัญญาฯ สมัยที่ 16 (COP16) ในปี ค.ศ. 2010 โดยกำหนดให้

1) ภาคีประเทศพัฒนาแล้ว (Developed Country Parties) จะต้อง รายงานข้อมูลดังต่อไปนี้¹⁰⁴

(1) บัญชีก๊าซเรือนกระจก (Inventory Reports) ทุกปี

(2) รายงานรายสองปี (Biennial Reports) ที่แสดงความก้าวหน้า ในการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกเพื่อมุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจก ที่ครอบคลุมทุกภาคเศรษฐกิจ (QERTs) ของรัฐตน ความสำเร็จในการดำเนินการลด- ก๊าซเรือนกระจก โครงการลดก๊าซเรือนกระจก รวมถึงการสนับสนุนทางการเงิน

¹⁰²UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties on Its Fifteenth Session: Decision 2/CP.15 Para. 4”.

¹⁰³Ibid., Decision 2/CP.15 Para. 5.

¹⁰⁴UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties on Its Sixteenth Session: Decision 1/CP.16 Para. 40 (a)”.

การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการเสริมสร้างศักยภาพที่ได้ดำเนินการในภาคีประเทศกำลังพัฒนา

โดย Decision 1/CP.17 ที่ได้รับการรับรองจากที่ประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ 17 (COP17) ในปี ค.ศ. 2011 ได้กำหนดให้ข้อมูลที่ได้แจ้งโดยภาคีประเทศพัฒนาแล้วจะต้องผ่านกระบวนการทบทวนและตรวจประเมินระดับนานาชาติ (IAR) ด้วย¹⁰⁵

2) ภาคีประเทศกำลังพัฒนา (Developing Country Parties)

ควรยกระดับการรายงานของตนโดยอาจะรวมถึงการสนับสนุนทางการเงิน การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการเสริมสร้างศักยภาพที่ได้รับจากภาคีประเทศพัฒนาแล้ว¹⁰⁶

การดำเนินงานตามกรอบความโปร่งใส (Transparency Framework) ของภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศดังที่กล่าวในข้างต้นได้ถูกรับรองให้เป็นส่วนหนึ่งของแนวทางความโปร่งใสภายใต้อาณัติของความตกลงปารีส (Paris Agreement) โดยระบุไว้อย่างชัดเจนในความตกลงปารีส ข้อ 13.4 ว่า การดำเนินงานด้านความโปร่งใสภายใต้อนุสัญญา รวมถึงรายงานแห่งชาติ (NC) รายงานรายสองปี (BR) รายงานความก้าวหน้ารายสองปี (BUR) การทบทวนและตรวจประเมินระดับนานาชาติ (IAR) และการวิเคราะห์และหารือระดับนานาชาติ (ICA) จะถูกนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ กระบวนการขั้นตอน และแนวทางด้านความโปร่งใสตามความตกลงปารีส ข้อ 13¹⁰⁷ โดยกำหนดให้ที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส (CMA) รับรองรูปแบบ

¹⁰⁵UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties on Its Seventeenth Session: Decision 2/CP.17 Para. 24-25”.

¹⁰⁶UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties on Its Sixteenth Session: Decision 1/CP.16 Para. 40 (c)”.

¹⁰⁷Paris Agreement, Article 13.4.

กระบวนการขั้นตอน และแนวทางร่วมสำหรับการดำเนินงานด้านความโปร่งใส และการสนับสนุนตามความเหมาะสม¹⁰⁸

ปัจจุบัน¹⁰⁹ การดำเนินงานด้านความโปร่งใสดังกล่าว ภายใต้ Katowice Climate Package ที่ได้รับการรับรองโดยที่ประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ 24 (COP24) ในปี ค.ศ. 2018 โดยข้อตัดสินใจของที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคี ความตกลงปารีส (CMA) ได้กำหนดให้ ภาควิความตกลงปารีสทุกรัฐจัดทำและแจ้ง รายงานความโปร่งใสรายสองปี (Biennial Transparency Reports: BTR) แทนรายงาน รายสองปี (BR) และรายงานความก้าวหน้ารายสองปี (BUR)¹¹⁰

โดยภาคีประเทศที่มีระดับพัฒนาน้อยและประเทศกำลังพัฒนาที่เป็น หมู่เกาะควรระบุถึง¹¹¹ รายงานบัญชีที่แสดงการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากกิจกรรม ของมนุษย์จากแหล่งกำเนิด (Anthropogenic Emission Resources) และการกำจัด- โดยแหล่งดูดซับก๊าซเรือนกระจกของประเทศ¹¹² ข้อมูลที่จำเป็นในการติดตามความก้าวหน้า ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และการบรรลุการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของภาคี¹¹³ ข้อมูลผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการปรับตัวตามความเหมาะสม¹¹⁴ ข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับการสนับสนุนทางการเงิน การถ่ายทอดเทคโนโลยี

¹⁰⁸Paris Agreement, Article 13.13.

¹⁰⁹19 March 2019

¹¹⁰UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties Serving as the Meeting of the Parties to the Paris Agreement on the Third Part of Its First Session: Decision 18/CMA.1 Para. 3,” COP24. Katowice Poland, 2-15 December 2018.

¹¹¹Ibid., Decision 18/CMA.1 Para. 4.

¹¹²Paris Agreement, Article 13.7 (a).

¹¹³Ibid., Article 13.7 (b).

¹¹⁴Ibid., Article 13.8.

และการเสริมสร้างศักยภาพที่ได้รับจากภาคีประเทศพัฒนาแล้ว¹¹⁵ และความต้องการ
การสนับสนุนทางการเงิน การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการเสริมสร้างศักยภาพ
ที่รัฐต้องการ¹¹⁶

โดยรายงานความโปร่งใสรายสองปี (BTR) ของภาคีความตกลงปารีส
ทุกรัฐควรระบุถึง

- 1) รายงานบัญชีที่แสดงการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากกิจกรรม
ของมนุษย์จากแหล่งกำเนิด (Anthropogenic Emission Resources) และการกำจัด-
โดยแหล่งดูดซับก๊าซเรือนกระจกของประเทศ¹¹⁷ ตามวิธีการ กระบวนการ และแนวทาง
(Modalities Procedures and Guidelines: MPGs) ที่กำหนดในภาค II ของภาคผนวกนี้
- 2) ข้อมูลที่จำเป็นในการติดตามความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นจาก
การดำเนินงาน และการบรรลุการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของภาคี¹¹⁸ ตามวิธีการ
กระบวนการ และแนวทาง (MPGs) ที่กำหนดในภาค III ของภาคผนวกนี้
- 3) ข้อมูลผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
และการปรับตัว¹¹⁹ ตามวิธีการ กระบวนการ และแนวทาง (MPGs) ที่กำหนดในภาค IV
ของภาคผนวกนี้
- 4) ภาคีประเทศกำลังพัฒนาควรรายงานข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับการ
สนับสนุนทางการเงิน การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการเสริมสร้างศักยภาพที่ได้รับจาก

¹¹⁵ Paris Agreement, Article 13.9.

¹¹⁶ Ibid., Article 13.10.

¹¹⁷ UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties Serving as the Meeting
of the Parties to the Paris Agreement on the Third Part of Its First Session: Decision
18/CMA.1 Annex I Para. 10 (a)”.

¹¹⁸ Ibid., Decision 18/CMA.1 Annex I Para. 10 (b).

¹¹⁹ Ibid., Decision 18/CMA.1 Annex I Para. 10 (c).

ภาคีประเทศพัฒนาแล้ว¹²⁰ ตามวิธีการ กระบวนการ และแนวทาง (MPGs) ที่กำหนดใน ภาค V ของภาคผนวกนี้

5) ภาคีประเทศพัฒนาแล้วควรรายงานการถึงการสนับสนุนทางการเงิน การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการเสริมสร้างศักยภาพที่ดำเนินการแก่ภาคีประเทศกำลังพัฒนา¹²¹ ตามวิธีการ กระบวนการ และแนวทาง (MPGs) ที่กำหนดในภาค VI ของภาคผนวกนี้

โดยใน Annex III แนบท้าย Katowice Climate Package ได้กำหนดถึง ข้อมูลที่จำเป็นในการติดตามความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และการบรรลุ การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของภาคี¹²² ซึ่งมีสาระสำคัญ คือ

1) แต่ละภาคีควรอธิบายถึงสถานการณ์ของประเทศที่เกี่ยวข้องกับ ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน และการบรรลุถึงการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของตน รวมถึงโครงสร้างของรัฐบาล สภาพของประชากร สภาพทางภูมิศาสตร์ สภาพทาง เศรษฐกิจ สภาพภูมิอากาศ และรายละเอียดรายสาขา¹²³

2) แต่ละภาคีควรอธิบายถึงความก้าวหน้าในการดำเนินงานเพื่อบรรลุ การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของตนที่ถูกติดตาม (Tracked) รวมถึงประเภทของ เป้าหมาย ระยะเวลาและปีเป้าหมาย ปีฐาน กรอบระยะเวลาดำเนินการ ความครอบคลุม แต่ละสาขาทางเศรษฐกิจ ความร่วมมือในการถ่ายโอนก๊าซเรือนกระจกระหว่างประเทศ ตามความตกลงปารีส ข้อ 6 และเพิ่มความชัดเจนในการรายงานข้อมูล¹²⁴

¹²⁰UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties Serving as the Meeting of the Parties to the Paris Agreement on the Third Part of Its First Session: Decision 18/CMA.1 Annex I Para. 10 (d)”.

¹²¹Ibid., Decision 18/CMA.1 Annex I Para. 10 (e).

¹²²Ibid., Decision 18/CMA.1 Annex I Para. 10 (b).

¹²³Ibid., Decision 18/CMA.1 Annex III Para. 59.

¹²⁴Ibid., Decision 18/CMA.1 Annex III Para. 64.

3) แต่ละภาคีควรระบุถึงเครื่องบ่งชี้ (Indicator) ที่ถูกเลือกใช้ ในการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน และการบรรลุการมีส่วนร่วมที่ประเทศ กำหนดของรัฐตนตามความตกลงปารีส ข้อ 4¹²⁵ พร้อมอธิบายถึงวิธีการคำนวณ¹²⁶

4) แต่ละภาคีควรอธิบายข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ นโยบาย และมาตรการที่จะสนับสนุนให้การดำเนินงานบรรลุการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด ของตน โดยมุ่งเน้นในส่วนที่จะส่งผลต่อการกำจัดก๊าซเรือนกระจกอย่างมีนัยสำคัญ¹²⁷

5) แต่ละภาคีควรรายงานผลลัพธ์ของการกำจัดก๊าซเรือนกระจกที่มีความ เชื่อมโยงกับบัญชีก๊าซเรือนกระจก (Inventory Reports)¹²⁸

6) แต่ละภาคีควรรายงานถึงโครงการที่เกี่ยวข้องกับก๊าซเรือนกระจก และการกำจัดก๊าซเรือนกระจก โดยกระบวนการรายงานดังกล่าว ภาคีประเทศ กำลังพัฒนาให้ดำเนินงานตามขีดความสามารถของรัฐตน โดยได้รับการสนับสนุน จากภาคีประเทศพัฒนาแล้ว¹²⁹

จากข้อตกลงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแนวทางด้านความโปร่งใสนี้ยังคง อยู่ในลักษณะการดำเนินงานที่อาศัยการรายงานข้อมูลของภาคีความตกลงปารีส เป็นสำคัญ อันอยู่ภายใต้หลักการตรวจวัด รายงาน และทวนสอบ (MRV) และควรมี ลักษณะที่ชัดเจน โปร่งใส และเข้าใจได้¹³⁰ อันสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงาน ที่กำหนดไว้ตามความตกลงปารีส ข้อ 15

¹²⁵UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties Serving as the Meeting of the Parties to the Paris Agreement on the Third Part of Its First Session: Decision 18/CMA.1 Annex III Para. 65”.

¹²⁶Ibid., Decision 18/CMA.1 Annex III Para. 74 (c).

¹²⁷Ibid., Decision 18/CMA.1 Annex III Para. 80.

¹²⁸Ibid., Decision 18/CMA.1 Annex III Para. 91.

¹²⁹Ibid., Decision 18/CMA.1 Annex III Para. 92.

¹³⁰UNFCCC, “Report of the Conference of the Parties on Its Twentie-First Session: Decision 1/CP.21 Para. 27”.

1.3.6 การทบทวนสถานการณ์ และการดำเนินงานระดับโลก (Global Stocktake)

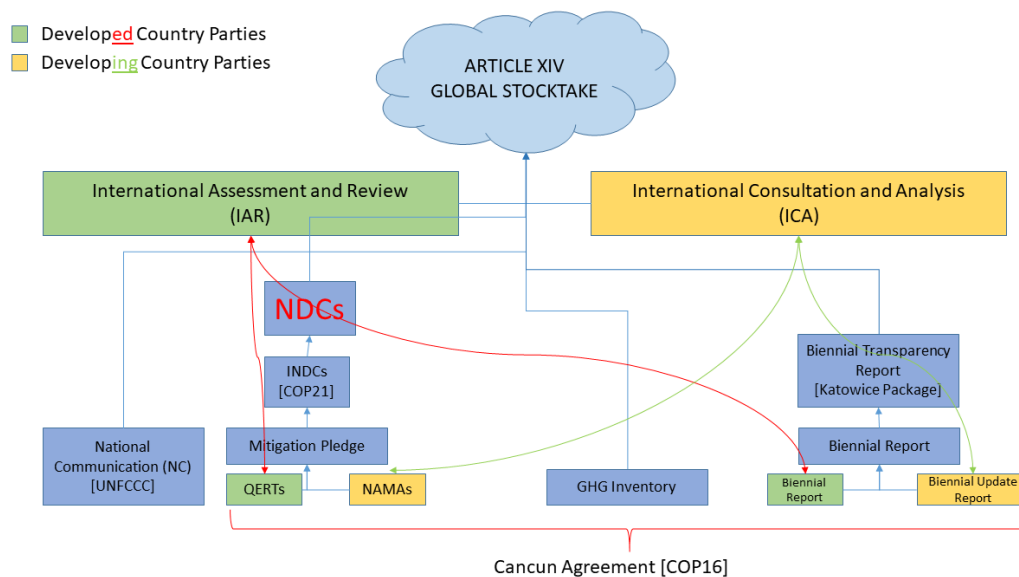
การทบทวนสถานการณ์ และการดำเนินงานระดับโลก คือ กลไกการประเมินสถานการณ์การดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยรวมของภาคีความตกลงปารีส โดยการประเมินนั้นจะอาศัยข้อมูลตามเอกสารรายงานแห่งชาติ (NC) การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (NDCs) บัญชีก๊าซเรือนกระจก (Inventory Reports) และรายงานความโปร่งใสรายสองปี (BTR) ประกอบกัน¹³¹

โดยความตกลงปารีสกำหนดให้มีการดำเนินงานการทบทวนสถานการณ์ และการดำเนินงานระดับโลกเป็นระยะ เพื่อประเมินความก้าวหน้าในภาพรวมตามแนวทางด้านความโปร่งใส โดยดำเนินงานในลักษณะที่ครอบคลุมเอื้ออำนวย โดยพิจารณาทั้งในเรื่องการลดก๊าซเรือนกระจก การปรับตัว กลไกการดำเนินงาน และการสนับสนุนต่าง ๆ ภายใต้ความตกลงปารีส โดยสะท้อนความเป็นธรรม และวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดที่มีอยู่ในขณะนั้น¹³² และเมื่อทำการประเมินแล้วให้แจ้งผลลัพธ์ให้แก่ภาคีเพื่อนำไปปรับปรุง และยกระดับการดำเนินงานในการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไปของรัฐตน¹³³ เพื่อมุ่งสู่ความเป็นไปได้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ของความตกลงปารีส

¹³¹ Paris Agreement, Article 13.5.

¹³² Ibid, Article 14.1.

¹³³ Ibid., Article 14.3.

ภาพที่ 3 แผนภูมิแสดงโครงสร้างของกลไกการทบทวนสถานการณ์
และการดำเนินงานระดับโลกตามความตกลงปารีส ข้อ 14

จากการศึกษาพบว่า การทบทวนสถานการณ์ และการดำเนินงานระดับโลก (Global Stocktake) นั้นเป็นกรอบการดำเนินงานตรวจสอบ และติดตามผลการดำเนินงานของภาคีความตกลงปารีสในภาพรวม อันเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบังคับใช้ให้เป็นไปตามข้อตกลง อันมีความเหมาะสมกับบริบท แนวทาง และลักษณะการดำเนินงานตามความตกลงปารีสมากกว่าการใช้มาตรการคว่ำบาตร¹³⁴

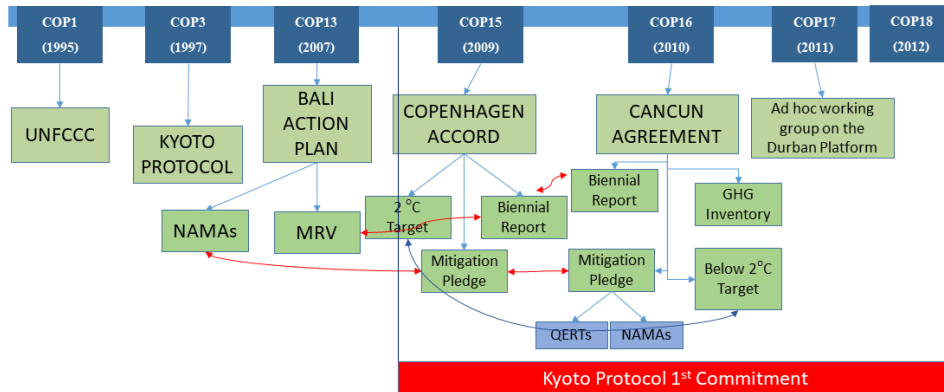
1.3.7 ความสัมพันธ์ระหว่างอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) พิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) และความตกลงปารีส (Paris Agreement)

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) เป็นหนึ่งในหกอนุสัญญาที่ได้รับการรับรองในการประชุมสิ่งแวดล้อมโลกที่เรียกว่า Earth Summit ในปี ค.ศ. 1992 มีเนื้อหาในการวางกรอบการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Action Framework) โดยเปิดโอกาสให้

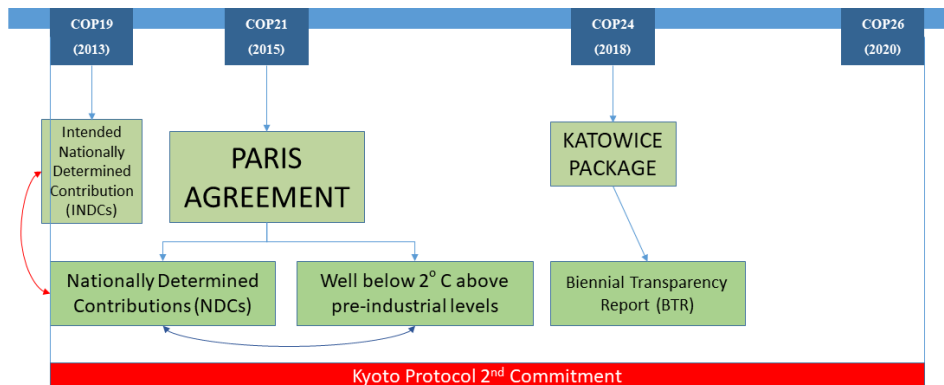
¹³⁴ Bell and McGillivray, op. cit., p. 226.

ที่ประชุมรัฐภาคีอนุสัญญา (COP) สามารถพัฒนาเครื่องมือทางกฎหมายให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งในมิติของเศรษฐกิจ สังคม สภาพสิ่งแวดล้อม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เช่น การออกข้อตัดสินใจ (Decision) ต่าง ๆ เพื่อกำหนดวิธีการ กระบวนการ และแนวทางที่เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา รวมถึงพิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) ที่ได้รับการรับรองจากที่ประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสมัยที่ 3 (COP3) ในปี ค.ศ. 1997 และความตกลงปารีส (Paris Agreement) ที่ได้รับการรับรองจากที่ประชุมรัฐภาคีสมัยที่ 21 (COP21) ในปี ค.ศ. 2015 ด้วย ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการสรุปและนำเสนอเป็นแผนภาพดังนี้

United nations framework convention on climate change (1)

UNITED NATIONS FRAMEWORK Convention ON CLIMATE CHANGE (2)

ภาพที่ 4 แผนภาพแสดงพัฒนาการของเครื่องมือทางกฎหมายภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

โดยพิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) และความตกลงปารีส (Paris Agreement) มีความแตกต่างกัน ดังนี้

ตารางแสดงความแตกต่างระหว่าง
พิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) และความตกลงปารีส (Paris Agreement)

	พิธีสารเกียวโต ระยะที่ 1	พิธีสารเกียวโต ระยะที่ 2	ความตกลงปารีส
องค์กรกำกับดูแล	ที่ประชุมรัฐภาคีซึ่ง ทำหน้าที่เป็นที่ ประชุมรัฐภาคีพิธี สารเกียวโต (CMP)	ที่ประชุมรัฐภาคีซึ่ง ทำหน้าที่เป็นที่ ประชุมรัฐภาคีพิธี สารเกียวโต (CMP)	ที่ประชุมรัฐภาคีซึ่ง ทำหน้าที่เป็นที่ ประชุมรัฐภาคี ความตกลงปารีส (CMA)
ระยะเวลา ดำเนินการ	ค.ศ. 2008-2012	ค.ศ. 2013-2020	เริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ. 2016
จำนวนภาคี	192 รัฐ	126 รัฐแต่ก็ไม่เพียงพอที่จะให้พิธีสาร นี้มีผลใช้บังคับได้ ภายใต้เงื่อนไขที่ กำหนดไว้	184 รัฐ

	พิธีสารเกียวโต ระยะที่ 1	พิธีสารเกียวโต ระยะที่ 2	ความตกลงปารีส
พันธกรณี	รัฐภาคีที่มีรายนาม ตามภาคผนวก I ต้องลดปริมาณการ ปล่อยก๊าซเรือน กระจกโดยรวม อย่างน้อยร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับระดับ การปล่อยในปี ค.ศ. 1990	ที่รัฐภาคีที่มี รายนามตาม ภาคผนวก I ต้องลด ปริมาณการปล่อย ก๊าซเรือนกระจก โดยรวมอย่างน้อย ร้อยละ 18 เมื่อ เทียบกับระดับการ ปล่อยในปี ค.ศ. 1990 ให้สำเร็จ ภายในระยะเวลา ดำเนินการ	ภาคีทุกรัฐต้อง จัดทำและแจ้งการมี ส่วนร่วมที่ประเทศ กำหนด (NDCs) ของรัฐตนอย่าง ต่อเนื่องทุก 5 ปี
รูปแบบการ ดำเนินงาน	Centralize หรือ Top-Down	Centralize หรือ Top-Down	กลไกการลดก๊าซ เรือนกระจก โดยสมัครใจ ที่ดำเนินงาน ในลักษณะ Bottom-Up

	พิธีสารเกียวโต ระยะที่ 1	พิธีสารเกียวโต ระยะที่ 2	ความตกลงปารีส
บทลงโทษ	นำส่วนต่างของ ปริมาณก๊าซเรือน- กระจกที่ภาคีที่มี รายนามตาม ภาคผนวก I ที่ ไม่สามารถบรรลุ พันธกรณีตามที่ ระบุไว้ใน Annex B ของพิธีสารเกียวโต รวมเข้ากับปริมาณ การลดก๊าซเรือน- กระจกที่กำหนดไว้ สำหรับภาคีใน พันธกรณีต่อไป	ไม่ปรากฏ	ไม่มีบทลงโทษ (Non-Punitive) ตามความตกลง ปารีส ข้อ 15

2. อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลาย

ทางชีวภาพ ค.ศ. 1992 (Convention on Biological Diversity)

จากการที่แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในระดับนานาชาติได้ก่อขึ้นในเอกสารกลยุทธ์การอนุรักษ์โลก (World Conservation Strategy) ในที่ประชุมร่วมกันระหว่างสหพันธ์นานาชาติเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ (The World Conservation Union: IUCN) กองทุนโลกเพื่อธรรมชาติ (World Wide Fund for Nature) และโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) ในปี ค.ศ. 1980 นำมาซึ่งการร่างอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพโดยผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมายของสหพันธ์นานาชาติเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติในปี ค.ศ. 1984 และได้นำเสนอร่างดังกล่าว

ให้โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) ดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวต่อไป
ปี ค.ศ. 1986

จนกระทั่งในการประชุมสิ่งแวดล้อมโลกที่เรียกว่า Earth Summit ที่จัดขึ้นโดย
องค์การสหประชาชาติ (UN) ในปี ค.ศ. 1992 ณ กรุงริโอ เดอ จาเนโร ประเทศบราซิล
อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพเป็นหนึ่งในหกร่างกฎหมายที่ถูกนำมา
พิจารณาในที่ประชุมครั้งนี้ และท้ายที่สุดมี 157 รัฐได้ลงนามรับรองอนุสัญญาว่าด้วย-
ความหลากหลายทางชีวภาพในที่ประชุม ปัจจุบัน¹³⁵ มีภาคีทั้งหมด 196 รัฐ¹³⁶ มีผลบังคับ
ใช้เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม ค.ศ. 1993

2.1 ลักษณะของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. 1992

อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพเป็นอนุสัญญาที่มีลักษณะเป็น
การวางกรอบการดำเนินงานตามอนุสัญญาในระดับหลักการ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้มี
การพัฒนาเครื่องมือทางกฎหมายระหว่างเพื่อยกระดับการดำเนินงานให้สอดคล้อง
กับบริบทของเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีที่มีความเปลี่ยนแปลงได้
ในอนาคต เช่น พิธีสาร (Protocol) ข้อตกลง (Agreement) ปฏิญญา (Declaration) ข้อมติ
(Resolution) แนวทาง (Guideline) รวมถึงสนธิสัญญาที่มีบทบัญญัติในลักษณะ
กรอบการดำเนินงาน (Framework Convention) เป็นต้น โดยเครื่องมือทางกฎหมายระหว่าง-
ประเทศเหล่านี้จะมีลักษณะเป็น Soft Law มีสภาพบังคับไม่เข้มข้น อันเป็นไปตาม
แนวทางแบบใหม่ของการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายของกฎหมายสิ่งแวดล้อม-
ระหว่างประเทศที่มุ่งเน้นกลไกแบบไม่เผชิญหน้า โดยอยู่บนสมมติฐานที่ว่า รัฐไม่มี
เจตนาที่จะไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีของสนธิสัญญา เพียงแต่รัฐนั้นไม่มีศักยภาพ
และขีดความสามารถที่เพียงพอในการบรรลุพันธกรณีนั้น เช่นนี้ในกฎหมายสิ่งแวดล้อม
สมัยใหม่จึงได้มีการพัฒนากลไกเสริมสร้างศักยภาพที่จะช่วยเหลือให้ภาคีบรรลุ

¹³⁵ 20 March 2019

¹³⁶ **List of Parties** [Online], available URL: <https://www.cbd.int/information/parties.shtml>, 2019 (March, 20).

พันธกรณีของสนธิสัญญาได้¹³⁷ และหากปรากฏว่าแนวทางสนธิสัญญาที่เป็น Soft Law นั้นได้รับการยอมรับจากประชาคมระหว่างประเทศก็อาจกลายสภาพเป็นสนธิสัญญา Hard Law ที่มีประสิทธิภาพการบังคับใช้ได้ในอนาคต

2.2 หลักการของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. 1992

อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. 1992 บัญญัติให้อนุสัญญาดำเนินงานภายใต้หลักการ ดังนี้

2.2.1 หลักสิทธิอธิปไตยเหนือทรัพยากรชีวภาพ

หลักสิทธิอธิปไตยเหนือทรัพยากรชีวภาพ หมายถึง รัฐเจ้าของสิทธิอธิปไตยนั้นสามารถแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรทางชีวภาพได้ตามนโยบายสิ่งแวดล้อมภายในรัฐตน ภายใต้กรอบกฎหมายระหว่างประเทศ โดยกิจกรรมที่ดำเนินการภายในเขตอำนาจอธิปไตยจะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐ และจะต้องไม่ก่อความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมของรัฐอื่นหรือต่อดินแดนที่อยู่นอกเขตอธิปไตยของตน¹³⁸

2.2.2 หลักความร่วมมือ

ตามอนุสัญญานี้ หลักความร่วมมือ หมายถึง การให้ความร่วมมือตามขีดความสามารถที่เหมาะสมผ่านองค์การระหว่างประเทศ¹³⁹ ด้วยการสนับสนุนทางการเงินแก่ประเทศกำลังพัฒนา¹⁴⁰ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานโดยมุ่งบรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้อย่างมีประสิทธิภาพ

¹³⁷ บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ, กฎหมายสิ่งแวดล้อมเปรียบเทียบ (กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2560), หน้า 64.

¹³⁸ Convention on Biological Diversity 1992, Article 3.

¹³⁹ Ibid., Article 5.

¹⁴⁰ Ibid., Article 8 (m).

2.2.3 หลักการพัฒนาที่ยั่งยืน

โดยอนุสัญญาฉบับนี้กำหนดให้ภาคีอนุสัญญาจัดทำกลยุทธ์ แผนการ หรือระดับชาติ ในเรื่องการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ ตามแนวทางที่ยั่งยืน และสอดคล้องกับมาตรการที่กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้ และตราสาร กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง¹⁴¹ ซึ่งเป็นกำหนดให้ภาคีอนุสัญญาจัดทำแผนการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และการปกป้องสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงการขจัดความยากจน และความร่วมมือในการส่งเสริมระบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่เปิดและสนับสนุน ต่อกัน เพื่อให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจและบรรลุการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระดับโลก ตามแนวทางของปณิญาญาริโอ (Rio Declaration) ค.ศ. 1992

2.3 วัตถุประสงค์ของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. 1992

วัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้ได้กำหนดไว้ใน ข้อ 1 ของอนุสัญญา ซึ่งประกอบด้วย¹⁴²

- 1) การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
- 2) การใช้ประโยชน์องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
- 3) การแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่าง ยุติธรรมและเท่าเทียม หมายถึงโดยการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมอย่างเหมาะสม และโดยการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงสิทธิทั้งหมดเหนือทรัพยากรและเทคโนโลยี และโดยการสนับสนุนทุนอย่างเหมาะสม

¹⁴¹Convention on Biological Diversity 1992, Article 6 (a).

¹⁴²Ibid., Article 1.

2.4 พันธกรณีตามอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. 1992

อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. 1992 ได้กำหนดให้ภาคีมีพันธกรณีที่สำคัญ ดังนี้¹⁴³

- 1) จัดทำกลยุทธ์ แผนการหรือโปรแกรมระดับชาติ เพื่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างยั่งยืน¹⁴⁴
- 2) จัดตั้งระบบพื้นที่คุ้มครองหรือพื้นที่ซึ่งต้องการมาตรการพิเศษสำหรับอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ¹⁴⁵
- 3) ป้องกันการนำเข้าชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ควบคุมหรือกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ซึ่งคุกคามระบบนิเวศ ดินที่อยู่อาศัย หรือชนิดพันธุ์อื่น¹⁴⁶
- 4) ให้ความเคารพ สงวนรักษา และรักษาไว้ซึ่งภูมิปัญญา ประดิษฐ์กรรม และการถือปฏิบัติของชุมชนพื้นเมืองและ ท้องถิ่น และสนับสนุนการแบ่งปันอย่างเท่าเทียม ซึ่งผลประโยชน์อันเกิดจากการใช้ประโยชน์ภูมิปัญญา ประดิษฐ์กรรม และการถือปฏิบัตินั้น ๆ¹⁴⁷
- 5) ดำเนินการอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ¹⁴⁸
- 6) กำหนดมาตรการการประเมินผลกระทบ และการลดผลกระทบเสียหายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ¹⁴⁹

¹⁴³ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity) CBD [Online], available URL: https://www2.moac.go.th/ewt_news.php?nid=199&filename=index, 2019 (March, 20).

¹⁴⁴ Convention on Biological Diversity 1992, Article 6.

¹⁴⁵ Ibid., Article 8 (a).

¹⁴⁶ Ibid., Article 8 (h).

¹⁴⁷ Ibid., Article 8 (j).

¹⁴⁸ Ibid., Article 9.

¹⁴⁹ Ibid., Article 14.

7) ภาคิจจะต้องพยายามสร้างเงื่อนไขเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ภาคิจอื่น ๆ ในการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรม เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสมต่อสิ่งแวดล้อม และไม่ใช่อำนาจที่ขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา¹⁵⁰

8) แต่ละภาคิจจะต้องดำเนินการทางกฎหมาย การบริหาร หรือนโยบายเท่าที่เหมาะสมและโดยสอดคล้องกับมาตราที่ 16 และ 19 เพื่อแบ่งปันผลประโยชน์ในวิถีทางที่ยุติธรรม และเท่าเทียมซึ่งผลการวิจัยและพัฒนา และซึ่งผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม¹⁵¹

9) แต่ละภาคิจจะต้องดำเนินการทางกฎหมาย ด้านการบริหาร หรือนโยบายเท่าที่เหมาะสมด้วยความมุ่งหมายว่า ภาคิจโดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาที่จัดหาให้ทรัพยากรพันธุกรรม จะได้รับการจัดให้เข้าถึงและรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีซึ่งใช้ประโยชน์ทรัพยากรเหล่านั้น ฯลฯ¹⁵²

10) ภาคิจจะต้องเอื้ออำนวยในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร จากทุกแหล่งของรัฐที่สามารถจัดหาข้อมูลให้ได้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน¹⁵³

11) ภาคิจควรจัดทำรายงานต่อที่ประชุมรัฐภาคิจที่ระบุถึงการดำเนินการภายในที่เป็นการดำเนินงานอันสอดคล้องกับอนุสัญญา และมุ่งบรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาอย่างมีประสิทธิภาพ

¹⁵⁰ Convention on Biological Diversity 1992, Article 15 (2).

¹⁵¹ Ibid., Article 15 (7).

¹⁵² Ibid., Article 16 (3).

¹⁵³ Ibid., Article 17 (1).

บทที่ 4

วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศในการลดก๊าซเรือนกระจก ตามกลไกการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดภายใต้ความตกลงปารีส

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (NDCs) ที่เป็นพันธกรณีตามความตกลงปารีส ข้อ 3 ผู้ศึกษาพบว่า กลไกดังกล่าวตามความตกลงปารีสมีปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลดก๊าซเรือนกระจกที่จะส่งผลให้การดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกไม่อาจบรรลุวัตถุประสงค์ในการควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียสเมื่อเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรมตามความตกลงปารีส ข้อ 2.1 ดังนี้

1. ปัญหาการกำหนดวิธีการ กระบวนการ และแนวทางของการดำเนินงานที่สะท้อน ความเป็นธรรม หลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึง ขีดความสามารถของแต่ละภาคี และการพัฒนาที่ยั่งยืนตามความตกลงปารีส

สืบเนื่องจากความตกลงปารีส ข้อ 3 กำหนดให้การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดเป็นพันธกรณีของความตกลงปารีส โดยความตกลงปารีส ข้อ 2.2 ได้กำหนดว่าการดำเนินงานตามความตกลงปารีสจะสะท้อนหลักความเป็นธรรม (Equity) และหลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคี (CBDR & RC) อีกทั้งความตกลงปารีส ข้อ 4.1 ยังกำหนดให้การกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกควรอยู่ภายใต้บริบทการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) โดยที่ไม่ได้กำหนดวิธีการ กระบวนการ และแนวทางของการดำเนินงานของหลักการเหล่านี้

จากการศึกษาพบว่า ความตกลงปารีส ข้อ 15 ได้กำหนดให้ความตกลงปารีสมีลักษณะการดำเนินงานที่เอื้ออำนวย (Facilitative) ไม่เป็นปฏิปักษ์ (Non-Adversarial)

และไม่ลงโทษ (Non-Punitive) ซึ่งลักษณะการดำเนินงานที่เอื้ออำนวย (Facilitative) ดังกล่าว Decision 1/CP.21 Para. 27 ได้กล่าวว่า บรรดาข้อมูลที่ภาคีกำหนดและแจ้งมาในการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานที่เอื้ออำนวย (Facilitate) มีความชัดเจน (Clarity) โปร่งใส (Transparency) และสามารถเข้าใจได้ (Understanding) ภาคีควรระบุถึงข้อมูลเชิงปริมาณที่แสดงถึงจุดอ้างอิง อาทิ ความเหมาะสม และปีฐาน กรอบเวลาหรือระยะเวลาดำเนินการ ขอบเขต และความครอบคลุม แผนการดำเนินงาน วิธีการและระเบียบวิธีในการประเมิน และการทำบัญชีก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ (Anthropogenic Greenhouse Gas Emissions) และวิธีการการกำจัดก๊าซเรือนกระจกอย่างเหมาะสม โดยภาคีควรแถลงเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเป็นธรรมและความทะเยอทะยานของการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของรัฐตน รวมถึงการสนับสนุนของรัฐตนที่จะทำให้การดำเนินงานมุ่งบรรลุวัตถุประสงค์ตามความตกลงปารีส ข้อ 2

จาก Decision 1/CP.21 Para. 27 ที่กำหนดให้กระบวนการแจ้งข้อมูลของภาคีเป็นลักษณะการดำเนินงานที่เอื้ออำนวย (Facilitative) ตามความตกลงปารีส ข้อ 15 ผู้ศึกษาเห็นว่า เป็นลักษณะการดำเนินงานที่สอดคล้องกับหลักการสื่อสารด้านข้อมูลข่าวสาร (Communication) ที่กำหนดให้ภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทุกรัฐต้องจัดทำรายงานแห่งชาติ (NC) ทุก 4 ปี ตามหลักการสื่อสารด้านข้อมูลข่าวสาร (Communication) ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อ 12

หลักการสื่อสารด้านข้อมูลข่าวสาร (Communication) ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อ 12 ได้รับการพัฒนาต่อมาจนกลายเป็นกระบวนการแจ้งบัญชีก๊าซเรือนกระจก (Inventory Reports) ตาม Decision 1/CP.16 Para. 40 (a) กระบวนการแจ้งรายงานรายสองปี (BR) และกระบวนการแจ้งรายงานความก้าวหน้ารายสองปี (BUR) ตาม Decision 2/CP.15 Para. 5 และ Decision 1/CP.16 Para. ที่อยู่ภายใต้หลักการตรวจวัด รายงาน และทวนสอบ (MRV) ตาม Decision 1/CP.13 Para. 1 (b) (i) ซึ่งจะต้องผ่านกระบวนการประเมินผลแบบพหุภาคี (Multilateral Assessment) ภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติ-

ว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งมีการทบทวนและตรวจประเมินระดับ-
นานาชาติ (IAR) สำหรับภาคีประเทศพัฒนาแล้วตาม Decision 2/CP.17 Para. 24-25 และ
การวิเคราะห์และปรึกษาหารือระดับนานาชาติ (ICA) สำหรับภาคีประเทศกำลังพัฒนา
ตาม Decision 2/CP.15 Para. 5

โดยความตกลงปารีส (Paris Agreement) ข้อ 13.3 กำหนดให้กระบวนการ
ที่เป็นผลลัพธ์จากหลักการสื่อสารด้านข้อมูลข่าวสาร (Communication) ตามอนุสัญญา-
สหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อ 12 ข้างต้น เป็นพื้นฐาน
ในการพัฒนาแนวทางด้านความโปร่งใสภายใต้ความตกลงปารีส ข้อ 13 ปัจจุบันที่ประชุม-
รัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส (CMA) ได้รับรองรูปแบบ
กระบวนการขั้นตอน และแนวทางร่วมสำหรับการดำเนินงานด้านความโปร่งใส
(Transparency) ให้ภาคีความตกลงปารีสแจ้งรายงานความโปร่งใสรายสองปี (BTR)
โดยจะต้องระบุข้อมูลที่จำเป็นตามที่กำหนดไว้ใน Annex I Para. 10 แนบท้าย Katowice
Climate Package

จากรายละเอียดที่ภาคีความตกลงปารีสต้องระบุในรายงานความโปร่งใสรายสอง
ปี (BTR) มีข้อกำหนดที่ระบุให้ภาคีแจ้งข้อมูลที่จำเป็นในการติดตามความก้าวหน้า
ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และการบรรลุการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของภาคี
ตามวิธีการ กระบวนการ และแนวทาง (MPGs) ที่กำหนดใน Annex III ของ
Decision 18/CMA.1 โดยตาม Katowice Climate Package Decision 18/CMA.1
Annex III ใน Para. 65 ได้กำหนดให้แต่ละภาคีควรระบุถึงเครื่องบ่งชี้ (Indicator)
ที่ถูกเลือกใช้ในการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน และการบรรลุ
การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของรัฐตนตามความตกลงปารีส ข้อ 4 พร้อมอธิบายถึง
วิธีการคำนวณด้วย

จากแนวทางด้านความโปร่งใส (Transparency) ข้างต้น ผู้ศึกษาพบว่า ที่ประชุม-
รัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส (CMA) ได้มีการยอมรับถึง
ความจำเป็นในการกำหนดให้ภาคีความตกลงปารีสระบุถึงเครื่องบ่งชี้ (Indicator)
ที่ถูกเลือกใช้ในการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของ
ความตกลงปารีส แต่ที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส

(CMA) ไม่ได้กำหนดให้ภาคีความตกลงปารีสระบุถึงเครื่องบ่งชี้ (Indicator) ที่ถูกเลือกใช้ในการกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจก ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่าข้อกำหนดใน Decision ทั้ง 2 ข้อดังกล่าวไม่สอดคล้องกัน และการกำหนดเพิ่มเติมให้ภาคีความตกลงปารีสระบุถึงเครื่องบ่งชี้ (Indicator) ที่เลือกใช้ในการกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกจะเป็นประโยชน์ต่อการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามข้อกำหนดข้างต้น และเสริมประสิทธิภาพให้กับแนวทางความโปร่งใสตามความตกลงปารีส ข้อ 13 ด้วย

หากว่าที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส (CMA) รับรองรูปแบบ กระบวนการขั้นตอน และแนวทางที่กำหนดให้ภาคีความตกลงปารีสระบุเครื่องบ่งชี้ (Indicator) ที่ถูกเลือกใช้ในการกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกแล้ว ผู้ศึกษาพบว่า การระบุเครื่องบ่งชี้ (Indicator) ในการกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของภาคีความตกลงปารีสที่สะท้อนความเป็นธรรม (Equity) และหลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคี (CBDR & RC) ตามความตกลงปารีส ข้อ 2.2 ภายใต้บริบทการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ตามความตกลงปารีส ข้อ 4.1 โดยมุ่งสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของความตกลงปารีส ข้อ 2 สามารถดำเนินการได้ใน 3 แนวทาง ได้แก่

1) แนวทางที่ระบุให้ความรับผิดชอบเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Responsibility) เป็นเครื่องบ่งชี้ (Indicator) ในการกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของภาคี

ความรับผิดชอบเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Responsibility) เป็นการใช้ปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ภาคีแต่ละรัฐได้เคยปล่อยสะสมไว้ในชั้นบรรยากาศจนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมาใช้ในการกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบต่อปริมาณการลดก๊าซเรือนกระจกของแต่ละภาคี ทำให้ภาคีรัฐใดที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกมากย่อมต้องมีสัดส่วนในการลดก๊าซเรือนกระจกมาก

การระบุให้ความรับผิดชอบเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Responsibility) เป็นเครื่องบ่งชี้ (Indicator) ในการกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของภาคีนั้น จะทำให้เป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของภาคีมีความสอดคล้องกับหลักความรับผิดชอบ

ของรัฐ (State Responsibility) ที่กล่าวถึงการที่รัฐมีอธิปไตยในการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตอำนาจของรัฐตน และย่อมมีความรับผิดชอบต่อความเสียหายทางสิ่งแวดล้อมของรัฐอื่น หากว่าความเสียหายดังกล่าวเกิดจากกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในเขตอำนาจหรือภายใต้การควบคุมของรัฐตน อีกทั้งยังสอดคล้องกับหลักความรับผิดชอบของรัฐ (State Responsibility) ตามคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการในคดี Trail Smelter ที่ว่า รัฐย่อมไม่มีสิทธิที่จะใช้หรืออนุญาตให้ใช้ดินแดนของตนในลักษณะที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อดินแดนของรัฐอื่น หรือต่อทรัพย์สินของบุคคลในดินแดนของรัฐอื่น โดยกำหนดให้รัฐผู้ก่อมลพิษต้องชดเชยค่าเสียหายแก่รัฐผู้เสียหายด้วย

นอกจากนี้การระบุให้มีความรับผิดชอบประวัติศาสตร์ (Historical Responsibility) เป็นเครื่องบ่งชี้ (Indicator) ในการกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของภาคีนั้น จะทำให้เป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของภาคีมีความสอดคล้องกับหลักความรับผิดชอบของรัฐ (State Responsibility) แล้ว การที่กำหนดให้ภาคีรัฐใดที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกมากย่อมต้องมีสัดส่วนในการลดก๊าซเรือนกระจกมากยิ่งขึ้นสอดคล้องกับคำอธิบายหลักความเป็นธรรมของอริสโตเติล (Aristotle) ที่กล่าวว่า “สิ่งที่เหมือนกันก็ควรได้รับการปฏิบัติที่เหมือนกัน และสิ่งที่แตกต่างกันก็ควรได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างกัน” และแนวทางการอำนวยความสะดวกที่กล่าวถึงการปฏิบัติต่อปัจเจกที่แตกต่างกัน ที่เป็นการช่วยเหลือสมาชิกที่ด้อยกว่าของจอห์น ราวล์ (John Rawls) จะทำให้การกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของภาคีสะท้อนความเป็นธรรม (Equity) ตามที่กำหนดไว้ในความตกลงปารีส ข้อ 2.2 ด้วย

2) แนวทางที่ระบุให้ขีดความสามารถทางเศรษฐกิจของรัฐ (Current Capability) เป็นเครื่องบ่งชี้ (Indicator) ในการกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของภาคี

การระบุให้ขีดความสามารถทางเศรษฐกิจของรัฐ (Current Capability) เป็นเครื่องบ่งชี้ (Indicator) เป็นการกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบในการลดก๊าซเรือนกระจกของแต่ละภาคี โดยอาศัยดัชนีชี้วัดขีดความสามารถทางเศรษฐกิจ อาทิ ดัชนีชี้วัดผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อจำนวนประชากร (GDP per capita) รายจ่ายเพื่อการลงทุนเปรียบเทียบเป็น-

ร้อยละเมื่อเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Capital Formation as % of GDP) ฯลฯ เป็นเกณฑ์ในการคำนวณหาสัดส่วนความรับผิดชอบในการลดก๊าซเรือนกระจกของแต่ละภาคด้วยการเปรียบเทียบกับดัชนีมวลรวม (Global Index)

ผู้ศึกษาเห็นว่ากระบวนการระบุให้ชี้วัดความสามารถทางเศรษฐกิจของรัฐ (Current Capability) เป็นเครื่องบ่งชี้ (Indicator) ในการกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของภาคข้างต้น ที่อาศัยดัชนีชี้วัดขีดความสามารถทางเศรษฐกิจของแต่ละรัฐเป็นเกณฑ์ในการคำนวณหาสัดส่วนความรับผิดชอบในการลดก๊าซเรือนกระจกของแต่ละภาคนั้นมีความสอดคล้องกับหลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาค (CBDR & RC) ตามความตกลงปารีส ข้อ 2.2 ที่กำหนดให้ภาคความตกลงปารีสทุกรัฐมีส่วนร่วมในการลดก๊าซเรือนกระจก โดยคำนึงถึงขีดความสามารถที่แตกต่างกันของแต่ละภาค

3) แนวทางที่ระบุให้ใช้เครื่องบ่งชี้ (Indicator) หลายตัวที่สะท้อนมิติการพัฒนาทางเศรษฐกิจ มิติการพัฒนาทางสังคม และมิติการปกป้องสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล ในการกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของภาค

แนวทางที่ระบุให้ใช้เครื่องบ่งชี้ (Indicator) หลายตัวที่สะท้อนมิติการพัฒนาทางเศรษฐกิจ มิติการพัฒนาทางสังคม และมิติการปกป้องสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล ในการกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของภาค เป็นแนวทางที่อาศัยการคำนวณเพื่อหาผลลัพธ์ที่เป็นค่าเฉลี่ยระหว่างเครื่องบ่งชี้ (Indicator) ที่สะท้อนมิติต่าง ๆ ได้แก่ เครื่องบ่งชี้ที่แสดงถึงความรับผิดชอบประวัติศาสตร์ (Historical Responsibility) ซึ่งสะท้อนหลักความรับผิดชอบของรัฐ (State Responsibility) และความเป็นธรรม (Equity) เครื่องบ่งชี้ที่แสดงถึงขีดความสามารถทางเศรษฐกิจของประเทศ (Current Capability) ซึ่งสะท้อนหลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาค (CBDR & RC) และเครื่องบ่งชี้ที่แสดงถึงความต้องการการพัฒนา (Development Needs) ซึ่งสะท้อนความต้องการพัฒนาในมิติทางสังคม

จากการศึกษาผู้ศึกษาเห็นว่า แนวทางที่ระบุให้ใช้เครื่องบ่งชี้ (Indicator) หลายตัวที่สะท้อนมิติการพัฒนาทางเศรษฐกิจ มิติการพัฒนาทางสังคม และมิติการปกป้องสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลในการกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของภาคดังกล่าว

เป็นการสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคม และการปกป้องสิ่งแวดล้อมอันมีความสอดคล้องกับหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ที่กล่าวถึงการสร้างความสมดุลในเรื่องการพัฒนาระหว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคม และการปกป้องสิ่งแวดล้อมแบบคู่ขนานในลักษณะที่ไม่อาจแยกจากกันได้

นอกจากที่แนวทางในการระบุเครื่องบ่งชี้ (Indicator) ดังกล่าวจะสอดคล้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) แล้ว ยังจะส่งผลให้การกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของภาคีสอดคล้องกับความตกลงปารีส ข้อ 4.1 ที่กำหนดให้การกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกให้ดำเนินการภายใต้บริบทการพัฒนาที่ยั่งยืน อีกทั้งยังสะท้อนความเป็นธรรม (Equity) และหลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคี (CBDR & RC) ตามความตกลงปารีส ข้อ 2.2 ด้วย

มากไปกว่านั้น การกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของภาคี-ความตกลงปารีสจะมีความสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อ 2 ที่กำหนดให้ ภาคีอนุสัญญาต้องดำเนินงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา โดยคำนึงถึงบริบทการพัฒนาที่ยั่งยืน และสอดคล้องกับแนวทางตามอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. 1992 ข้อ 6 (เอ) ที่กำหนดให้ภาคีอนุสัญญาจัดทำแผนการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และการปกป้องสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงการขจัดความยากจนด้วย

อย่างไรก็ดี เพื่อให้มีความสอดคล้องลักษณะการดำเนินงานที่เอื้ออำนวย (Facilitative) ไม่เป็นปฏิปักษ์ (Non-Adversarial) และไม่ลงโทษ (Non-Punitive) ตามความตกลงปารีส ข้อ 15 และสอดคล้องกับ Decision 1/CP.21 Para. 27 ที่ระบุให้กระบวนการแจ้งข้อมูลของภาคีเป็นลักษณะการดำเนินงานที่เอื้ออำนวย (Facilitative) ผู้ศึกษาเห็นว่าที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส (CMA) จะสามารถดำเนินการรับรองแนวทางที่มีขอบเขตจำกัดเพียงให้ภาคีความตกลงปารีสระบุถึงเครื่องบ่งชี้ (Indicator) ที่ถูกเลือกใช้ในการกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจก

เมื่อเปรียบเทียบกับ Katowice Climate Package Decision 18/CMA.1 Annex III Para. 65 ที่ระบุให้ภาคีความตกลงปารีสระบุเครื่องบ่งชี้ (Indicator) ที่ถูกเลือกใช้เพื่อประโยชน์ในการประเมินความก้าวหน้าของการดำเนินการ

นอกจากนี้ ที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส (CMA) ยังสามารถระบุเพิ่มเติมให้ภาคีความตกลงปารีสควรแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการคำนวณเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกที่ชัดเจน (Clarity) โปร่งใส (Transparency) และสามารถเข้าใจได้ (Understanding) เมื่อเปรียบเทียบกับ Katowice Climate Package Decision 18/CMA.1 Annex III Para. 74 (c) ที่กำหนดให้ภาคีอธิบายถึงวิธีการคำนวณเครื่องบ่งชี้ (Indicator) ที่ระบุใน Para. 65 ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานมีความสอดคล้องกับหลักการตรวจวัด รายงาน และทวนสอบ (MRV) ซึ่งเป็นหลักการด้านความโปร่งใส ภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตาม Decision 1/CP.13 Para. 1 (b) (i) ของแผนปฏิบัติการบาห์ลี (Bali Action Plan) และแนวทางความโปร่งใสตามความตกลงปารีส ข้อ 13

2. ปัญหาการกำหนดแนวทางการปรับปรุง

การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไป

จากความตกลงปารีส ข้อ 4.9 ที่แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดแต่ละครั้งนั้นมีวาระ 5 ปี โดยในการนำเสนอการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไป ความตกลงปารีส ข้อ 4.3 กำหนดว่า การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไปของแต่ละภาคีจะต้องแสดงถึงความก้าวหน้าที่เพิ่มขึ้นจากการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของภาคีที่มีอยู่ในขณะนั้นภายใต้หลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคี

จากการศึกษาความตกลงปารีส ผู้ศึกษาพบว่า ไม่มีความตกลงปารีสข้อใดที่กำหนดถึงวิธีการ กระบวนการ และแนวทางการประเมินความก้าวหน้าของการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไปของภาคีตามที่กำหนดไว้ในความตกลงปารีส ข้อ 4.3 ข้างต้น

จากการศึกษาข้อตัดสินใจ (Decision) ที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาพบว่า ที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส (CMA) ได้มีการระบุถึงวิธีการกระบวนการ และแนวทางการติดตามความก้าวหน้าในการบรรลุการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดใน Katowice Climate Package Decision 18/CMA.1 Annex I Para. 10 ที่กำหนดเรื่องข้อมูลอันจำเป็นที่ภาคีความตกลงปารีสต้องแจ้งในรายงานความโปร่งใส-รายสองปี (BTR) โดยใน (บี) ได้กำหนดให้แต่ละภาคีควรกำหนดข้อมูลที่จำเป็นในการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการเพื่อบรรลุการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของตน

ข้อมูลที่จำเป็นตาม Katowice Climate Package Decision 18/CMA.1 Annex I Para. 10 (b) นั้นได้ถูกระบุเพิ่มเติมไว้ใน Katowice Climate Package Decision 18/CMA.1 Annex III อาทิ

1) Decision 18/CMA.1 Annex III Para. 59 กำหนดให้แต่ละภาคีควรอธิบายถึงสถานการณ์ของประเทศที่เกี่ยวข้องกับความก้าวหน้าในการดำเนินงาน และการบรรลุถึงการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของตน รวมถึงโครงสร้างของรัฐบาล สภาพของประชากร สภาพทางภูมิศาสตร์ สภาพทางเศรษฐกิจ สภาพภูมิอากาศ และรายละเอียดรายสาขา

2) Decision 18/CMA.1 Annex III Para. 64 แต่ละภาคีควรอธิบายถึงความก้าวหน้าในการดำเนินงานเพื่อบรรลุการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของตน ที่ถูกติดตาม (Tracked) รวมถึงประเภทของเป้าหมาย ระยะเวลาและปีเป้าหมาย ปีฐาน กรอบระยะเวลาดำเนินการ ความครอบคลุมแต่ละสาขาทางเศรษฐกิจ ความร่วมมือในการถ่ายโอนก๊าซเรือนกระจกระหว่างประเทศตามความตกลงปารีส ข้อ 6 และเพิ่มความชัดเจนในการรายงานข้อมูล

3) Decision 18/CMA.1 Annex III Para. 65 แต่ละภาคีควรระบุถึงเครื่องบ่งชี้ (Indicator) ที่ถูกเลือกใช้ในการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน และการบรรลุการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของรัฐตนตามความตกลงปารีส ข้อ 4 พร้อมอธิบายถึงวิธีการคำนวณด้วย

จากการศึกษาผู้ศึกษาพบว่า ข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับวิธีการ กระบวนการ และแนวทางการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินการเหล่านี้เป็นกระบวนการ

ที่อาศัยการแจ้งข้อมูลโดยภาคีความตกลงปารีสอันสอดคล้องกับหลักการสื่อสาร-
ด้านข้อมูลข่าวสาร (Communication) ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วย-
การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อ 12 ที่กำหนดให้ภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วย-
การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทุกรัฐต้องจัดทำรายงานแห่งชาติ (NC) ทุก 4 ปี
และสอดคล้องกับลักษณะการดำเนินงานที่เอื้ออำนวย (Facilitative) ระบุไว้
ตาม Decision 1/CP.21 Para. 27 ที่กำหนดให้กระบวนการแจ้งข้อมูลของภาคี
เป็นลักษณะการดำเนินงานที่เอื้ออำนวย (Facilitative) ตามความตกลงปารีส ข้อ 15

จากวิธีการ กระบวนการ และแนวทางดังกล่าว ผู้ศึกษาเห็นว่า ข้อตกลงที่เกี่ยวข้อง
กับการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินการเพื่อบรรลุกรรมมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด
ตามความตกลงปารีส ข้อ 4 นั้น ไม่ใช่การประเมินความก้าวหน้าของการดำเนินงานลด-
ก๊าซเรือนกระจกในภาพรวมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามความตกลงปารีส ข้อ 2
แต่เป็นเพียงการกำหนดข้อมูลที่ใช้ในการติดตามการดำเนินงานตามข้อผูกพันที่แต่ละ
ภาคีได้กำหนดไว้ในกรรมมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดเท่านั้น

อย่างไรก็ดี ข้อมูลดังกล่าวก็ได้มีการแจ้งไว้ในรายงานความโปร่งใสรายสองปี
(BTR) ซึ่งเอกสารดังกล่าวจะเป็นส่วนหนึ่งของแนวทางความโปร่งใสตามความตกลงปารีส
ข้อ 13 ซึ่งความตกลงปารีส ข้อ 13.5 กำหนดให้รายงานต่าง ๆ ที่ภาคีได้แจ้งภายใต้กรอบ
อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ได้แก่ รายงานแห่งชาติ
(NC) บัญชีก๊าซเรือนกระจก (Inventory Reports) และเอกสารตามความตกลงปารีส
ได้แก่ การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (NDCs) รวมถึงรายงานความโปร่งใสรายสองปี
(BTR) ตาม Katowice Climate Package ถูกนำมาใช้ประกอบการทบทวนสถานการณ์
และการดำเนินงานระดับโลก (Global Stocktake) ตามความตกลงปารีส ข้อ 14

ในการทบทวนสถานการณ์ และการดำเนินงานระดับโลก (Global Stocktake)
ตามความตกลงปารีส ข้อ 14 เป็นกระบวนการประเมินการดำเนินงานด้าน
การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยภาพรวมว่า การดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศของภาคีความตกลงปารีสนั้นมีโอกาสที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ตาม
ความตกลงปารีส ข้อ 2 หรือไม่ เมื่อดำเนินการประเมินแล้วจะทำการแจ้งผลลัพธ์ให้แก่

ภาคีแต่ละรัฐ เพื่อดำเนินการปรับปรุง และยกระดับการมีส่วนร่วมของตนครั้งถัดไป เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของความตกลงปารีส

จากการศึกษากระบวนการดังกล่าวผู้ศึกษาเห็นว่า ที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส (CMA) ควรออกข้อกำหนดที่ระบุให้ภาคีความตกลงปารีสแต่ละรัฐใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่ได้รับในการปรับปรุงการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไป อันจะทำให้การปรับปรุงการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไปของภาคีมีความสอดคล้องกับแนวทางด้านความโปร่งใส (Transparency) ตามความตกลงปารีส ข้อ 13

นอกจากนี้ที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส (CMA) ยังควรกำหนดเพิ่มเติมให้ภาคีแถลงถึงความก้าวหน้าของการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไป ในลักษณะที่เทียบเคียงกับการกำหนดให้ภาคีอธิบายถึงสถานการณ์ของประเทศที่เกี่ยวข้องกับความก้าวหน้าในการดำเนินงาน และการบรรลุถึงการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของตนในรายงานความโปร่งใสรายสองปี (BTR) ตาม Katowice Climate Package Decision 18/CMA.1 Annex III Para. 59 อันเป็นลักษณะการดำเนินงานที่เอื้ออำนวย (Facilitative) ตาม Decision 1/CP.21 Para. 27 และความตกลงปารีส ข้อ 15

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษามาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศในการลดก๊าซเรือนกระจกตามกลไกการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดภายใต้ความตกลงปารีส ผู้ศึกษาสามารถสรุปผลการศึกษา และมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาคำหนดวิธีการ กระบวนการ และแนวทางของการดำเนินงานที่สะท้อนความเป็นธรรมชาติหลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคี และการพัฒนาที่ยั่งยืนตามความตกลงปารีส และปัญหาเรื่องความไม่ชัดเจนของแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไป ดังนี้

1. บทสรุป

ความตกลงปารีส (Paris Agreement) เป็นความตกลงภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) ที่มีวัตถุประสงค์ในการต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศด้วยการควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียสเมื่อเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรม โดยได้มีการกำหนดให้ภาคีความตกลงปารีสจัดทำและแจ้งแผนการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของรัฐที่เรียกว่า การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (NDCs) เป็นพันธกรณีตามความตกลงนี้

ภายใต้ความตกลงปารีส (Paris Agreement) ได้มีการกำหนดมาตรฐานของเนื้อหาของการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (NDCs) โดยอย่างน้อยจะต้องประกอบด้วย เป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจก การปรับตัว กลไกการเงิน การพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี การเสริมสร้างศักยภาพ และความโปร่งใส โดย Emission Gap Report ปี ค.ศ. 2018 ของโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) รายงานว่า

การกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของภาคีความตกลงปารีสนั้นยังมีความห่างไกลจากโอกาสในการบรรลุเป้าหมาย 2 องศาเซลเซียสที่เป็นวัตถุประสงค์ของความตกลงได้ เช่นนี้ผู้ศึกษาจึงทำการศึกษาการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Action) ภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) โดยเฉพาะข้อตกลง และ Decision ที่รับรองโดยที่ประชุมรัฐภาคีที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจก (Emission Reduction Targets) ของภาคี พบว่ามีปัญหาสำคัญที่ส่งผลให้การบรรลุเป้าหมายการควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียส มีโอกาสสำเร็จได้ยากทั้งสิ้น 2 ประการ ได้แก่

1.1 ปัญหาการกำหนดวิธีการ กระบวนการ และแนวทางของการดำเนินงาน ที่สะท้อนความเป็นธรรม หลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคี และการพัฒนาที่ยั่งยืนตามความตกลงปารีส

สืบเนื่องจากความตกลงปารีสกำหนดให้การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดเป็นพันธกรณีที่ภาคีความตกลงทุกรัฐต้องจัดทำและแจ้งแก่สำนักเลขาธิการอนุสัญญาสหประชาชาติ โดยสอดคล้องกับหลักความเป็นธรรม (Equity) และหลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคี (CBDR & RC) ภายใต้บริบทการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ก่อให้เกิดปัญหาในการกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจก (Emission Reduction Targets) ของแต่ละภาคีว่าอย่างไร จึงจะสอดคล้องกับหลักการที่ความตกลงปารีสกำหนดไว้ในข้างต้น

จากการศึกษาวิธีการ กระบวนการ และแนวทางที่จะทำให้การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของภาคีความตกลงปารีสมีความสอดคล้องกับหลักความเป็นธรรม (Equity) และหลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคี (CBDR & RC) ภายใต้บริบทการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ผู้ศึกษาพบว่า ที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส (CMA) ควรรับรองข้อตัดสินใจ (Decision) ที่ระบุให้ภาคีความตกลงปารีสควรระบุเครื่องบ่งชี้ (Indicator)

ที่ถูกเลือกใช้ในการกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจก เพื่อมุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายในการควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกตามความตกลงปารีส ข้อ 2.1 (เอ) ได้อย่างเช่นในกรณีที่ได้เคยรับรอง Katowice Climate Package Decision 18/CMA.1 ที่กำหนดให้ภาคีความตกลงปารีสระบุถึงเครื่องบ่งชี้ (Indicator) ที่ถูกเลือกใช้ในการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการเพื่อบรรลุการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดไว้ใน Annex III Para. 65

โดยวิธีการ กระบวนการ และแนวทางในการระบุเครื่องบ่งชี้ (Indicator) ของภาคีความตกลงปารีสต้องอยู่ในลักษณะที่อาศัยการคำนวณเพื่อหาค่าเฉลี่ยระหว่างเครื่องบ่งชี้ที่สะท้อนหลักความรับผิดชอบของรัฐ (State Responsibility) เครื่องบ่งชี้ที่สะท้อนความเป็นธรรม (Equity) เครื่องบ่งชี้ที่สะท้อนขีดความสามารถทางเศรษฐกิจของประเทศ (Current Capability) และเครื่องบ่งชี้ที่สะท้อนความต้องการการพัฒนาประชากร (Development Needs) เพื่อเป็นการสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคม และการปกป้องสิ่งแวดล้อมอันมีความสอดคล้องกับหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) และทำให้การดำเนินงานดังกล่าวสะท้อนความเป็นธรรม และหลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคี (CBDR & RC) ตามความตกลงปารีส ข้อ 2.2 ด้วย

อย่างไรก็ดี การกำหนดเครื่องบ่งชี้ (Indicator) ข้างต้นนั้น ผู้ศึกษาเห็นว่าที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส (CMA) ควรรับรองข้อตัดสินใจ (Decision) ที่มีเนื้อหากำกับให้ภาคีความตกลงปารีสต้องอธิบายถึงความเหมาะสมของเครื่องบ่งชี้ที่ถูกเลือกใช้ว่าสะท้อนความเป็นธรรม และหลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคี (CBDR & RC) ตามความตกลงปารีส ข้อ 2.2 อยู่ภายใต้บริบทการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ตามความตกลงปารีส ข้อ 4.1 และจะมุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายในการควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกตามความตกลงปารีส ข้อ 2.1 อย่างไร ซึ่งวิธีการดังกล่าวจะทำให้การดำเนินงานมีลักษณะที่สอดคล้องกับหลักการสื่อสารด้านข้อมูลข่าวสาร (Communication)

ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อ 12 และ Decision 1/CP.21 Para. 27 ที่ระบุว่ากระบวนการแจ้งข้อมูลของภาคีเป็นลักษณะการดำเนินงานที่เอื้ออำนวย (Facilitative) ตามความตกลงปารีส ข้อ 15 ด้วย

1.2 ปัญหาการกำหนดแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไป

จากความตกลงปารีส ข้อ 4.9 ที่แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดแต่ละครั้งนั้นมีวาระ 5 ปี โดยในการนำเสนอการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไป ความตกลงปารีส ข้อ 4.3 กำหนดว่า การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไปของแต่ละภาคีจะต้องแสดงถึงความก้าวหน้าที่เพิ่มขึ้นจากการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของภาคีที่มีอยู่ในขณะนั้นภายใต้หลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่าง โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคี ผู้ศึกษาพบว่า ไม่มีความตกลงปารีสข้อใดที่กำหนดถึงวิธีการ กระบวนการ และแนวทางการประเมินความก้าวหน้าของการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไปของภาคีตามที่กำหนดไว้ในความตกลงปารีส ข้อ 4.3 ข้างต้น

จากการศึกษาข้อตัดสินใจ (Decision) ที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาพบว่า ที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส (CMA) ได้มีการรับรองข้อตัดสินใจ (Decision) ที่สามารถนำมาเปรียบเทียบเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดวิธีการ กระบวนการ และแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไปที่แสดงความก้าวหน้าของภาคี โดยได้มีการระบุถึงวิธีการ กระบวนการ และแนวทางการติดตามความก้าวหน้าในการบรรลุการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด ใน Katowice Climate Package Decision 18/CMA.1 Annex I Para. 10 ที่กำหนดเรื่องข้อมูลอันจำเป็นที่ภาคีความตกลงปารีสต้องแจ้งในรายงานความโปร่งใสรายสองปี (BTR) โดยใน (ปี) ได้กำหนดให้แต่ละภาคีควรกำหนดข้อมูลที่จำเป็นในการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการเพื่อบรรลุการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของตน เช่น การกำหนดให้แต่ละภาคีควรอธิบายถึงสถานการณ์ของประเทศที่เกี่ยวข้องกับความก้าวหน้าในการดำเนินงาน และการบรรลุถึงการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด

ของตน กำหนดให้แต่ละภาคีควรอธิบายถึงความก้าวหน้าในการดำเนินงานเพื่อบรรลุ การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของตนที่ถูกติดตาม (Tracked) กำหนดให้แต่ละภาคี ควรระบุถึงเครื่องบ่งชี้ (Indicator) ที่ถูกเลือกใช้ในการติดตามความก้าวหน้า ของการดำเนินงาน และการบรรลุการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของรัฐตน เป็นต้น นอกจากนี้ผู้ศึกษาเห็นว่า ที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคี ความตกลงปารีส (CMA) ควรระบุเพิ่มเติมให้ภาคีความตกลงปารีสอาศัยข้อมูล ที่เป็นผลลัพธ์จากการประเมินตามกลไกการทบทวนสถานการณ์ และการดำเนินงาน- ระดับโลก (Global Stocktake) ในการอ้างอิงเพื่ออธิบายถึงความก้าวหน้า ของการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไป อันจะทำให้การปรับปรุงการมีส่วนร่วม- ที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไปของภาคีมีความสอดคล้องกับแนวทางด้านความโปร่งใส (Transparency) ตามความตกลงปารีส ข้อ 13

มากกว่านั้นวิธีการ กระบวนการ และแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วม- ที่ประเทศกำหนดตามความตกลงปารีส ข้อ 4.9 หากดำเนินงานในลักษณะที่อาศัย การรายงาน และอธิบายข้อมูลต่าง ๆ โดยภาคีจะทำให้การดำเนินงานดังกล่าวมีลักษณะ เอื้ออำนวย (Facilitative) ตาม Decision 1/CP.21 Para. 27 และความตกลงปารีส ข้อ 15 และสอดคล้องกับหลักการสื่อสารด้านข้อมูลข่าวสาร (Communication) ตามอนุสัญญา- สหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อ 12 ด้วย

2. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษามาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศในการลดก๊าซเรือนกระจก ตามกลไกการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดภายใต้ความตกลงปารีสที่มีปัญหาการกำหนด วิธีการ กระบวนการ และแนวทางของการดำเนินงานที่สะท้อนความเป็นธรรม หลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถ ของแต่ละภาคี และการพัฒนาที่ยั่งยืนตามความตกลงปารีส และปัญหาเรื่องความไม่ชัดเจน ของแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไป ผู้ศึกษามีข้อเสนอ สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

2.1 ปัญหาการกำหนดวิธีการ กระบวนการ และแนวทางของการดำเนินงาน ที่สะท้อนความเป็นธรรม หลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคี และการพัฒนาที่ยั่งยืนตามความตกลงปารีส

เพื่อให้การกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจก (Emission Reduction Targets) ของภาคีความตกลงปารีสแต่ละรัฐมีสะท้อนความเป็นธรรม และหลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคี ในบริบทการพัฒนาที่ยั่งยืน ผู้ศึกษาเห็นว่าที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส (CMA) ควรรับรองข้อตัดสินใจ (Decision) ที่มีเนื้อหา ดังนี้

“Decision -/CMA.-

เพื่อยกระดับการดำเนินงานภายใต้ความตกลงปารีสในการบรรลุเป้าหมายในการควบคุมอุณหภูมิตามความตกลงปารีส ข้อ 2.1 (เอ) ภาคีความตกลงปารีส ควรให้ข้อมูลที่จำเป็นในการกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจก ดังนี้

1) ภาคีความตกลงปารีสควรระบุเครื่องบ่งชี้ (Indicator) ที่ถูกเลือกใช้ ในการกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจก พร้อมแสดงถึงวิธีการ กระบวนการ และแนวทางการคำนวณที่ชัดเจน โปร่งใส และเข้าใจได้

2) ภาคีความตกลงปารีสควรอธิบายถึงความเหมาะสมของเครื่องบ่งชี้ (Indicator) ที่ถูกเลือกใช้ และวิธีการดำเนินการที่จะสะท้อนความเป็นธรรม และหลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคีตามความตกลงปารีส ข้อ 2.2 ภายใต้บริบทการพัฒนาที่ยั่งยืนตามความตกลงปารีส ข้อ 4.1

3) ภาคีความตกลงปารีสควรอธิบายว่า วิธีการในการกำหนดเป้าหมายก๊าซเรือนกระจก ตาม 1) และ 2) นั้นเป็นการสนับสนุนการดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้มุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายในการควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียสเมื่อเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรม”

2.2 ปัญหาเรื่องความไม่ชัดเจนของแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วม- ที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไป

เพื่อให้วิธีการ กระบวนการ และแนวทาง (MPGs) ประเมินความก้าวหน้า การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไปของแต่ละภาคีมีความชัดเจน และความสอดคล้อง กับแนวทางด้านความโปร่งใสตามความตกลงปารีส ข้อ 13 ผู้ศึกษาเห็นว่าที่ประชุม- รัฐบาลซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส (CMA) ควรรับรอง ข้อตัดสินใจ (Decision) ที่มีเนื้อหา ดังนี้

“Decision -/CMA.-

ในการแสดงความก้าวหน้าของการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไป ของภาคีความตกลงปารีสตามความตกลงปารีส ข้อ 4.3 ภาคีความตกลงปารีสควรระบุ ข้อมูลที่เป็นที่แสดงถึงความก้าวหน้าดังกล่าวในการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด ดังนี้

- 1) ภาคีความตกลงปารีสควรแสดงความก้าวหน้าของการมีส่วนร่วม- ที่ประเทศกำหนดของรัฐตน โดยเปรียบเทียบกับข้อมูลที่เป็นผลลัพธ์จากการทบทวน สถานการณ์ และการดำเนินงานระดับโลก (Global Stocktake)
- 2) ภาคีความตกลงปารีสควรอธิบายถึงระเบียบวิธีการคำนวณความก้าวหน้า- ที่ได้แถลงไว้ตาม 1) ภายใต้หลักการตรวจวัด รายงาน และทวนสอบ (MRV) ในลักษณะ ที่ชัดเจน (Clarity) โปร่งใส (Transparency) และสามารถเข้าใจได้ (Understanding) ตามแนวทางที่กำหนดใน Decision 1/CP.21 Para. 27 และความตกลงปารีส ข้อ 15
- 3) ภาคีความตกลงปารีสควรแถลงถึงวิธีการยกระดับการมีส่วนร่วม- ที่ประเทศกำหนดของรัฐตนที่จะมีส่วนร่วมในการยกระดับการดำเนินงานภายใต้ ความตกลงปารีสในการบรรลุเป้าหมายในการควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ย ของโลกให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียสเมื่อเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรมได้”

ภาคผนวก ก

PARIS AGREEMENT

The Parties to this Agreement,

Being Parties to the United Nations Framework Convention on Climate Change, hereinafter referred to as “the Convention”,

Pursuant to the Durban Platform for Enhanced Action established by decision 1/CP.17 of the Conference of the Parties to the Convention at its seventeenth session,

In pursuit of the objective of the Convention, and being guided by its principles, including the principle of equity and common but differentiated responsibilities and respective capabilities, in the light of different national circumstances,

Recognizing the need for an effective and progressive response to the urgent threat of climate change on the basis of the best available scientific knowledge,

Also recognizing the specific needs and special circumstances of developing country Parties, especially those that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change, as provided for in the Convention,

Taking full account of the specific needs and special situations of the least developed countries with regard to funding and transfer of technology,

Recognizing that Parties may be affected not only by climate change, but also by the impacts of the measures taken in response to it,

Emphasizing the intrinsic relationship that climate change actions, responses and impacts have with equitable access to sustainable development eradication of poverty,

Recognizing the fundamental priority of safeguarding food security and ending hunger, and the particular vulnerabilities of food production systems to the adverse impacts of climate change,

Taking into account the imperatives of a just transition of the workforce and the creation of decent work and quality jobs in accordance with nationally defined development priorities,

Acknowledging that climate change is a common concern of humankind, Parties should, when taking action to address climate change, respect, promote and consider

their respective obligations on human right, the right the right to health, the rights of indigenous peoples, local communities, migrants, children, persons with disabilities and people in vulnerable situations and the right to development, as well as gender equality, empowerment of women and intergenerational equity,

Recognizing the importance of the conservation and enhancement, as appropriate, of sinks and reservoirs of the greenhouse gases referred to in the convention,

Noting the importance of ensuring the integrity of all ecosystems, including oceans, and the protection of biodiversity, recognized by some cultures as Mother Earth, and noting the importance for some of the concept of “climate justice”, when taking action to address climate change,

Affirming the importance of education, training, public awareness, public participation, public access to information and cooperation at all levels on the matters addressed in this agreement,

Recognizing the importance of the engagements of all levels of government and various actors, in accordance with respective national legislations of parties, in addressing climate change,

Also recognizing that sustainable lifestyles and sustainable patterns of consumption and production, with developed country parties taking the lead, play an important role in addressing climate change,

Have agreed as follows:

Article 1

For the purpose of this Agreement, the definitions contained in article 1 of the Convention shall apply. In addition:

(a) “Convention” means the United Nations Framework Convention on Climate Change, adopted in New Yoke on 9 May 1992;

(b) “Conference of the Parties” means the Conference of the Parties to the Convention;

(c) “Party” means a Party to this Agreement.

Article 2

1. This Agreement, in enhancing the implementation of the Convention, including its objective, aims to strengthen the global response to the threat of climate change, in the context of sustainable development and efforts to eradicate poverty, including by:

(a) Holding the increase in the global average temperature to well below 2 °C above pre-industrial levels and pursuing efforts to limit the temperature increase to 1.5 °C above pre-industrial levels, recognizing that this would significantly reduce the risks and impacts of climate change;

(b) Increasing the ability to adapt to the adverse impacts of climate change and foster climate resilience and low greenhouse gas emissions development, in a manner that does not threaten food production; and

(c) Making finance flows consistent with a pathway towards low greenhouse gas emissions and climate-resilient development.

2. This Agreement will be implemented to reflect equity and the principle of common but differentiated responsibilities and respective capabilities, in the light of different national circumstances.

Article 3

As nationally determined contributions to the global response to climate change, all parties are to undertake and communicate ambitious efforts as defined in Articles 4, 7, 9, 10, 11 and 13 with the view to achieving the purpose of this Agreement as set out in Article 2. The efforts of all Parties will represent a progression over time, while recognizing the need to support developing country Parties for the effective implementation of this Agreement.

Article 4

1. In order to achieve the long-term temperature goal set out in Article 2, Parties aim to reach global peaking of greenhouse gas emissions as soon as possible, recognizing that peaking will take longer for developing country Parties, and to undertake rapid reductions thereafter in accordance with best available science, so as to achieve a balance between anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of greenhouse gases in the second half of this century, on the basis of equity, and in the context of sustainable development and efforts to eradicate poverty.

2. Each Party shall prepare, communicate and maintain successive nationally determined contributions that it intends to achieve. Parties shall pursue domestic mitigation measures, with the aim of achieving the objectives of such contributions.

3. Each Party's successive nationally determined contribution will represent a progression beyond the Party's then current nationally determined contribution and reflect its highest possible ambition, reflecting its common but differentiated responsibilities and respective capabilities, in the light of different national circumstances.

4. Developed country Parties should continue taking the lead by undertaking economy-wide absolute emission reduction targets. Developing country Parties should continue enhancing their mitigation efforts, and are encouraged to move over time towards economy-wide emission reduction or limitation targets in the light of different national circumstances.

5. Support shall be provided to developing country Parties for the implementation of this Article, in accordance with Articles 9, 10 and 11, recognizing that enhanced support for developing country Parties will allow for higher ambition in their actions.

6. The least developed countries and small island developing States may prepare communicate strategies, plans and actions for low greenhouse gas emissions development reflecting their special circumstances.

7. Mitigation co-benefits resulting from Parties' adaptation actions and/or economic diversification plans can contribute to mitigation outcomes under this Article.

8. In communicating their nationally determined contributions, all Parties shall provide the information necessary for clarity, transparency and understanding in accordance with decision 1/CP.21 and any relevant decisions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

9. Each Party shall communicate a nationally determined contribution every five years in accordance with decision 1/CP.21 and any relevant decisions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement and be informed by the outcomes of the global stocktake referred to in Article 14.

10. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall consider common time frames for nationally determined contributions at its first session.

11. A Party may at any time adjust its existing nationally determined contribution with a view to enhancing its level of ambition, in accordance with guidance adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

12. Nationally determined contributions communicated by Parties shall be recorded in a public registry maintained by the secretariat.

13. Parties shall account for their nationally determined contributions. In accounting for anthropogenic emissions and removals corresponding to their nationally determined contributions, Parties shall promote environmental integrity, transparency, accuracy, completeness, comparability and consistency, and ensure the avoidance of

double counting, in accordance with guidance adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

14. In the context of their nationally determined contributions, when recognizing and implementing mitigation actions with respect to anthropogenic emissions and removals, Parties should take into account, as appropriate, existing methods and guidance under the Convention, in the light of the provisions of paragraph 13 of this Article.

15. Parties shall take into consideration in the implementation of this Agreement the concerns of Parties with economies most affected by impacts of response measures, particularly developing country Parties.

16. Parties, including regional economic integration organizations and their member States, that have reached an agreement to act jointly under paragraph 2 of this Article shall notify the secretariat of the terms of that agreement, including the emission level allocated to each Party within the relevant time period, when they communicate their nationally determined contributions. The secretariat shall in turn inform the Parties and signatories to the Convention of the terms of that agreement.

17. Each party to such an agreement shall be responsible for its emission level as set out in the agreement referred to in paragraph 16 of this Article in accordance with paragraphs 13 and 14 of this Article and Article 13 and 15

18. If Parties acting jointly do so in the framework of, and together with, a regional economic integration organization which is itself a Party to this Agreement, each member State of that regional economic integration organization individually, and together with the regional economic integration organization, shall be responsible for its emission level as set out in the agreement communicated under paragraph 16 of this Article in accordance with paragraphs 13 and 14 of this Article and Article 13 and 15.

19. All Parties should strive to formulate and communicate long-term low greenhouse gas emission development strategies, mindful of Article 2 taking into account their common but differentiated responsibilities and respective capabilities, in the light of different national circumstances.

Article 5

1. Parties should take action to conserve and enhance, as appropriate, sinks and reservoirs of greenhouse gases as referred to in Article 4, paragraph 1(d), of the Convention, including forests.

2. Parties are encouraged to take action to implement and support, including through results-based payments, the existing framework as set out in related guidance and decisions already agreed under the Convention for: policy approaches and positive incentives for activities relating to reducing emissions from deforestation and forest degradation, and the role of conservation, sustainable management of forests and enhancement of forest carbon stocks in developing countries; and alternative policy approaches, such as joint mitigation and adaptation approaches for the integral and sustainable management of forests, while reaffirming the importance of incentivizing, as appropriate, non-carbon benefits associated with such approaches.

Article 6

1. Parties recognize that some Parties choose to pursue voluntary cooperation in the implementation of their nationally determined contributions to allow for higher ambition in their mitigation and adaptation actions and to promote sustainable development and environmental integrity.

2. Parties shall, where engaging on a voluntary basis in cooperative approaches that involve the use of internationally transferred mitigation outcomes towards nationally determined contributions, promote sustainable development and ensure environmental integrity and transparency, including in governance, and shall apply robust accounting to ensure, inter alia, the avoidance of double counting, consistent

with guidance adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

3. The use of internationally transferred mitigation outcomes to achieve nationally determined contributions under this Agreement shall be voluntary and authorized by participating Parties.

4. A mechanism to contribute to the mitigation of greenhouse gas emissions and support sustainable development is hereby established under the authority and guidance of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement for use by Parties on a voluntary basis. It shall be supervised by a body designated by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement, and shall aim

(a) To promote the mitigation of greenhouse gas emissions while fostering sustainable development;

(b) To incentivize and facilitate participation in the mitigation of greenhouse gas emissions by public and private entities authorized by a Party;

(c) To contribute to the reduction of emission levels in the host Party, which will benefit from mitigation activities resulting in emission reductions that can also be used by another Party to fulfil its nationally determined contribution; and

(d) To deliver an overall mitigation in global emissions.

5. Emission reductions resulting from the mechanism referred to in paragraph 4 of this Article shall not be used to demonstrate achievement of the host Party's nationally determined contribution if used by another Party to demonstrate achievement of its nationally determined contribution.

6. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall ensure that a share of the proceeds from activities under the mechanism referred to in paragraph 4 of this Article is used to cover administrative

expenses as well as to assist developing country Parties that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change to meet the costs of adaptation.

7. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall adopt rules, modalities and procedures for the mechanism referred to in paragraph 4 of this Article at its first session.

8. Parties recognize the importance of integrated, holistic and balanced non-market approaches being available to Parties to assist in the implementation of their nationally determined contributions, in the context of sustainable development and poverty eradication, in a coordinated and effective manner, including through, inter alia, mitigation, adaptation, finance, technology transfer and capacity-building, as appropriate. These approaches shall aim to:

- (a) Promote mitigation and adaptation ambition;
- (b) Enhance public and private sector participation in the implementation of nationally determined contributions; and
- (c) Enable opportunities for coordination across instrument and relevant institutional arrangements.

9. A framework for non-market approaches to sustainable development is hereby defined to promote the non-market approaches referred to in paragraph 8 of this Article.

Article 7

1. Parties hereby establish the global goal on adaptation of enhancing adaptive capacity, strengthening resilience and reducing vulnerability to climate change, with a view to contributing to sustainable development and ensuring an adequate adaptation response in the context of the temperature goal referred to in Article 2.

2. Parties recognize that adaptation is a global challenge faced by all with local, subnational, national, regional and international dimensions, and that it is a key component of and makes a contribution to the long-term global response to climate

change to protect people, livelihoods and ecosystems, taking into account the urgent and immediate needs of those developing country Parties that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change.

3. The adaptation efforts of developing country Parties shall be recognized, in accordance with the modalities to be adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement at its first session.

4. Parties recognize that the current need for adaptation is significant and that greater levels of mitigation can reduce the need for additional adaptation efforts, and that greater adaptation needs can involve greater adaptation costs.

5. Parties acknowledge that adaptation action should follow a country-driven, gender-responsive, participatory and fully transparent approach, taking into consideration vulnerable groups, communities and ecosystems, and should be based on and guided by the best available science and, as appropriate, traditional knowledge, knowledge of indigenous peoples and local knowledge systems, with a view to integrating adaptation into relevant socioeconomic and environmental policies and actions, where appropriate.

6. Parties recognize the importance of support for and international cooperation on adaptation efforts and the importance of taking into account the needs of developing country Parties, especially those that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change.

7. Parties should strengthen their cooperation on enhancing action on adaptation, taking into account the Cancun Adaptation Framework, including with regard to:

(a) Sharing information, good practices, experiences and lessons learned, including, as appropriate, as these relate to science, planning, policies and implementation in relation to adaptation actions;

(b) Strengthening institutional arrangement, including those under the Convention that serve this Agreement, to support the synthesis of relevant information and knowledge, and the provision of technical support and guidance to Parties;

(c) Strengthening scientific knowledge on climate, including research, systematic observation of the climate system and early warning systems, in a manner that informs climate services and supports decision-making;

(d) Assisting developing country Parties in identifying effective adaptation practices, adaptation needs, priorities, support provided and received for adaptation actions and efforts, and challenges and gaps, in a manner consistent with encouraging good practices; and

(e) Improving the effectiveness and durability of adaptation actions.

8. United Nations specialized organizations and agencies are encouraged to support the efforts of Parties to implement the actions referred to in paragraph 7 of this Article, taking into account the provisions of paragraph 5 of this Article.

9. Each Party shall, as appropriate, engage in adaptation planning processes and the implementation of actions, including the development or enhancement of relevant plans, policies and/or contributions, which may include:

(a) The implementation of adaptation actions, undertaking and/or efforts;

(b) The process to formulate and implement national adaptation plans;

(c) The assessment of climate change impacts and vulnerability, with a view to formulating nationally determined prioritized actions, taking into account vulnerable people, places and ecosystems;

(d) Monitoring and evaluating and learning from adaptation plans, policies, programmes and actions; and

(e) Building the resilience of socioeconomic and ecological systems, including through economic diversification and sustainable management of natural resources.

10. Each Party should, as appropriate, submit and update periodically an adaptation communication, which may include its priorities, implementation and support needs, plans and actions, without creating any additional burden for developing country Parties.

11. The adaptation communication referred to in paragraph 10 of this Article shall be, as appropriate, submitted and updated periodically, as a component of or in conjunction with other communications or documents, including a national adaptation plan, a nationally determined contribution as referred to in Article 4, paragraph 2, and/or a national communication.

12. The adaptation communications referred to in paragraph 10 of this Article shall be recorded in a public registry maintained by the secretariat.

13. Continuous and enhanced international support shall be provided to developing country Parties for the implementation of paragraphs 7, 9, 10 and 11.

14. The global stocktake referred to in Article 14 shall, inter alia:

- (a) Recognize adaptation efforts of developing country Parties;
- (b) Enhance the implementation of adaptation action taking into account the adaptation communication referred to in paragraph 10 of this Article;
- (c) Review the adequacy and effectiveness of adaptation and support provided for adaptation; and
- (d) Review the overall progress made in achieving the global goal on adaptation referred to in paragraph 1 of this Article.

Article 8

1. Parties recognize the importance of averting, minimizing and addressing loss and damage associated with the adverse effects of climate change, including extreme

weather events and slow onset events, and the role of sustainable development in reducing the risk of loss and damage.

2. The Warsaw International Mechanism for Loss and Damage associated with Climate Change Impacts shall be subject to the authority and guidance of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement and may be enhanced and strengthened, as determined by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

3. Parties should enhance understanding, action and support, including through the Warsaw International Mechanism, as appropriate, on a cooperative and facilitative basis with respect to loss and damage associated with the adverse effects of climate change.

4. Accordingly, areas cooperation and facilitation to enhance understanding, action and support may include:

- (a) Early warning systems;
- (b) Emergency preparedness;
- (c) Slow onset events;
- (d) Events that may involve irreversible and permanent loss and damage;
- (e) Comprehensive risk assessment and management;
- (f) Risk insurance facilities, climate risk pooling and other insurance solutions;
- (g) Non-economic losses; and
- (h) Resilience of communities, livelihoods and ecosystems.

5. The Warsaw International Mechanism shall collaborate with existing bodies and expert groups under the Agreement, as well as relevant organizations and expert bodies outside the Agreement.

Article 9

1. Developed country Parties shall provide financial resources to assist developing country Parties with respect to both mitigation and adaptation in continuation of their existing obligations under the Convention.

2. Other Parties are encouraged to provide or continue to provide such support voluntarily.

3. As part of a global effort, developed country Parties should continue to take the lead in mobilizing climate finance from a wide variety of sources, instruments and channels, noting the significant role of public funds, through a variety of actions, including supporting country-driven strategies, and taking into account the needs and priorities of developing country Parties. Such mobilization of climate finance should represent a progression beyond previous efforts.

4. The provision of scaled-up financial resources should aim to achieve a balance between adaptation and mitigation, taking into account country-driven strategies, and the priorities and needs of developing country Parties, especially those that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change and have significant capacity constraints, such as the least developed countries and small island developing States, considering the need for public and grant-based resources for adaptation.

5. Developed country Parties shall biennially communicate indicative quantitative and qualitative information related to paragraphs 1 and 3 of this Article, as applicable, including, as available, projected levels of public financial resources to be provided to developing country Parties. Other Parties providing resources are encouraged to communicate biennially such information on a voluntary basis.

6. The global stocktake referred to in Article 14 shall take into account the relevant information provided by developed country Parties and/or Agreement bodies on efforts related to climate finance.

7. Developed country Parties shall provide transparent and consistent information on support for developing country Parties provided and mobilized through public interventions biennially in accordance with the modalities, procedures and guidelines to be adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement, at its first session, as stipulated in Article 13, paragraph 13. Other Parties are encouraged to do so.

8. The Financial Mechanism of the Convention, including its operating entities, shall serve as the financial mechanism of this Agreement.

9. The institutions serving this Agreement, including the operating the operating entities of the Financial Mechanism of the Convention, shall aim to ensure efficient access to financial resources through simplified approval procedures and enhanced readiness support for developing country Parties, in particular for the least developed countries and small island developing States. In the context of their national climate strategies and plans.

Article 10

1. Parties share a long-term vision on the importance of fully realizing technology development and transfer in order to improve resilience to climate change and to reduce greenhouse gas emissions.

2. Parties, noting the importance of technology for the implementation of mitigation and adaptation action under this Agreement and recognizing existing technology deployment and dissemination efforts, shall strengthen cooperative action on technology development and transfer.

3. The Technology Mechanism established under the Convention shall serve this Agreement.

4. A technology framework is hereby established to provide overarching guidance to the work of the Technology Mechanism in promoting and facilitating enhanced action on technology development and transfer in order to support the

implementation of this Agreement, in pursuit of the long-term vision referred to in paragraph 1 of this Article.

5. Accelerating, encouraging and enabling innovation is critical for an effective, long-term global response to climate change and promoting economic growth and sustainable development, Such effort shall be, as appropriate, supported, including by the Technology Mechanism and, through financial means, by the Financial Mechanism of the Convention, for collaborative approaches to research and development, and facilitating access to technology, in particular for early stages of the technology cycle, to developing country Parties.

6. Support, including financial support, shall be provided to developing country Parties for the implementation of this Article, including for strengthening cooperative action on technology development and transfer at different stages of the technology cycle, with a view to achieving a balance between support for mitigation and adaptation. The global stocktake referred to in Article 14 shall take into account available information on efforts related to support on technology development and transfer for developing country Parties.

Article 11

1. Capacity-building under this Agreement should enhance the capacity and ability of developing country Parties, in particular countries with the least capacity, such as the least developed countries, and those that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change, such as small island developing States, to take effective climate change action, including, inter alia, to implement adaptation and mitigation actions, and should facilitate technology development, dissemination and deployment, access to climate finance, relevant aspects of education, training and public awareness, and the transparent, timely and accurate communication of information.

2. Capacity-building should be country-driven, based on and responsive to national needs, and foster country ownership of Parties, in particular, for developing country Parties, including at the national, subnational and local levels. Capacity-building should be guided by lessons learned, including those from capacity-building activities under the Convention, and should be an effective, iterative process that is participatory, cross-cutting and gender-responsive.

3. All Parties should cooperate to enhance the capacity of developing country Parties to implement this Agreement. Developed country Parties should enhance support for capacity-building actions in developing country Parties.

4. All Parties enhancing the capacity of developing country Parties to implement this Agreement, including through regional, bilateral and multilateral approaches, shall regularly communicate on these actions or measures on capacity-building. Developing country implementing capacity- building plans, policies, actions or measures to implement this Agreement.

5. Capacity-building activities shall be enhanced through appropriate institutional arrangements to support the implementation of this Agreement, including the appropriate institutional arrangements established under the convention that serve this Agreement. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall, at its first session, consider and adopt a decision on the initial institutional arrangements for capacity-building.

Article 12

Parties shall cooperate in taking measures, as appropriate, to enhance climate change education, training, public awareness, public participation and public access to information, recognizing the importance of these steps with respect to enhancing actions under this Agreement.

Article 13

1. In order to build mutual trust and confidence and to promote effective implementation, an enhanced transparency framework for action and support, with built-in flexibility which takes into account Parties' different capacities and build upon collective experience is hereby established.

2. The transparency framework shall provide flexibility in the implementation of the provisions of this Article to those developing country Parties that need it in the light of their capacities. The modalities, procedures and guidelines referred to in paragraph 13 of this Article shall reflect such flexibility.

3. The transparency framework shall build on and enhance the transparency arrangements under the Convention. Recognizing the special circumstances of the least developed countries and small island developing States, and be implemented in a facilitative, non-intrusive, non-punitive manner, respectful of national sovereignty, and avoid placing undue burden on Parties.

4. The transparency arrangements under the Convention, including national communications, biennial reports and biennial update reports, international assessment and review and international consultation and analysis, shall form part of the experience drawn upon for the development of the modalities, procedures and guidelines under paragraph 13 of this Article.

5. The purpose of the framework for transparency of action is to provide a clear understanding of climate change action in the light of the objective of the Convention as set out in its Article 2, including clarity and tracking of progress towards achieving Parties' individual nationally determined contributions under Article 4, and Parties adaptation actions under Article 7, including good practices, priorities, needs and gaps, to inform the global stocktake under Article 14.

6. The purpose of the framework for transparency of support is to provide clarity on support provided and received by relevant individual Parties in the context

of climate change actions under Article 4, 7, 9, 10 and 11, and, to the extent possible, to provide a full overview of aggregate financial support provided, to inform the global stocktake under Article 14.

7. Each Party shall regularly provide the following information:

(a) A national inventory report of anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of greenhouse gases, prepared using good practice methodologies accepted by the Intergovernmental Panel on Climate Change and agreed upon by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement; and

(b) Information necessary to track progress made in implementing and achieving its nationally determined contribution under Article 4.

8. Each Party should also provide information related to climate change impacts and adaptation under Article 7, as appropriate.

9. Developed country Parties shall, and other Parties that provide support should, provide information on financial, technology transfer and capacity-building support provided to developing country Parties under Article 9, 10 and 11.

10. Developing country Parties should provide information on financial, technology transfer and capacity-building support needed and received under Article 9, 10 and 11.

11. Information submitted by each Party under paragraphs 7 and 9 of this Article shall undergo a technical expert review, in accordance with decision 1/CP.21. For those developing country Parties that need it in the light of their capacities, the review process shall include assistance in identifying capacity-building needs. In addition, each Party shall participate in a facilitative, multilateral consideration of progress with respect to efforts under Article 9, and its respective implementation and achievement of its nationally determined contribution.

12. The technical expert review under this paragraph shall consist of a consideration of the Party's support provided, as relevant, and its implementation and achievement of its nationally determined contribution. The review shall also identify areas of improvement for the party, and include a review of the consistency of the information with the modalities, procedures and guidelines referred to in paragraph 13 of this Article, taking into account the flexibility accorded to the Party under paragraph 2 of this Article. The review shall pay particular attention to the respective national capabilities and circumstances of developing country Parties.

13. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall, at its first session, building on experience from the arrangements related to transparency under the Convention, and elaborating on the provision in this Article, adopt common modalities, procedures and guidelines, as appropriate, for the transparency of action and support.

14. Support shall be provided to developing countries for the implementation of this Article.

15. Support shall also be provided for the building of transparency-related capacity of developing country Parties on a continuous basis.

Article 14

1. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall periodically take stock of the implementation of this Agreement to assess the collective progress towards achieving the purpose of this Agreement and its long-term goals (referred to as the "global stocktake"). It shall do so in a comprehensive and facilitative manner, considering mitigation, adaptation and the means of implementation and support, and in the light of equity and the best available science.

2. The Conference of the Parties serving as the meeting of the parties to this Agreement shall undertake its first global stocktake in 2023 and every five years

thereafter unless otherwise decided by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement

3. The outcome of the global stocktake shall inform Parties in updating and enhancing, in a nationally determined manner, their actions and support in accordance with the relevant provision of this Agreement, as well as in enhancing international cooperation for climate action.

Article 15

1. A mechanism to facilitate implementation of and promote compliance with the provisions of this Agreement is hereby established.

2. The mechanism referred to in paragraph 1 of this Article shall consist of a committee that shall be expert-based and facilitative in nature and function in a manner that is transparent, non-adversarial and non-punitive. The committee shall pay particular attention to the respective national capabilities and circumstances of Parties.

3. The committee shall operate under the modalities and procedures adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement at its first session and report annually to the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

Article 16

1. The Conference of the Parties, the supreme body of the Convention, shall serve as the meeting of the Parties to this Agreement.

2. Parties to the Convention that are not Parties to this Agreement may participate as observer in the proceedings of any session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this agreement. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Agreement, decisions under this Agreement shall be taken only by those that are Parties to this Agreement.

3. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Agreement, any member of the Bureau of the Conference of the Parties

representing a Party to the Convention but, at that time, not a Party to this Agreement, shall be replaced by an additional member to be elected by and from amongst the Parties to this Agreement.

4. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall keep under regular review the implementation of this Agreement and shall make, within its mandate, the decisions necessary to promote its effective implementation, It shall perform the functions assigned to it by this Agreement and shall:

(a) Establish such subsidiary bodies as deemed necessary for the implementation of this Agreement; and

(b) Exercise such other functions as may be required for the implementation of this Agreement.

5. The rules of procedure of the Conference of the Parties and the financial procedures applied under the Convention shall be applied *mutatis mutandis* under this Agreement, except as may be otherwise decided by consensus by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

6. The first session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall be convened by the secretariat in conjunction with the first session of the Conference of the Parties that is scheduled after the date of entry into force of this Agreement. Subsequent ordinary sessions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall be held conjunction with ordinary sessions of the Conference of the Parties, unless otherwise decided by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

7. Extraordinary sessions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall be held at such other times as may be deemed necessary by the Conference of the Parties serving as the meeting of the

Parties to this Agreement or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to the Parties by the secretariat, it is supported by at least one third of the Parties.

8. The United Nations and its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State member thereof or observers thereto not party to the Convention, may be represented at sessions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement as observers. Any body or agency, whether national or international, governmental or non-governmental, which is qualified in matters covered by this Agreement and which has informed the secretariat of its wish to be represented at a session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement as an observer, may be so admitted unless at least one third of the Parties present object. The admission and participation of observers shall be subject to the rules of procedure referred to in paragraph 5 of this Article.

Article 17

1. The Secretariat established by Article 8 of the convention shall serve as the secretariat of this Agreement.

2. Article 8, paragraph 2, of the Convention on the functions of the secretariat, and Article 8, paragraph 3, of the convention, on the arrangements made for the functioning of the secretariat, shall apply *mutatis mutandis* to this Agreement. The secretariat shall, in addition, exercise the functions assigned to it under this Agreement and by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreements.

Article 18

1. The Subsidiary body for Scientific and technological Advice and the Subsidiary body for Implementation established by Article 9 and 10 of the Convention shall serve, respectively, as the Subsidiary Body for Scientific and Technological

Advice and the Subsidiary Body for Implementation of this Agreement. The provisions of the Convention relating to the functioning of these two bodies shall apply *mutatis mutandis* to this Agreement. Sessions of the meetings of the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary Body for Implementation of this Agreement shall be held in conjunction with the meetings of, respectively, the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary Body for Implementation of the Convention.

2. Parties to the Convention that are not Parties to this Agreement may participate as observers in the proceedings of any session of the subsidiary bodies. When the subsidiary bodies serve as the subsidiary bodies of this Agreement, decisions under this Agreement shall be taken only by those that are Parties to this Agreement.

3. When the subsidiary bodies established by Article 9 and 10 of the Convention exercise their functions with regard to matters concerning this Agreement, any member of the bureau of those subsidiary bodies representing a Party to the Convention but, at that time, not a Party to this Agreement, shall be replaced by an additional member to be elected by from amongst the Parties to this Agreement.

Article 19

1. Subsidiary bodies or other institutional arrangements established by or under the Convention, other than those referred to in this Agreement, shall serve this Agreement upon a decision of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall specify the functions to be exercised by such subsidiary bodies or arrangements.

2. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement may provide further guidance to such subsidiary bodies and institutional arrangements.

Article 20

1. This Agreement shall be open for signature and subject to ratification, acceptance or approval by States and regional economic integration organizations that are Parties to the Convention. It shall be open for signature at the United Nations Headquarters in New York from 22 April 2016 to 21 April 2017. Thereafter, this Agreement shall be open for accession from the day following the date on which it is closed for signature. Instruments of ratification, acceptance approval or accession shall be deposited with the Depositary.

2. Any regional economic integration organization that becomes a Party to this Agreement without any of its member States being a party shall be bound by all the obligations under this Agreement. In the case of regional economic integration organizations with one or more member States that are Parties to this Agreement, the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under this Agreement. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under this Agreement concurrently

3. In their instruments of ratification, acceptance, approval or accession, regional economic integration organizations shall declare the extent of their competence with respect to the matters governed by this Agreement. These organizations shall also inform the Depositary, who shall in turn inform the Parties, of any substantial modification in the extent of their competence.

Article 21

1. This Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the date on which at least 55 parties to the Convention accounting in total for at least an estimated 55 per cent of the total global greenhouse gas emissions have deposited their instruments of ratification, acceptance, approval or accession.

2. Solely for the limited purpose of paragraph 1 of this Article, “total global greenhouse gas emissions” means the most up-to-date amount communicated on or before the date of adoption of this Agreement by the Parties to the Convention.

3. For each State or regional economic integration organization that ratifies, accepts or approves this Agreement or accedes thereto after the conditions set out in paragraph 1 of this Article for entry into force have been fulfilled, this Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit by such State or regional economic integration organization of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

4. For the purposes of paragraph 1 of this Article, Any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by its member States.

Article 22

The provisions of Article 15 of the Convention on the adoption of amendments to the Convention shall apply *mutatis mutandis* to this Agreement.

Article 23

1. The provisions of Article 16 of the Convention on the adoption and amendment of annexes to the Convention shall apply *mutatis mutandis* to this Agreement.

2. Annexes to this Agreement shall form an integral part thereof and, unless otherwise expressly provided for a reference to this Agreement constitutes at the same time a reference to any annexes thereto. Such annexes shall be restricted to lists, forms and any other material of a descriptive nature that is of a scientific, technical, procedural or administrative character.

Article 24

The provisions of Article 14 of the Convention on settlement of disputed shall apply *mutatis mutandis* to this Agreements.

Article 25

1. Each party shall have one vote, except as provided for in paragraph 2 of this Article.

2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote with a number of votes equal to the number of their member States that are Parties to this Agreement. Such an organization shall not exercise its right to vote if any of its member States exercises its right, and vice versa.

Article 26

The Secretary-General of the United Nations shall be the Depositary of this Agreement.

Article 27

No Reservations may be made to this Agreement.

Article 28

1. At any time after three years from the date on which this Agreement has entered into force for a Party, that Party may withdraw from this Agreement by giving written notification to the Depositary.

2. Any such withdrawal shall take effect upon expiry of one year from the date of receipt by the Depositary of the notification of withdrawal, or on such later date as may be specified in the notification of withdrawal.

3. Any Party that withdraws from the Convention shall be considered as also having withdrawn from this Agreements.

Article 29

The original of this Agreement, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic. Shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

DONE at Paris this twelfth day of December two thousand and fifteen.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized to that effect, have signed this Agreement.

ภาคผนวก ข
ความตกลงปารีส

ความตกลงปารีส
(คำแปลอย่างไม่เป็นทางการ)
จัดทำโดย

คณะทำงานเจรจาสำหรับการประชุมภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการ
เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ภาคีความตกลงดังนี้

เป็น ภาคีกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่ง
ต่อไปนี้เรียกว่า “อนุสัญญา”

เป็นไปตาม ที่ประชุมเดอรัมเพื่อการยกระดับการดำเนินงานซึ่งจัดตั้งขึ้น โดยข้อ
ตัดสินใจที่ 1/CP.17 ของที่ประชุมรัฐภาคีอนุสัญญา สมัยที่ ๑๗

เพื่อให้บรรลุถึง วัตถุประสงค์ของอนุสัญญา และให้เป็นไปตามหลักการของอนุสัญญา
รวมถึงหลักการของความเป็นธรรม และความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน โดย
คำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคีตามสถานการณ์ของประเทศที่แตกต่างกัน
ตระหนักถึง ความจำเป็นในการตอบสนองที่มีประสิทธิผล และก้าวหน้าขึ้นต่อภัยคุกคาม
เร่งด่วนจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ บนพื้นฐานความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุด
ที่มีอยู่

อีกทั้งตระหนักถึง ความต้องการเฉพาะด้าน และสถานการณ์พิเศษของภาคีประเทศกำลัง
พัฒนา โดยเฉพาะภาคีประเทศกำลังพัฒนาที่มีความเปราะบางอย่างยิ่งต่อผลกระทบทาง
ลบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตามที่ระบุไว้ในอนุสัญญา

คำนึงอย่างเต็มที่ถึง ความต้องการเฉพาะด้าน และสถานการณ์พิเศษของประเทศพัฒนา
น้อยที่สุด ในด้านเงินทุน และการถ่ายทอดเทคโนโลยี

ตระหนักว่า ภาคีอาจได้รับผลกระทบ ไม่เฉพาะจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
เท่านั้น แต่อาจได้รับผลกระทบจากมาตรการต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการตอบสนองต่อการ
เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศด้วย

เน้นย้ำ ความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างการค้าแรงงาน การตอบสนอง และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กับการเข้าถึงการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างเป็นธรรม และการจัดความยากจน

ตระหนักถึง ความสำคัญพื้นฐานของการรักษาความมั่นคงทางอาหาร และกำจัดความหิวโหย และความเปราะบางอย่างยิ่งของระบบการผลิตอาหารต่อผลกระทบทางลบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ คำนึงถึง ความจำเป็นของการเปลี่ยนผ่านแรงงานที่เป็นธรรม และการสร้างงานที่มีคุณค่า และมีคุณภาพ ตามลำดับความสำคัญของการพัฒนาซึ่งกำหนดโดยแต่ละประเทศ

รับรู้ ว่า การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นข้อกังวลร่วมกันของมนุษยชาติเมื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภาควิเคราะห์ส่งเสริม และพิจารณาพันธกรณีที่เกี่ยวข้องของตนในด้านสิทธิมนุษยชน สิทธิด้านสุขภาพ สิทธิชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น ผู้โยกย้ายถิ่นฐาน เด็ก ผู้พิการทุพพลภาพ และกลุ่มคนในสถานการณ์เปราะบาง และสิทธิในการพัฒนา รวมถึงความเท่าเทียมกันทางเพศ การเสริมสิทธิสตรี และความเป็นธรรมระหว่างชนต่างรุ่น

ตระหนักถึง ความสำคัญของการอนุรักษ์ และการเพิ่มประสิทธิภาพตามความเหมาะสมของการดูดซับ และกักเก็บก๊าซเรือนกระจกตามที่กำหนดในอนุสัญญา

รับทราบ ความสำคัญในการประกันความสมบูรณ์ของทุกระบบนิเวศ รวมถึงมหาสมุทร และการปกป้องความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งได้รับการยอมรับในบางวัฒนธรรมในฐานะพระแม่ธรณี และรับทราบความสำคัญของบางแนวคิดของ “ความยุติธรรมด้านภูมิอากาศ” เมื่อดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ยืนยันถึง ความสำคัญของการศึกษา การฝึกอบรม การตระหนักรู้ของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน และความร่วมมือในทุกระดับในประเด็นที่ระบุไว้ภายใต้ความตกลงนี้

ตระหนักถึง ความสำคัญของการดำเนินการของหน่วยงานทุกระดับของรัฐบาล และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ ตามกฎหมายภายในประเทศของภาคี ในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

อีกทั้งตระหนักว่า วิธีชีวิตยั่งยืน และรูปแบบที่ยั่งยืนของการบริโภค และการผลิต มีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยภาคีประเทศพัฒนาแล้วจะเป็นผู้นำ

ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

ข้อ ๑

เพื่อความมุ่งประสงค์ของความตกลงนี้ ให้ใช้นิยามตามข้อ ๑ ของอนุสัญญา โดยมีนิยามเพิ่มเติม ดังนี้

(เอ) “อนุสัญญา” หมายถึง กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งได้มีการรับรอง ณ นครนิวยอร์ก เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๙๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕)

(บี) “ที่ประชุมรัฐภาคี” หมายถึง ที่ประชุมรัฐภาคีของอนุสัญญา

(ซี) “ภาคี” หมายถึง ภาคีของความตกลงนี้

ข้อ ๒

๑. ในการยกระดับการปฏิบัติตามอนุสัญญา รวมถึงวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา ความตกลงนี้ มุ่งเสริมสร้างการตอบสนองระดับโลกต่อภัยคุกคามจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในบริบทของการพัฒนาที่ยั่งยืน และความพยายามในการขจัดความยากจน รวมถึงโดย

(เอ) ควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกให้ต่ำกว่า ๒ องศาเซลเซียสเมื่อเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรม และการมุ่งพยายามควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิไม่ให้เกิน ๑.๕ องศาเซลเซียส เมื่อเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรม โดยคำนึงว่าการดำเนินการตามนี้ จะลดความเสี่ยง และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างมีนัยสำคัญ

(บี) เพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อผลกระทบทางลบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการส่งเสริมการสร้างภูมิคุ้มกันและความสามารถ

ในการฟื้นตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการพัฒนาประเทศที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำ โดยไม่กระทบต่อการผลิตอาหาร

(ซี) ทำให้เกิดเงินทุนหมุนเวียนที่มีความสอดคล้องกับแนวทางที่นำไปสู่การพัฒนาที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำ และการพัฒนาให้มีภูมิคุ้มกันและความสามารถในการฟื้นตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๒. ความตกลงนี้จะดำเนินการโดยสะท้อนถึงความเป็นธรรม และหลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกันโดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคี ตามสถานการณ์ของประเทศที่แตกต่างกัน

ข้อ ๓

สำหรับการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (Nationally Determined Contributions) เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระดับโลกนั้น ทุกภาคีจะจัดทำและแจ้งความพยายามอย่างมุ่งมั่นตามที่ได้ระบุในข้อ ๔,๗,๘,๑๐,๑๑ และ ๑๓ เพื่อมุ่งสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของความตกลงฉบับนี้ ตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อ ๒ ความพยายามที่จะดำเนินการของทุกภาคีจะแสดงถึงความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามระยะเวลา โดยคำนึงถึงความจำเป็นที่ต้องสนับสนุนภาคีประเทศกำลังพัฒนาเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามความตกลงนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อ ๔

๑. เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายอุณหภูมิระยะยาวที่ได้กำหนดไว้ในข้อ ๒ ภาคีตั้งเป้าที่จะมุ่งสู่การปล่อยก๊าซเรือนกระจกในระดับสูงที่สุดของโลกโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยตระหนักว่าภาคีประเทศกำลังพัฒนาจะใช้เวลาานกว่าที่จะไปสู่ระดับการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่สูงที่สุด และหลังจากนั้นภาคีตั้งเป้าที่จะดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกอย่างรวดเร็ว ตามวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดที่มีอยู่ เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยมนุษย์จากแหล่งกำเนิด และการกำจัดโดยการดูดซับก๊าซเรือนกระจกในช่วงครึ่งหลังของศตวรรษนี้ บนพื้นฐานของความเป็นธรรม และในบริบทของการพัฒนาที่ยั่งยืน และความพยายามที่จะขจัดความยากจน

๒. แต่ละภาคีต้องจัดทำ แจ้าง และจัดให้มีการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดอย่างต่อเนื่อง ซึ่งภาคีตั้งใจจะบรรลุการมีส่วนร่วมนั้น ภาคีต้องดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกภายในประเทศเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วมนั้น

๓. การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดครั้งถัดไปของแต่ละภาคีจะแสดงถึงความก้าวหน้าที่เพิ่มขึ้นจากการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของภาคีที่มีอยู่ในขณะนั้น และสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามที่เป็นไปได้สูงสุดของตนโดยสะท้อนความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกันโดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคี ตามสถานการณ์ของประเทศที่แตกต่างกัน

๔. ภาคีประเทศพัฒนาแล้วควรยังคงความเป็นผู้นำโดยจัดทำเป้าหมายลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่ลดได้จริง และครอบคลุมทุกภาคเศรษฐกิจภาคีประเทศกำลังพัฒนาควรยังคงยกระดับความพยายามในการลดก๊าซเรือนกระจก และได้รับการส่งเสริมเพื่่มงสู่การจัดทำเป้าหมายการลดหรือจำกัดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่ครอบคลุมทุกภาคเศรษฐกิจในอนาคตที่เป็นไปตามสถานการณ์ของประเทศที่แตกต่างกัน

๕. ต้องมีการสนับสนุนแก่ภาคีประเทศกำลังพัฒนาในการปฏิบัติตามข้อนี้ โดยสอดคล้องกับข้อ ๕, ๑๐ และ ๑๑ และตระหนักว่าการสนับสนุนที่เพิ่มขึ้นแก่ภาคีประเทศกำลังพัฒนาจะทำให้ภาคีประเทศกำลังพัฒนามีการดำเนินงานที่มุ่งมั่นขึ้น

๖. ภาคีประเทศพัฒนาน้อยที่สุด และประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็กอาจจัดทำ และแจ้งยุทธศาสตร์ แผน และการดำเนินงานสำหรับการพัฒนาที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำ ที่สะท้อนสถานการณ์พิเศษของตน

๗. ประโยชน์ร่วมด้านการลดก๊าซเรือนกระจกที่เป็นผลจากการดำเนินงานด้านการปรับตัว และ/หรือ แผนสร้างความหลากหลายทางเศรษฐกิจ สามารถนำไปเป็นส่วนหนึ่งของผลการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกภายใต้ข้อนี้

๘. ในการแจ้งการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด ทุกภาคีต้องให้ข้อมูลที่จำเป็นเพื่อความชัดเจน ความโปร่งใส และความเข้าใจ ตามข้อตัดสินใจที่ 1/CP.21 และข้อตัดสินใจใดที่เกี่ยวข้องของที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส

๙. แต่ละภาคีต้องแจ้งการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด ทุกห้าปีตามข้อตัดสินใจที่ 1/CP.21 และข้อตัดสินใจใดของที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความ

ตกลงปารีส และแต่ละภาคีต้องได้รับการแจ้งผลการทบทวนสถานการณ์ และการดำเนินงานระดับโลก ตามที่กำหนดในข้อ ๑๔

๑๐. ที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีสต้องพิจารณากรอบระยะเวลาร่วม (Common Time Frames) สำหรับการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด ในการประชุมสมัยที่ ๑

๑๑. ในเวลาใดๆ ภาคีอาจปรับการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดที่มีอยู่ของตน เพื่อยกระดับความมุ่งมั่นของตนตามแนวทางที่รับรองโดยที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส

๑๒. การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดซึ่งแจ้งโดยภาคีต้องได้รับการบันทึกไว้ในระบบทะเบียนสาธารณะ ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของสำนักเลขาธิการ

๑๓. ภาคีต้องจัดทำบัญชี (Account) การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของตนในการจัดทำบัญชีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยมนุษย์ และการกำจัดก๊าซเรือนกระจกตามการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดนั้น ภาคีต้องส่งเสริมความสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อม ความโปร่งใส ความถูกต้อง ความครบถ้วน การเปรียบเทียบกันได้ และความสอดคล้อง และต้องมั่นใจว่ามีการหลีกเลี่ยงการนับซ้ำ ตามแนวทางที่รับรองโดยที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส

๑๔. ในบริบทของการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด เมื่อตระหนักถึง และดำเนินการด้านการลดก๊าซเรือนกระจกที่เกี่ยวข้องกับการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยมนุษย์ และการกำจัดก๊าซเรือนกระจก ภาคีควรคำนึงถึงวิธีการ และแนวทางที่มีอยู่ภายใต้อนุสัญญา ตามบทบัญญัติวรรค ๑๓ ของข้อนี้ ตามความเหมาะสม

๑๕. ในการปฏิบัติตามความตกลงนี้ ภาคีต้องคำนึงถึงข้อกังวลของภาคีที่เศรษฐกิจได้รับผลกระทบสูงสุด จากผลกระทบของมาตรการการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Response Measures) โดยเฉพาะอย่างยิ่งของภาคีประเทศกำลังพัฒนา

๑๖. ภาคี รวมถึงองค์การร่วมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคที่รัฐเป็นสมาชิก ที่ได้บรรลุความตกลงที่จะดำเนินการร่วมกันตามวรรค ๒ ของข้อนี้ ต้องแจ้งให้สำนักเลขาธิการทราบถึงเงื่อนไขของความตกลงดังกล่าวรวมถึงระดับการปล่อยก๊าซเรือน

กระทรวงที่ได้จัดสรรให้แต่ละภาคในช่วงระยะเวลาที่เกี่ยวข้อง เมื่อภาคนั้นได้แจ้งการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของตน สำนักเลขาธิการต้องแจ้งภาคีอนุสัญญา และรัฐที่ลงนามในอนุสัญญาทราบถึงเงื่อนไขความตกลงนั้นด้วย

๑๗. แต่ละภาคีของความตกลงดังกล่าว ต้องรับผิดชอบต่อการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของตนตามที่กำหนดในความตกลงนั้น ตามที่กำหนดในวรรค ๑๖ ของข้อนี้ โดยสอดคล้องกับวรรค ๑๓ และ ๑๔ ของข้อนี้ และข้อ ๑๓ และ ๑๕

๑๘. หากภาคีร่วมกันดำเนินการ ทั้งในกรอบของ และร่วมกับองค์การร่วมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค ซึ่งองค์การนั้นเป็นภาคีของความตกลงนี้ แต่ละรัฐสมาชิกขององค์การร่วมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคนั้น และองค์การร่วมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคนั้น ต้องรับผิดชอบต่อการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของตน ตามความตกลงที่ได้แจ้งไว้ตามวรรค ๑๖ ของข้อนี้ โดยสอดคล้องกับวรรคที่ ๑๓ และ ๑๔ ของข้อนี้ และ ๑๓ และ ๑๕

๑๙. ทุกภาคีควรมุ่งมั่นที่จะจัดทำ และแจ้งยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำในระยะยาว ตามวัตถุประสงค์ในข้อ ๒ โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกันโดยคำนึงถึงขีดความสามารถของแต่ละภาคี ตามสถานการณ์ของประเทศที่แตกต่างกัน

ข้อ ๕

๑. ภาคีควรดำเนินการอนุรักษ์ และยกระดับ ตามความเหมาะสมในการดูดซับ และกักเก็บก๊าซเรือนกระจกตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ วรรค ๑ (ค) ของอนุสัญญารวมถึงป่าไม้

๒. ส่งเสริมให้ภาคีมีการดำเนินงาน และให้การสนับสนุน รวมถึงผ่านการจ่ายค่าตอบแทนเมื่อเกิดผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงาน (Results-Based Payments) ต่อกรอบการดำเนินงานที่มีอยู่ ตามแนวทาง และข้อตัดสินใจที่เกี่ยวข้องที่ได้ตกลงร่วมกันแล้ว ภายใต้อนุสัญญา สำหรับแนวนโยบาย และแรงจูงใจเชิงบวกสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการลดก๊าซเรือนกระจกจากการตัดไม้ทำลายป่า และการทำให้ป่าเสื่อมโทรม และบทบาทของการอนุรักษ์การจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน และการเพิ่มการกักเก็บคาร์บอนในพื้นที่ป่าในประเทศกำลังพัฒนา และแนวนโยบายทางเลือกอื่น เช่น แนวทางร่วมเพื่อลด

ก๊าซเรือนกระจก และปรับตัว (joint mitigation and adaptation) เพื่อการจัดการป่าไม้ อย่างบูรณาการ และยั่งยืน ในขณะเดียวกันยังยืนยันถึงความสำคัญของการสร้างแรงจูงใจ ให้เกิดประโยชน์อื่นที่ไม่ใช่คาร์บอนที่เกี่ยวกับแนวทางดังกล่าวตามความเหมาะสม

ข้อ ๖

๑. ภาคิตระหนักว่าบางภาคิเลือกที่จะดำเนินการร่วมมือโดยสมัครใจในการ ดำเนินงานตามการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของตน เพื่อให้สามารถเพิ่มความ พยายามในการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจก และปรับตัว และเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ ยั่งยืน และความสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อม

๒. เมื่อภาคิเข้าร่วมบนพื้นฐานของความสมัครใจในแนวทางความร่วมมือที่มีการ ใช้ผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่ถ่ายโอนระหว่างประเทศเพื่อบรรลุการมีส่วนร่วมที่ ประเทศกำหนด ภาคิต้องส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน และทำให้มั่นใจว่ามีความสมบูรณ์ ของสิ่งแวดล้อม และความโปร่งใส รวมถึงในการกำกับดูแล และต้องใช้การจัดทำบัญชี ที่เข้มข้น เพื่อให้มั่นใจว่าในบรรดาสิ่งทั้งหลาย (Inter Alia) มีการหลีกเลี่ยงการนับซ้ำ สอดคล้องกับแนวทางที่รับรองโดยที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคี ความตกลงปารีส

๓. การใช้ผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่ถ่ายโอนระหว่างประเทศเพื่อบรรลุการมี ส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดภายใต้ความตกลงนี้ ต้องเป็นไปโดยสมัครใจ และได้รับ อนุญาตจากภาคิที่เข้าร่วม

๔. ให้จัดตั้งกลไกที่นำไปสู่การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และสนับสนุนการ พัฒนาที่ยั่งยืน ภายใต้อำนาจ และแนวทางของที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส เพื่อให้ภาคิใช้บนพื้นฐานของความสมัครใจ กลไก ดังกล่าวต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรที่ได้รับการแต่งตั้งจากที่ประชุมรัฐภาคี ซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส และต้องมุ่งหมายเพื่อ

(เอ) ส่งเสริมการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ในขณะเดียวกัน เสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน

(บี) สร้างแรงจูงใจ และเอื้ออำนวยการมีส่วนร่วมในการลดการปล่อยก๊าซ เรือนกระจกโดยหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนที่ได้รับอนุญาตจากภาคิ

(ซี) นำไปสู่การลดระดับการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคที่กิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกตั้งอยู่ ซึ่งจะได้ประโยชน์จากกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกโดยส่งผลให้เกิดการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่สามารถนำไปใช้โดยอีกภาคหนึ่งในการบรรลุการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด และ

(ดี) ส่งผลให้เกิดการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกระดับโลกในภาพรวม

๕. การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากกลไกที่กำหนดในวรรค ๔ ของข้อนี้ ต้องไม่ถูกนำมาใช้เพื่อแสดงผลสำเร็จของการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของภาคที่กิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกนั้นตั้งอยู่ หากนำไปใช้โดยอีกภาคหนึ่งในการแสดงผลสำเร็จของการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของตน

๖. ที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีสต้องทำให้มั่นใจว่าส่วนแบ่งของเงินที่ได้จากกิจกรรมภายใต้กลไกที่กำหนดในวรรค ๔ ของข้อนี้ได้นำไปใช้เพื่อครอบคลุมค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการและเพื่อช่วยเหลือภาคีประเทศกำลังพัฒนาที่มีความเปราะบางอย่างยิ่งต่อผลกระทบทางลบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อใช้ครอบคลุมค่าใช้จ่ายในการปรับตัว

๗. ที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีสต้องรับรองกฎรูปแบบ และกระบวนการขั้นตอนสำหรับกลไกที่กำหนดในวรรค ๔ ของข้อนี้ ในการประชุมสมัยที่ ๑

๘. ภาคีตระหนักถึงความสำคัญของการมีแนวทางที่ไม่ใช้ตลาดที่บูรณาการเป็นองค์รวม และสมดุลให้แก่ภาคี เพื่อช่วยเหลือในการดำเนินงานการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของตน ในบริบทของการพัฒนาที่ยั่งยืน และการขจัดความยากจนในลักษณะที่มีการประสานงานร่วมกัน และมีประสิทธิผล รวมถึงผ่าน ในบรรดาสิ่งทั้งหลาย (Inter Alia) การลดก๊าซเรือนกระจกการปรับตัว การเงิน การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการเสริมสร้างศักยภาพ ตามความเหมาะสม แนวทางเหล่านี้ต้องมุ่งหมายเพื่อ

(เอ) ส่งเสริมความพยายามในการลดก๊าซเรือนกระจก และการปรับตัว

(บี) ยกระดับการมีส่วนร่วมของภาครัฐ และภาคเอกชนในการดำเนินการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด และ

(ซี) สร้างโอกาสในการประสานความเชื่อมโยงระหว่างเครื่องมือต่างๆ และการจัดการเชิงสถาบันที่เกี่ยวข้อง

๕. ให้กำหนดกรอบการดำเนินงานสำหรับแนวทางที่ไม่ใช้ตลาดเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ในการส่งเสริมแนวทางที่ไม่ใช้ตลาดที่กำหนดในวรรค ๘ ของข้อนี้

ข้อ ๓

๑. ภาคิกำหนดเป้าหมายการปรับตัวของโลกในการยกระดับความสามารถในการปรับตัว ส่งเสริมภูมิคุ้มกัน และการฟื้นตัว และลดความเปราะบางจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และเพื่อให้มั่นใจว่าจะมีการตอบสนองด้านการปรับตัวที่เพียงพอในบริบทของเป้าหมายอนุภูมิภาค ตามที่กำหนดในข้อ ๒

๒. ภาคิตระหนักว่าการปรับตัวเป็นความท้าทายของโลกที่ทุกภาคีเผชิญทั้งในมิติระดับท้องถิ่น ระดับย่อยของประเทศ (Subnational) ระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับระหว่างประเทศ และตระหนักว่าการปรับตัวเป็นองค์ประกอบสำคัญของ และนำไปสู่การตอบสนองของโลกในระยะยาวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อปกป้องประชาชนการดำรงชีวิต และระบบนิเวศ โดยคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วน และฉับพลันของภาคีประเทศกำลังพัฒนาที่มีความเปราะบางอย่างยิ่งต่อผลกระทบทางลบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๓. ความพยายามในการปรับตัวของภาคีประเทศกำลังพัฒนาต้องได้รับการตระหนักถึง โดยสอดคล้องกับรูปแบบที่จะรับรองโดยที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส ในการประชุมสมัยที่ ๑

๔. ภาคิตระหนักว่าความจำเป็นในปัจจุบันต่อการปรับตัวมีความสำคัญอย่างยิ่ง และตระหนักว่าการลดก๊าซเรือนกระจกในระดับที่สูงขึ้นสามารถลดความจำเป็นต่อความพยายามในการปรับตัวที่เพิ่มขึ้น และตระหนักว่าความจำเป็นต่อการปรับตัวที่เพิ่มขึ้นสามารถนำไปสู่ค่าใช้จ่ายด้านการปรับตัวที่เพิ่มขึ้น

๕. ภาคิรับรู้ว่าการดำเนินการด้านงานปรับตัวควรเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดโดยประเทศ ตอบสนองต่อบทบาทหญิงชาย มีส่วนร่วม และโปร่งใสอย่างเต็มที่ โดยคำนึงถึงกลุ่มคน ชุมชน และระบบนิเวศที่มีความเปราะบาง และควรอยู่บนพื้นฐาน และเป็นไปตามแนวทางของวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดที่มีอยู่ และตามความเหมาะสมของภูมิ

ปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาของชนพื้นเมือง และระบบภูมิปัญญาของท้องถิ่น เพื่อบูรณาการการปรับตัวเข้าไปในนโยบาย และการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อม ตามความเหมาะสม

๖. ภาวการณ์ตระหนักถึงความสำคัญของการสนับสนุน และความร่วมมือระหว่างประเทศต่อความพยายามด้านการปรับตัว และความสำคัญของการคำนึงถึงความต้องการของภาคีประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะภาคีที่มีความเปราะบางอย่างยิ่งต่อผลกระทบทางลบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๗. ภาวการณ์เสริมสร้างความร่วมมือในการยกระดับการดำเนินงานด้านการปรับตัว โดยคำนึงถึงกรอบการดำเนินงานด้านการปรับตัวแคนคูน (Cancun Adaptation Framework) รวมถึงที่เกี่ยวข้องกับ

(เอ) แบ่งปันข้อมูล แนวทางการปฏิบัติที่ดี ประสบการณ์ และบทเรียน รวมถึงที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ การจัดทำแผน นโยบาย และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว ตามความเหมาะสม

(บี) เสริมสร้างการจัดการเชิงสถาบัน รวมถึงสถาบันที่มีอยู่ภายใต้ อนุสัญญาที่ทำหน้าที่ภายใต้ความตกลงนี้ เพื่อสนับสนุนการสังเคราะห์ข้อมูล และความรู้ที่เกี่ยวข้อง และการให้การสนับสนุน และแนวทางทางเทคนิคต่อภาคี

(ซี) เสริมสร้างความรู้ทางวิทยาศาสตร์ด้านภูมิอากาศ รวมถึงงานวิจัย ระบบสังเกตการณ์ ระบบภูมิอากาศ และระบบการเตือนภัยล่วงหน้า เพื่อเป็นข้อมูลที่แข็งแกร่งให้ผู้ให้บริการข้อมูลภูมิอากาศ และสนับสนุนการตัดสินใจ

(ดี) ช่วยเหลือภาคีประเทศกำลังพัฒนาในการระบุแนวทางปฏิบัติด้านการปรับตัวที่มีประสิทธิผล ความต้องการด้านการปรับตัว ลำดับความสำคัญ การสนับสนุน ทั้งที่ให้ และได้รับในการดำเนินงาน และความพยายามด้านการปรับตัว และความท้าทาย และสิ่งที่ยังขาดอยู่ในลักษณะที่สอดคล้องกับการส่งเสริมแนวทางปฏิบัติที่ดี

(อี) ปรับปรุงประสิทธิผล และความต่อเนื่องของการดำเนินงานด้านการปรับตัว

๘. ส่งเสริมให้องค์กร และทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติสนับสนุนความพยายามของภาคีในการดำเนินงานที่กำหนดในวรรค ๗ ของข้อนี้

๕. แต่ละภาคีต้องดำเนินกระบวนการจัดทำแผนการปรับตัว และนำไปปฏิบัติ รวมถึงการจัดทำ และเสริมสร้างแผน นโยบาย และ/หรือ การมีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้อง ตามความเหมาะสม ซึ่งอาจรวมถึง

(เอ) การดำเนินงานของกิจกรรม คำมั่น และ/หรือ ความพยายามด้านการปรับตัว

(บี) กระบวนการในการจัดทำ และการดำเนินงานของแผนการปรับตัวแห่งชาติ

(ซี) การประเมินผลกระทบ และความเปราะบางจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินงานที่ประเทศกำหนด โดยคำนึงถึงกลุ่มคน สถานที่ และระบบนิเวศที่มีความเปราะบาง

(ดี) การติดตาม และการประเมิน และการเรียนรู้จากแผนนโยบาย แผนงาน และการดำเนินงานด้านการปรับตัว และ

(อี) การสร้างภูมิคุ้มกันและความสามารถในการฟื้นตัวของระบบเศรษฐกิจสังคม และระบบนิเวศ รวมถึงผ่านการสร้างความหลากหลายทางเศรษฐกิจ และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

๑๐. แต่ละภาคีควรส่งรายงานด้านการปรับตัว และปรับปรุงเป็นระยะซึ่งอาจประกอบด้วย ลำดับความสำคัญ ความต้องการในการดำเนินงาน และการสนับสนุนแผน และกิจกรรม ตามความเหมาะสม โดยไม่สร้างภาระเพิ่มเติมใด ๆ ให้แก่ภาคีประเทศกำลังพัฒนา

๑๑. ให้จัดส่งรายงานด้านการปรับตัวที่กำหนดในวรรค ๑๐ ของข้อนี้ และปรับปรุงเป็นระยะ ตามความเหมาะสม โดยให้เป็นส่วนหนึ่งหรือผนวกเข้ากับรายงานหรือเอกสารอื่น รวมถึงแผนการปรับตัวแห่งชาติ การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด ตามที่กำหนดในข้อ ๔ วรรค ๒ และ/หรือ รายงานแห่งชาติ

๑๒. ให้บันทึกรายงานด้านการปรับตัวตามที่กำหนดในวรรค ๑๐ ของข้อนี้ ไว้ในระบบทะเบียนสาธารณะซึ่งสำนักเลขาธิการเป็นผู้ดูแล

๑๓. ให้มีการสนับสนุนระหว่างประเทศที่ต่อเนื่อง และเพิ่มขึ้นแก่ภาคีประเทศกำลังพัฒนาเพื่อการดำเนินงานของวรรค ๗, ๘, ๑๐ และ ๑๑

๑๔. การทบทวนสถานการณ์ และการดำเนินงานระดับโลกที่กำหนดในข้อ ๑๔ ต้อง ในบรรดาสิ่งทั้งหลาย (Inter Alia)

(เอ) ตระหนักถึงความพยายามด้านการปรับตัวของภาคีประเทศกำลังพัฒนา

(บี) ยกระดับการดำเนินงานด้านการปรับตัว โดยคำนึงถึงรายงานด้านการปรับตัว ตามที่กำหนดในวรรค ๑๐ ของข้อนี้

(ซี) ทบทวนความเพียงพอ และประสิทธิผลของการปรับตัว และการสนับสนุนที่ให้การสำหรับการปรับตัว และ

(ดี) ทบทวนความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นทั้งหมดในการบรรลุเป้าหมายของโลกด้านการปรับตัวที่ตามที่กำหนดในวรรค ๑ ของข้อนี้

ข้อ ๘

๑. ภาคีตระหนักถึงความสำคัญของการหลีกเลี่ยง บรรเทา และจัดการกับการสูญเสีย และความเสียหายที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบทางลบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงสถานการณ์สภาพอากาศรุนแรง และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป และตระหนักถึงบทบาทของการพัฒนาที่ยั่งยืนในการลดความเสี่ยงของการสูญเสีย และความเสียหาย

๒. กลไกระหว่างประเทศขอสำหรับเพื่อการสูญเสีย และความเสียหายเกี่ยวข้องกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Warsaw International Mechanism for Loss and Damage associated with Climate Change Impacts) ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแล และแนวทางของที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส และอาจได้รับการยกระดับ และเสริมสร้างให้ดีขึ้นตามที่กำหนดโดยที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส

๓. ภาคีควรยกระดับความเข้าใจ การดำเนินงาน และการสนับสนุนรวมถึงโดยผ่านกลไกระหว่างประเทศขอสำหรับเพื่อการสูญเสีย และความเสียหายตามความเหมาะสม บนพื้นฐานของความร่วมมือ และการส่งเสริมการดำเนินงาน โดยคำนึงถึงการสูญเสีย และความเสียหายที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบทางลบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔. ในการนี้ สาขาความร่วมมือ และการส่งเสริมการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ การดำเนินงาน และการสนับสนุน อาจรวมถึง

- (เอ) ระบบการเตือนภัยล่วงหน้า
- (บี) การเตรียมพร้อมในภาวะฉุกเฉิน
- (ซี) สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป
- (ดี) สถานการณ์ที่อาจเกี่ยวข้องกับการสูญเสีย และความเสียหายที่ไม่สามารถแก้ไขให้กลับสู่สภาพเดิม และที่เป็นการถาวร
- (อี) การประเมิน และการจัดการความเสี่ยงอย่างครอบคลุม
- (เอฟ) หน่วยประกันความเสี่ยง การรวมความเสี่ยงด้านภูมิอากาศ และรูปแบบการประกันภัยอื่น ๆ
- (จี) ความสูญเสียที่ไม่สามารถประเมินในเชิงเศรษฐศาสตร์
- (เอช) ภูมิทัศน์ทาง และความสามารถในการฟื้นตัวของชุมชน การดำรงชีวิต และระบบนิเวศ

๕. กลไกระหว่างประเทศหรือจะต้องร่วมมือกับองค์กร และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีอยู่ในปัจจุบันภายใต้ความตกลง รวมถึงองค์การ และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องที่ไม่ได้อยู่ในความตกลงนี้

ข้อ ๕

๑. ภาศัประเทศพัฒนาแล้วต้องให้ทรัพยากรทางการเงินเพื่อช่วยเหลือภาศัประเทศกำลังพัฒนา ทั้งด้านการลดก๊าซเรือนกระจก และการปรับตัว โดยเป็นการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญา ของภาศัประเทศพัฒนาแล้ว

๒. สนับสนุนให้ภาศัอื่นๆ ให้การสนับสนุนดังกล่าว หรือให้การสนับสนุนดังกล่าวต่อไป โดยสมัครใจ

๓. เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามระดับโลก ภาศัประเทศพัฒนาแล้วควรยังคงเป็นผู้นำในการระดมเงินทุนเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Finance) จากแหล่งทุนเครื่องมือ และช่องทางที่หลากหลาย โดยรับทราบถึงบทบาทที่สำคัญของเงินทุนจากภาครัฐ ผ่านการดำเนินงานที่หลากหลาย รวมถึงการสนับสนุนยุทธศาสตร์ที่กำหนดโดยประเทศ และคำนึงถึงความต้องการ และประเด็นสำคัญของ

ภาคีประเทศกำลังพัฒนา การระดมเงินทุนเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศดังกล่าว ควรแสดงถึงความก้าวหน้าอย่างมากไปกว่าความพยายามที่ผ่านมา

๔. การให้ทรัพยากรทางการเงินที่เพิ่มขึ้นควรมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความสมดุล ระหว่างการปรับตัว และลดก๊าซเรือนกระจก โดยคำนึงถึงยุทธศาสตร์ที่กำหนดโดย ประเทศ และประเด็นสำคัญ และความต้องการของภาคีประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะ ภาคีประเทศกำลังพัฒนาที่เปราะบางอย่างยิ่งต่อผลกระทบทางลบจากการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ และมีข้อจำกัดด้านศักยภาพอย่างมาก ตัวอย่างเช่น ประเทศพัฒนาน้อย ที่สุด และประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก โดยพิจารณาถึงความต้องการ ทรัพยากรจากภาครัฐ และในรูปแบบของเงินให้เปล่าสำหรับการปรับตัว

๕. ภาคีประเทศพัฒนาแล้วต้องแจ้งข้อมูลบ่งชี้เชิงปริมาณ และคุณภาพรายสองปี เกี่ยวกับบรรค ๑ และ ๓ ของข้อนี้ ตามความเหมาะสม รวมถึง ระดับการคาดการณ์ ทรัพยากรเงินทุนภาครัฐที่จะให้แก่ภาคีประเทศกำลังพัฒนา และสนับสนุนให้ภาคีอื่นที่ ให้ทรัพยากรแจ้งข้อมูลดังกล่าวรายสองปีบนพื้นฐานของความสมัครใจ

๖. การทบทวนสถานการณ์ และการดำเนินงานระดับโลกที่กำหนดในข้อ ๑๔ ต้องคำนึงถึงข้อมูลที่แสดงถึงความพยายามเกี่ยวกับเงินทุนเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศที่ได้รับจากภาคีประเทศพัฒนาแล้ว และ/หรือ จากองค์กรของความตกลงนี้

๗. ภาคีประเทศพัฒนาแล้ว ต้องให้ข้อมูลรายสองปีที่โปร่งใส และสอดคล้องกัน เกี่ยวกับการสนับสนุนที่ระดมทุน โดยภาครัฐ และให้แก่ภาคีประเทศกำลังพัฒนา โดย เป็นไปตามรูปแบบ กระบวนการขั้นตอน และแนวทางที่ที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่ เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงนี้จะรับรองในการประชุมสมัยที่ ๑ ตามที่กำหนดไว้ใน ข้อ ๑๓ บรรค ๑๓ และสนับสนุนให้ภาคีอื่นให้ข้อมูลดังกล่าวเช่นกัน

๘. ให้กลไกทางการเงินของอนุสัญญา รวมถึงหน่วยปฏิบัติของกลไกดังกล่าว ทำ หน้าที่เป็นกลไกทางการเงินของความตกลงนี้

๙. สถาบัน ที่ทำหน้าที่ภายใต้ความตกลงนี้ รวมถึงหน่วยปฏิบัติของกลไกทาง การเงินของอนุสัญญา ต้องมุ่งสร้างความมั่นใจให้การเข้าถึงทรัพยากรทางการเงินมี ประสิทธิภาพผ่านขั้นตอนการอนุมัติที่ง่าย และมีการสนับสนุนเพื่อเตรียมความพร้อมที่ดี ขึ้นสำหรับภาคีประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะสำหรับประเทศพัฒนาน้อยที่สุด และ

ประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็กในบริบทของยุทธศาสตร์ และแผนด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของภาคีประเทศกำลังพัฒนา

ข้อ ๑๐

๑. ภาคีมีวิสัยทัศน์ร่วมระยะยาวเกี่ยวกับความสำคัญของการตระหนักรู้อย่างยิ่งถึงการพัฒนา และถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มภูมิคุ้มกัน และความสามารถในการฟื้นตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

๒. ภาคีต้องเสริมสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินความร่วมมือด้านการพัฒนา และถ่ายทอดเทคโนโลยี โดยรับทราบถึงความสำคัญของเทคโนโลยีในการดำเนินงานด้านการลดก๊าซเรือนกระจก และการปรับตัวภายใต้ความตกลงนี้ และตระหนักถึงความพยายามในการใช้ประโยชน์ และเผยแพร่เทคโนโลยีที่มีอยู่

๓. กลไกทางเทคโนโลยีที่จัดตั้งขึ้นภายใต้อนุสัญญา ต้องทำหน้าที่ภายใต้ความตกลงนี้

๔. ให้จัดตั้งกรอบการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีเพื่อใช้เป็นแนวทางที่ครอบคลุมการทำงานของกลไกเทคโนโลยี ในการส่งเสริม และเอื้ออำนวยการยกระดับการดำเนินงานด้านการพัฒนา และถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานภายใต้ความตกลงนี้ให้บรรลุวิสัยทัศน์ระยะยาวตามที่กำหนดในวรรค ๑ ของข้อนี้

๕. การเร่งรัด การกระตุ้น และการทำให้เกิดนวัตกรรม มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระดับโลกอย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาว และส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยความพยายามดังกล่าวต้องได้รับการสนับสนุนตามความเหมาะสม รวมถึงการสนับสนุนจากกลไกทางเทคโนโลยี และผ่านช่องทางทางการเงิน (Financial Means) ของกลไกทางการเงินภายใต้อนุสัญญา สำหรับแนวทางความร่วมมือในการวิจัย และพัฒนา และเอื้ออำนวยการเข้าถึงเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงต้นของวัฏจักรเทคโนโลยีแก่ภาคีประเทศกำลังพัฒนา

๖. ต้องมีการสนับสนุน รวมถึงการสนับสนุนทางการเงินแก่ภาคีประเทศกำลังพัฒนาในการปฏิบัติตามข้อนี้ รวมถึงเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของความร่วมมือในการพัฒนา และถ่ายทอดเทคโนโลยี ตามช่วงต่าง ๆ ของวัฏจักรเทคโนโลยี เพื่อให้เกิด

ความสมดุลระหว่างการสนับสนุนด้านการลดก๊าซเรือนกระจก และการปรับตัว การ
ทบทวนสถานการณ์ และการดำเนินงานระดับโลกตามที่กำหนดในข้อ ๑๔ ต้องคำนึงถึง
ข้อมูลที่มีอยู่ของความพยายามที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนด้านการพัฒนา และถ่ายทอด
เทคโนโลยีแก่ภาคีประเทศกำลังพัฒนา

ข้อ ๑๑

๑. การเสริมสร้างศักยภาพภายใต้ความตกลงนี้ ควรยกระดับศักยภาพ และ
ความสามารถของภาคีประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะภาคีที่มีศักยภาพน้อยที่สุด อาทิ
ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด และประเทศที่มีความเปราะบางยิ่งต่อผลกระทบทางลบจากการ
เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อาทิ ประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก เพื่อ
ดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึง ในบรรดาลึง
ทั้งหลาย (Inter Alia) การดำเนินการด้านการปรับตัว และการลดก๊าซเรือนกระจก และ
ควรเอื้ออำนวยการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยี การเข้าถึงเงินทุน เพื่อการ
เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Finance) มิติที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ฝึกอบรม
และตระหนักรู้ของประชาชน และการสื่อสารข้อมูลที่ถูกต้อง รวดเร็ว และโปร่งใส

๒. การเสริมสร้างศักยภาพ ควรกำหนดโดยประเทศ ขึ้นอยู่ และตอบสนองต่อ
ความต้องการของประเทศ และเสริมสร้างความเป็นเจ้าของของภาคี โดยเฉพาะภาคี
ประเทศกำลังพัฒนาซึ่งรวมถึงระดับประเทศ ระดับย่อยของประเทศ (Subnational)
และระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างศักยภาพควรเป็นไปตามบทเรียน รวมถึงบทเรียนจาก
กิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพภายใต้อนุสัญญา และควรเป็นกระบวนการที่ทำซ้ำอย่าง
ต่อเนื่องที่มีประสิทธิภาพซึ่งสร้างการมีส่วนร่วม คาบเกี่ยวกับประเด็นอื่น ๆ และ
ตอบสนองต่อบทบาทหญิงชาย

๓. ทุกภาคีควรร่วมมือกันเพื่อยกระดับการเสริมสร้างศักยภาพของภาคีประเทศ
กำลังพัฒนา เพื่อปฏิบัติตามความตกลงนี้ โดยภาคีประเทศพัฒนาแล้ว ควรยกระดับ
การสนับสนุนการดำเนินงานด้านการเสริมสร้างศักยภาพแก่ภาคีประเทศกำลังพัฒนา

๔. ทุกภาคีที่ยกระดับการเสริมสร้างศักยภาพของภาคีประเทศกำลังพัฒนา เพื่อ
ปฏิบัติตามความตกลงนี้ รวมถึงผ่านแนวทางในระดับภูมิภาคทวีป และพหุภาคี ต้อง
แจ้งการดำเนินงาน และมาตรการของการเสริมสร้างศักยภาพอย่างสม่ำเสมอ

ภาคีประเทศกำลังพัฒนา ควรแจ้งความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นของการดำเนินงานด้านแผนนโยบาย กิจกรรมหรือมาตรการของการเสริมสร้างศักยภาพอย่างสม่ำเสมอ เพื่อปฏิบัติตามความตกลงนี้

๕. กิจกรรมการเสริมสร้างศักยภาพ ต้องยกระดับผ่านการจัดการเชิงสถาบันที่เหมาะสม เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามความตกลงนี้ รวมถึงการจัดการเชิงสถาบันที่เหมาะสมที่จัดตั้งขึ้นภายใต้อนุสัญญา ที่ทำหน้าที่ภายใต้ความตกลงนี้ ที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีสในการประชุมสมัยที่ ๑ พิจารณา และรับรองข้อตัดสินใจต่อการจัดการเชิงสถาบันสำหรับการเสริมสร้างศักยภาพในเบื้องต้น

ข้อ ๑๒

ภาคีต้องร่วมมือในการดำเนินมาตรการตามความเหมาะสม เพื่อยกระดับการศึกษา การฝึกอบรม การตระหนักรู้ของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชน และการเข้าถึงข้อมูลของประชาชน ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยตระหนักถึงความสำคัญของขั้นตอนเหล่านี้ต่อการยกระดับการดำเนินงานภายใต้ความตกลงนี้

ข้อ ๑๓

๑. เพื่อสร้างความไว้วางใจ และความมั่นใจร่วมกัน และเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานที่มีประสิทธิผล จึงได้จัดตั้งกรอบความโปร่งใสที่ยกระดับขึ้นจากเดิมสำหรับการดำเนินงาน และการสนับสนุนโดยให้มีความยืดหยุ่นซึ่งคำนึงถึงศักยภาพที่แตกต่างกันของภาคี และต่อยอดจากประสบการณ์ที่มีร่วมกัน

๒. กรอบความโปร่งใสต้องให้ความยืดหยุ่นในการปฏิบัติตามบทบัญญัติ ของข้อนี้สำหรับภาคีประเทศกำลังพัฒนาที่ต้องการความยืดหยุ่นดังกล่าว โดยเป็นไปตามศักยภาพของภาคี ทั้งนี้ รูปแบบ กระบวนการขั้นตอน และแนวทางที่กำหนดในวรรค ๑๓ ของข้อนี้ต้องสะท้อนถึงความยืดหยุ่นดังกล่าว

๓. กรอบความโปร่งใสต้องต่อยอด และยกระดับการดำเนินงานด้านความโปร่งใส (Transparency Arrangements) ภายใต้อนุสัญญา โดยตระหนักถึงสถานการณ์พิเศษของประเทศพัฒนาน้อยที่สุด และประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก และต้องนำไปปฏิบัติในลักษณะที่เอื้ออำนวย ไม่แทรกแซง ไม่มีการลงโทษ

ให้ความเคารพต่ออำนาจอธิปไตยของประเทศ และหลีกเลี่ยงการสร้างภาระที่ไม่จำเป็นแก่ภาคี

๔. การดำเนินงานด้านความโปร่งใสภายใต้อนุสัญญา รวมถึงรายงานแห่งชาติ (National Communications) รายงานรายสองปี (Biennial Reports) และรายงานความก้าวหน้ารายสองปี (Biennial Update Reports) การทบทวน และตรวจประเมินระดับนานาชาติ (International Assessment and Review) และการวิเคราะห์ และหารือระดับนานาชาติ (International Consultation and Analysis) จะต้องเป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์ที่นำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบ กระบวนการขั้นตอน และแนวทางภายใต้วรรค ๑๓ ของข้อนี้

๕. ความมุ่งประสงค์ของกรอบความโปร่งใสด้านการดำเนินการ คือการให้ความเข้าใจที่ชัดเจนต่อการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา ตามที่กำหนดในข้อ ๒ ของอนุสัญญา รวมถึงความชัดเจนและการติดตามความก้าวหน้าของการบรรลุการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของแต่ละภาคีตามข้อ ๔ และการดำเนินงานด้านการปรับตัวของภาคีตามข้อ ๗ ซึ่งรวมถึงแนวปฏิบัติที่ดี การจัดลำดับความสำคัญ ความต้องการ และสิ่งที่ยังขาด เพื่อใช้ประกอบการทบทวนสถานการณ์ และการดำเนินงานระดับโลกตามข้อ ๑๔

๖. ความมุ่งประสงค์ของกรอบความโปร่งใสด้านการสนับสนุน คือการให้ความชัดเจนเกี่ยวกับการให้ และการรับการสนับสนุนโดยแต่ละภาคีที่เกี่ยวข้อง ในบริบทของการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศตามข้อ ๔, ๗, ๘, ๑๐ และ ๑๑ และการให้ภาพรวมทั้งหมดเท่าที่จะทำได้ของการให้การสนับสนุนทางการเงินโดยรวม เพื่อใช้ประกอบการทบทวนสถานการณ์ และการดำเนินงานระดับโลกตามข้อ ๑๔

๗. แต่ละภาคีต้องให้ข้อมูลต่อไปนี้อย่างสม่ำเสมอ

(เอ) รายงานบัญชีของประเทศที่แสดงการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์จากแหล่งกำเนิด และการกำจัดโดยแหล่งดูดซับก๊าซเรือนกระจก ซึ่งได้จัดทำโดยใช้ระเบียบวิธีตามแนวทางการปฏิบัติที่ดีที่ได้รับการยอมรับจากคณะกรรมการการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และได้ตกลงร่วมกันโดยที่ประชุมรัฐภาคีที่ทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส และ

(ปี) ข้อมูลที่จำเป็นในการติดตามความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และการบรรลุการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดของภาคีตามข้อ ๕

๘. แต่ละภาคีควรให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการปรับตัวตามข้อ ๗ ตามความเหมาะสม

๙. ภาคีประเทศพัฒนาแล้วต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงิน การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการเสริมสร้างศักยภาพ ที่ได้ให้แก่ภาคีประเทศกำลังพัฒนาตามข้อ ๙, ๑๐ และ ๑๑ และภาคีอื่นๆ ที่ให้การสนับสนุนควรให้ข้อมูลดังกล่าวเช่นกัน

๑๐. ภาคีประเทศกำลังพัฒนาควรให้ข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงิน การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการเสริมสร้างศักยภาพที่ต้องการ และที่ได้รับตามข้อ ๙, ๑๐ และ ๑๑

๑๑. ข้อมูลที่ส่งโดยแต่ละภาคีตามที่กำหนดในวรรค ๗ และ ๙ ของข้อนี้ต้องผ่านการทบทวนของผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิค (technical expert review) ตามข้อตัดสินใจที่ 1/CP.21 กระบวนการทบทวนดังกล่าวต้องรวมถึงความช่วยเหลือในการบ่งชี้ความต้องการด้านการเสริมสร้างศักยภาพสำหรับภาคีประเทศกำลังพัฒนาที่ต้องการการเสริมสร้างศักยภาพดังกล่าว โดยเป็นไปตามศักยภาพของภาคนั้น นอกจากนี้ แต่ละภาคีต้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาถึงความก้าวหน้า ในลักษณะที่เอื้ออำนวย ในระดับพหุภาคี โดยคำนึงถึงการดำเนินงานในข้อ ๙ และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง และการบรรลุการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด

๑๒. การทบทวนของผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคในวรรคนี้ต้องประกอบด้วย การพิจารณาถึงการสนับสนุนที่ภาคีให้ ตามที่เกี่ยวข้อง และการดำเนินงาน และการบรรลุการมีส่วนร่วมที่กำหนดโดยประเทศของภาคี การทบทวนดังกล่าวต้องบ่งชี้ถึงสิ่งที่ภาคีสามารถปรับปรุงให้ดีขึ้น และรวมถึงการทบทวนความสอดคล้องของข้อมูลกับรูปแบบ กระบวนการขั้นตอน และแนวทางตามที่กำหนดไว้ในวรรค ๑๑ ของข้อนี้ โดยคำนึงถึงความยืดหยุ่นที่ให้แก่ภาคีตามวรรค ๒ ของข้อนี้ การทบทวนนี้ต้องให้ความสนใจโดยเฉพาะกับขีดความสามารถของประเทศที่เกี่ยวข้อง และสถานการณ์ของภาคีประเทศกำลังพัฒนา

๑๓. ที่ประชุมรัฐภาคีที่ทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีสในการประชุมสมัยที่ ๑ ต้องรับรองรูปแบบ กระบวนการขั้นตอน และแนวทางร่วม สำหรับความโปร่งใสด้านการดำเนินงาน และการสนับสนุนตามความเหมาะสม โดยต่อยอดจากประสบการณ์การจัดการที่เกี่ยวข้องกับความโปร่งใสภายใต้อนุสัญญา และขยายความจากบทบัญญัติในข้อนี้

๑๔. ต้องมีการสนับสนุนแก่ประเทศกำลังพัฒนาในการปฏิบัติตามข้อนี้

๑๕. อีกทั้งต้องมีการสนับสนุนสำหรับการเสริมสร้างศักยภาพที่เกี่ยวข้องกับความโปร่งใสแก่ภาคีประเทศกำลังพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อ ๑๔

๑. ที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีสต้องทบทวนการดำเนินงานของความตกลงนี้เป็นระยะ เพื่อประเมินความก้าวหน้าในภาพรวม ต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของความตกลงนี้ และเป้าหมายระยะยาวของความตกลง ซึ่งเรียกว่า “การทบทวนสถานการณ์ และการดำเนินงานระดับโลก” (Global Stocktake) การทบทวนนี้ต้องทำในลักษณะที่ครอบคลุม และเอื้ออำนวย โดยพิจารณาการลดก๊าซเรือนกระจก การปรับตัว กลไกการดำเนินงาน และการสนับสนุน และคำนึงถึงความเป็นธรรม และวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดที่มีอยู่

๒. ที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีสต้องเริ่มการทบทวนสถานการณ์ และการดำเนินงานระดับโลกครั้งแรกในปี ค.ศ. ๒๐๒๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖) และทุกห้าปีหลังจากนั้น เว้นแต่ที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีสตัดสินใจเป็นอย่างอื่น

๓. ผลลัพธ์ของการทบทวนสถานการณ์ และการดำเนินงานระดับโลกต้องแจ้งภาคีเพื่อปรับปรุง และยกระดับการดำเนินงาน และการสนับสนุนที่สองคล้อยกับบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับความตกลงนี้ ตามที่ประเทศกำหนด รวมทั้งยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศต่อการดำเนินงานด้านภูมิอากาศ

ข้อ ๑๕

๑. ให้จัดตั้งกลไกเพื่อเอื้ออำนวยในการปฏิบัติตาม และส่งเสริมการบังคับใช้บทบัญญัติต่าง ๆ ของความตกลงนี้

๒. กลไกที่กำหนดในวรรค ๑ ของข้อนี้ ต้องประกอบด้วยคณะกรรมการ คณะหนึ่งซึ่งต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญ และดำเนินงานในลักษณะที่เอื้ออำนวย และปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะที่โปร่งใส ไม่เป็นปฏิปักษ์ และไม่ลงโทษคณะกรรมการต้องให้ความสนใจเป็นการเฉพาะต่อขีดความสามารถ และสถานการณ์ของประเทศที่เกี่ยวข้องของภาคี

๓. คณะกรรมการต้องดำเนินการตามรูปแบบ และกระบวนการขั้นตอน ตามที่ได้รับรองโดยที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส ในการประชุมสมัยที่ ๑ และรายงานประจำปีต่อที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส

ข้อ ๑๖

๑. ให้ที่ประชุมรัฐภาคี ในฐานะที่เป็นองค์กรสูงสุดของอนุสัญญาทำหน้าที่เป็นที่ประชุมภาคีความตกลงดังนี้

๒. ภาคีอนุสัญญาที่ไม่ใช่ภาคีความตกลงนี้อาจเข้าร่วมในฐานะผู้สังเกตการณ์ ในการพิจารณาต่างๆ ของสมัยประชุมใดๆ ของที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมภาคีความตกลงนี้ได้ เมื่อที่ประชุมรัฐภาคีทำหน้าที่เป็นที่ประชุมภาคีความตกลงนี้ ข้อตัดสินใจต่าง ๆ ภายใต้ความตกลงนี้ต้องกระทำโดยภาคีของความตกลงนี้เท่านั้น

๓. เมื่อที่ประชุมรัฐภาคีทำหน้าที่เป็นที่ประชุมภาคีความตกลงนี้สมาชิกใด ๆ ของสำนักงาน (Bureau) ของที่ประชุมรัฐภาคีที่ทำหน้าที่เป็นผู้แทนของภาคีอนุสัญญา แต่ในขณะนั้นมิได้เป็นภาคีของความตกลงนี้ จะถูกแทนโดยสมาชิกเพิ่มเติมที่ได้รับการเลือกตั้งโดย และจากบรรดาภาคีของความตกลงนี้

๔. ที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีสที่ต้อง ทบทวนการปฏิบัติตามความตกลงนี้เป็นประจำ และต้องกำหนดข้อตัดสินใจต่างๆ ที่จำเป็นภายใต้อำนาจหน้าที่ของตน เพื่อส่งเสริมให้การปฏิบัติตามความตกลงนี้ เกิดประสิทธิภาพ ที่ประชุมต้องทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายตามความตกลงนี้ และต้อง

(เอ) จัดตั้งองค์กรย่อยดังกล่าว ตามที่เห็นว่าจำเป็นในการปฏิบัติตาม ความตกลงนี้ และ

(ปี) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ดังกล่าว ตามที่อาจกำหนดเพื่อการปฏิบัติ ตามความตกลงนี้

๕. ระบียบข้อบังคับของที่ประชุมรัฐภาคี และกฎระเบียบทางการเงินที่ใช้บังคับภายใต้อนุสัญญาต้องนำมาใช้บังคับภายใต้ความตกลงนี้โดยอนุโลมเว้นแต่ที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส อาจตัดสินใจเป็นอย่างอื่นโดยฉันทามติ

๖. ให้สำนักเลขาธิการจัดการประชุมสมัยแรกของที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีสพร้อมกับการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาที่จัดครั้งแรก หลังจากวันที่ความตกลงนี้มีผลใช้บังคับ การประชุมสามัญสมัยต่อไปของที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีสต้องจัดขึ้นพร้อมกับการประชุมสามัญของที่ประชุมรัฐภาคีเว้นแต่ที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีสตัดสินใจเป็นอย่างอื่น

๗. การประชุมสมัยวิสามัญของที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีสต้องจัดขึ้นในเวลาอื่นตามที่ที่ประชุมภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมภาคีของความตกลงปารีสอาจเห็นว่าจำเป็น หรือโดยการร้องขอเป็นลายลักษณ์อักษรของภาคีใด ๆ ภายใต้เงื่อนไขว่าการร้องขอนั้นได้รับการสนับสนุนจากภาคีไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของภาคี ภายในหกเดือนที่มีคำร้องขอซึ่งสำนักเลขาธิการได้แจ้งถึงภาคีอื่น ๆ

๘. สหประชาชาติ และองค์การชำนาญพิเศษแห่งสหประชาชาติ และทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ ตลอดจนรัฐสมาชิกใดขององค์การเหล่านั้น หรือผู้สังเกตการณ์ในองค์การเหล่านั้นที่มีได้เป็นภาคีอนุสัญญา อาจมีผู้แทนเข้าร่วมในสมัยประชุมต่าง ๆ ของที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส ในฐานะผู้สังเกตการณ์ได้ องค์การหรือหน่วยงานใดไม่ว่าในระดับประเทศ หรือระหว่างประเทศ ที่เป็นของรัฐบาล หรือไม่ได้เป็นของรัฐบาลซึ่งมีคุณสมบัติในเรื่องต่างๆ ภายใต้ความตกลงนี้ และได้แจ้งแก่สำนักเลขาธิการถึงความประสงค์ของตนที่จะมีผู้แทนในฐานะผู้สังเกตการณ์ในสมัยประชุมของที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส เว้นแต่มีภาคีอย่างน้อยที่สุดหนึ่งในสามของภาคีที่เข้าประชุมคัดค้าน การรับ

และการเข้าร่วมประชุมของผู้สังเกตการณ์ต้องอยู่ภายใต้บังคับของระเบียบข้อบังคับตามที่กำหนดในวรรค ๕ ของข้อนี้

ข้อ ๑๓

๑. ให้สำนักเลขาธิการที่จัดตั้งขึ้นโดยข้อ ๘ ของอนุสัญญาทำหน้าที่เป็นสำนักเลขาธิการของความตกลงนี้

๒. ข้อ ๘ วรรค ๒ ของอนุสัญญาในเรื่องหน้าที่ของสำนักเลขาธิการ และข้อ ๘ วรรค ๓ ของอนุสัญญาในเรื่องการจัดการต่าง ๆ สำหรับการทำหน้าที่ของสำนักเลขาธิการ ต้องนำมาใช้บังคับกับความตกลงนี้โดยอนุโลม นอกจากนี้สำนักเลขาธิการต้องปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายภายใต้ความตกลงนี้ และที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีสได้มอบหมาย

ข้อ ๑๔

๑. ให้องค์กรย่อยเพื่อให้คำปรึกษาทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี และองค์กรย่อยด้านการดำเนินงานที่จัดตั้งโดยข้อ ๙ และ ๑๐ ของอนุสัญญาทำหน้าที่เป็นองค์กรย่อยเพื่อให้คำปรึกษาทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี และองค์กรย่อยด้านการดำเนินงานของความตกลงนี้ ตามลำดับ บทบัญญัติต่างๆของอนุสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของสององค์กรย่อยนี้ต้องนำมาใช้บังคับกับความตกลงนี้โดยอนุโลม การประชุมสมัยต่าง ๆ ขององค์กรย่อยเพื่อให้คำปรึกษาทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี และองค์กรย่อยด้านการดำเนินงานของความตกลงนี้ต้องจัดขึ้นพร้อมกับการประชุมขององค์กรย่อยเพื่อให้คำปรึกษาทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี และองค์กรย่อยด้านการดำเนินงานของอนุสัญญาตามลำดับ

๒. ภาควิชาของอนุสัญญาที่ไม่ได้เป็นภาควิชาของความตกลงนี้อาจเข้าร่วมในฐานะผู้สังเกตการณ์ในกระบวนการพิจารณาต่าง ๆ ของการประชุมสมัยใด ๆ ขององค์กรย่อย เมื่อองค์กรย่อยต่าง ๆ ทำหน้าที่เป็นองค์กรย่อยของความตกลงนี้ ข้อตัดสินใจต่าง ๆ ภายใต้ความตกลงนี้ต้องกระทำโดยภาควิชาที่เป็นภาควิชาของความตกลงนี้เท่านั้น

๓. เมื่อองค์กรย่อยที่จัดตั้งขึ้นโดยข้อ ๙ และ ๑๐ ของอนุสัญญาปฏิบัติหน้าที่ของตนในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับความตกลงนี้ สมาชิกใด ๆ ของสำนักงานขององค์กรย่อยเหล่านั้นที่ทำหน้าที่เป็นผู้แทนของภาควิชาของอนุสัญญา แต่ในขณะนั้นมิได้เป็นภาควิชาของ

ความตกลงนี้ ต้องถูกแทนโดยสมาชิกเพิ่มเติมที่ได้รับการเลือกตั้งโดย และจากบรรดา
ภาคีของความตกลงนี้

ข้อ ๑๙

๑. ให้องค์กรย่อยต่างๆ หรือสถาบันอื่นๆ ที่ได้รับการจัดตั้งโดย หรืออยู่ภายใต้
อนุสัญญา นอกเหนือจากองค์กรย่อยหรือสถาบันต่างๆ ที่อ้างถึงในความตกลงนี้ ทำ
หน้าที่ให้กับความตกลงนี้ตามข้อตัดสินใจของที่ประชุมรัฐภาคี ซึ่งทำหน้าที่เป็น
ที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส ที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคี
ความตกลงปารีสต้องกำหนดหน้าที่ต่าง ๆ ที่จะให้องค์กรย่อยหรือสถาบันดังกล่าวนั้น
ปฏิบัติ

๒. ที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีสอาจให้
แนวทางเพิ่มเติมต่อองค์กรย่อย และสถาบันดังกล่าวนั้น

ข้อ ๒๐

๑. ความตกลงนี้ต้องเปิดให้ลงนาม และต้องได้รับการให้สัตยาบันการยอมรับ
หรือความเห็นชอบจากรัฐต่างๆ และองค์การร่วมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคที่เป็นภาคี
อนุสัญญา ความตกลงนี้ต้องเปิดให้ลงนาม ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ ณ นคร
นิวยอร์ก ตั้งแต่วันที่ ๒๒ เมษายน ค.ศ. ๒๐๑๖ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ถึงวันที่ ๒๑ เมษายน ค.ศ.
๒๐๑๗ (พ.ศ. ๒๕๖๐) หลังจากนั้นความตกลงนี้ต้องเปิดให้ภาคยานุวัตินับจากวันที่ปิด
การลงนาม ทั้งนี้สัตยาบันสาร สารการยอมรับ สารการให้ความเห็นชอบ หรือภาคยานุวัติ
สารต้องส่งมอบไว้ที่ผู้เก็บรักษา

๒. องค์การร่วมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคใดๆ ที่เป็นภาคีความตกลงนี้
โดยไม่มีรัฐสมาชิกขององค์การเป็นภาคีความตกลงนี้ ต้องผูกพันตามพันธกรณีทั้งปวง
ภายใต้ความตกลงนี้ ในกรณีที่องค์การร่วมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคมีรัฐสมาชิกหนึ่ง
หรือมากกว่าเป็นภาคีความตกลงนี้ องค์การ และรัฐสมาชิกขององค์การต้องตัดสินใจ
ในเรื่องความรับผิดชอบขององค์การฯ และรัฐสมาชิกของตนในการปฏิบัติตามพันธกรณี
ต่าง ๆ ภายใต้ความตกลงนี้ ในกรณีเช่นว่านั้น องค์การนั้น และรัฐสมาชิกขององค์การ
ต้องไม่มีสิทธิที่จะใช้สิทธิต่างๆ ภายใต้ความตกลงนี้ในเวลาเดียวกัน

๓. ในสัตยาบันสาร สารการยอมรับ สารการให้ความเห็นชอบ หรือภาคยานุวัติสารขององค์การนั้น องค์การร่วมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคต้องประกาศขอบเขตอำนาจของตนเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ที่อยู่ภายใต้ความตกลงนี้ไว้ องค์การเหล่านี้ต้องแจ้งผู้เก็บรักษาเกี่ยวกับข้อแก้ไขใด ๆ ที่สำคัญในเรื่องขอบเขตอำนาจของตนด้วย ซึ่งผู้เก็บรักษาต้องแจ้งให้ภาคีต่าง ๆ ทราบตามลำดับ

ข้อ ๒๑

๑. ความตกลงนี้ต้องมีผลใช้บังคับในวันที่สามสิบหลังจากวันที่ภาคีอนุสัญญาอย่างน้อยที่สุด ๕๕ ภาคี ซึ่งมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกรวมกันอย่างน้อยที่สุดประมาณร้อยละ ๕๕ ของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งหมด ได้มอบสัตยาบันสาร

สารการยอมรับ สารการให้ความเห็นชอบ หรือภาคยานุวัติสาร

๒. เพื่อวัตถุประสงค์ที่จำกัดตามวรรค ๑ ของข้อนี้เท่านั้น “การปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งหมด” หมายถึง ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิที่ได้รับแจ้งจากภาคีอนุสัญญา ในวันหรือก่อนวันที่รับรองความตกลงนี้

๓. สำหรับแต่ละรัฐหรือองค์การร่วมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคแต่ละแห่ง ที่ให้สัตยาบัน ยอมรับ หรือเห็นชอบความตกลงนี้ หรือภาคยานุวัติเข้าเป็นภาคีความตกลงนี้หลังจากที่เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในวรรค ๑ ของข้อนี้สำหรับการมีผลใช้บังคับของความตกลงนี้ได้รับการดำเนินการโดยครบถ้วนแล้วความตกลงนี้ต้องมีผลใช้บังคับในวันที่สามสิบหลังจากวันที่รัฐ หรือองค์การร่วมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคดังกล่าวได้มอบสัตยาบันสาร สารการยอมรับ สารการให้ความเห็นชอบ หรือภาคยานุวัติสารของตน

๔. เพื่อความมุ่งประสงค์ของวรรค ๑ ของข้อนี้ ตราสารใด ๆ ที่องค์การร่วมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคได้มอบไว้ ต้องไม่ให้ นับเป็นจำนวนตราสารเพิ่มเติมจากตราสารที่รัฐสมาชิกขององค์การนั้นได้มอบแล้ว

ข้อ ๒๒

บทบัญญัติต่างๆ ในข้อ ๑๕ ของอนุสัญญาเกี่ยวกับการรับรองข้อแก้ไขต่าง ๆ ของอนุสัญญา ต้องนำมาใช้บังคับกับความตกลงนี้โดยอนุโลม

ข้อ ๒๓

๑. บทบัญญัติต่าง ๆ ในข้อ ๑๖ ของอนุสัญญาเกี่ยวกับการรับรอง และการแก้ไข ภาคนวต่าง ๆ ของอนุสัญญา ต้องนำมาใช้บังคับกับความตกลงนี้โดยอนุโลม

๒. ภาคนวต่าง ๆ ของความตกลงนี้ต้องประกอบเป็นส่วนหนึ่งของความตกลงนี้ และเว้นแต่จะได้บัญญัติอย่างแข็งขันไว้เป็นอย่างอื่น การอ้างถึงความตกลงนี้จะเป็น การอ้างถึงภาคนวใด ๆ ของความตกลงนี้พร้อมกันด้วยภาคนวดังกล่าวนั้นต้อง จำกัดอยู่ที่รายชื่อ แบบฟอร์ม และเรื่องอื่นใดที่มีลักษณะเป็นการอธิบายทางวิทยาศาสตร์ เทคนิค กระบวนการหรือการบริหารจัดการ

ข้อ ๒๔

บทบัญญัติต่าง ๆ ในข้อ ๑๔ ของอนุสัญญาเกี่ยวกับการระงับข้อพิพาท ต้องนำมาใช้บังคับกับความตกลงนี้โดยอนุโลม

ข้อ ๒๕

๑. แต่ละภาคีจะมีหนึ่งคะแนนเสียง เว้นแต่ตามที่กำหนดไว้ในวรรค ๒ ของข้อนี้

๒. องค์การร่วมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคต้องใช้สิทธิในการลงคะแนนเสียง ของตน ในเรื่องที่อยู่ภายในขอบอำนาจขององค์การ โดยมีจำนวนคะแนนเสียงเท่ากับ จำนวนของรัฐสมาชิกขององค์การที่เป็นภาคีความตกลงนี้ องค์การเช่นว่านั้นต้องไม่ใช่ สิทธิการลงคะแนนเสียงของตน หากรัฐสมาชิกใด ๆ ขององค์การได้ใช้สิทธิการ ลงคะแนนเสียง และในทางกลับกัน

ข้อ ๒๖

ให้เลขาธิการสหประชาชาติเป็นผู้เก็บรักษาความตกลงนี้

ข้อ ๒๗

การตั้งข้อสงวนต่างๆ ต่อความตกลงนี้จะกระทำมิได้

ข้อ ๒๘

๑. ในเวลาใด ๆ หลังจากครบสามปีนับจากวันที่ความตกลงนี้มีผลใช้บังคับกับ ภาคีใด ภาคีนั้นอาจถอนตัวจากความตกลงนี้ได้ โดยการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังผู้ เก็บรักษา

๒. การถอนตัวเช่นว่านั้นจะมีผลหลังพ้นหนึ่งปีนับจากวันที่ผู้เก็บรักษาได้รับการแจ้งการถอนตัว หรือในวันหลังจากนั้นตามที่อาจจะระบุไว้ในการแจ้งการถอนตัว

๓. ภาษีใดที่ได้ถอนตัวจากอนุสัญญาจะถือว่าได้ถอนตัวจากความตกลงนี้ด้วย

ข้อ ๒๕

ต้นฉบับของความตกลงนี้ ซึ่งด้วยทเป็นภาษาอาหรับ ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษารัสเซีย และภาษาสเปน มีความถูกต้องเท่าเทียมกัน จะมอบไว้กับเลขาธิการสหประชาชาติ

ทำขึ้น ณ กรุงปารีส เมื่อวันที่สิบสองของเดือนธันวาคม คริสตศักราชสองพันสิบห้า

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ซึ่งได้รับมอบอำนาจอย่างถูกต้องเพื่อการนั้น จึงได้ลงนามในความตกลงนี้

บรรณานุกรม

เอกสารภาษาไทย

หนังสือ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. รายงานสรุปการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของไทย. กรุงเทพมหานคร: เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัล, 2559.

คุณากร วาณิชวิรุพห์, ผู้แปล. โลกร้อน ความจริงที่ไม่มีใครอยากฟัง เปิดโปงวิกฤตสิ่งแวดล้อมและทางรอดของมวลมนุษย, โดย อัล กอร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน, 2550.

จุมพต สายสุนทร. กฎหมายระหว่างประเทศ เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2557.

ทัชชมัย (ฤกษ์สุด) ทองอุไร. กฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ: GATT และ WTO บททั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2556.

นิพนธ์ ตั้งคณานุกรักษ์ และคณิดา ตั้งคณานุกรักษ์. เคมีบรรยากาศ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2552.

บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ. กฎหมายสิ่งแวดล้อมเปรียบเทียบ. กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2560.

ปวีรสร เลิศธรรมเทวี. สิทธิด้านสิ่งแวดล้อมกับรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2559.

พรชัย ดำนวิวัฒน์. กฎหมายการค้าและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2544.

มหาวิทยาลัยมหิดล. คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ. กรุงเทพมหานคร: ไทยเอฟเฟฟท์สตูดิโอ, 2553.

สมยศ เชื้อไทย. นิติปรัชญา. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน,
2557.

องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน). การดำเนินการลดก๊าซเรือน
กระจกที่เหมาะสมของประเทศ. ม.ป.ท, ม.ป.ป.

_____. การดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร: อฟโฟรเอบ, 2558.

อนันต์ คงเครือพันธุ์ และคณะ. กฎหมายกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2559.

อุดมศักดิ์ สินธิพงษ์. กฎหมายว่าด้วยความเสียหายทางสิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบ
การชดเชยเยียวยา และการระงับข้อพิพาท. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง-
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556.

บทความ

ชนาธิป ผาริโน. “โลกร้อน วิฤต และโอกาส.” วารสารวิชาการศาลปกครอง 7, 2
(พฤษภาคม-สิงหาคม 2550): 116.

ทิพย์วรรณ แสงวงศ์ และอนุสรณ์ ศรีคำขวัญ. “เมื่ออุณหภูมิเฉลี่ยของโลกสูงขึ้น.” ฟ้า 2, 1
(มกราคม-มิถุนายน 2560): 48-49.

ปวีศร เลิศธรรมเทวี. “หลักและทฤษฎีสิ่งแวดล้อมในกฎหมายระหว่างประเทศ.”
วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 44, 2 (มิถุนายน 2558): 458.

ศูนย์วิชาการนานาชาติด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ. “ภัยพิบัติสุดขีดจากการ
เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ.” ใน คู่มือสังคมนโยบาย, บรรณาธิการโดย
องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน), หน้า 12-15.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ทวีวัฒนาการพิมพ์, 2559.

วิทยานิพนธ์

สุภาวดี สิริฤกษ์วิภาส. “ความเป็นไปได้ของประเทศไทยในการเข้าเป็นภาคีความตกลง
ปารีส พ.ศ. 2558.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2558.

เอกสารอื่นๆ

กรมอุตุนิยมวิทยา. การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศคืออะไร? [Online]. Available URL:

<http://www.tmd.go.th/info/info.php?FileID=86>, 2018 (มีนาคม, 18).

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ

(Convention on Biological Diversity) CBD [Online]. Available URL:

https://www2.moac.go.th/ewt_news.php?nid=199&filename=index, 2019

(March, 20).

จิตติมา บำรุงสร้าง. ไซปรีสนาพายุหิมะ...โลกร้อนหรือโลกเย็นกันแน่ [Online]. Available

URL: www.web.greenworld.or.th/columnist/situation/427, 2553 (มกราคม, 11).

ทีมข่าวสิ่งแวดล้อม. สภาพอากาศแปรปรวน ขาวนาเผชิญความเสี่ยง ผลผลิตข้าวลดลง

ติดกับดักความยากจนไม่จบสิ้น [Online]. Available URL: <http://greennews>

.agency/?p=15459, 2017 (ตุลาคม, 5).

นักปรัชญาชายขอบ. นักปรัชญาชายขอบ: มองความยุติธรรมของสังคม-การเมืองไทย

ผ่านทฤษฎีความยุติธรรม ของ จอห์น รอลล์ [Online]. Available URL:

<http://prachatai.com/journal/2010/11/31926>, 2551 (กันยายน, 26).

ประกายดาว แบ่งสันเทียะ. ปฏิวัติอุตสาหกรรม 4.0 พลิก “มนุษย์” เนื้อหุ่ยนยนต์

[Online]. Available URL: [http://www.bangkokbiznews.com/news/](http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/783724)

detail/783724, 2560 (ธันวาคม, 3).

แผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) ระยะ 20

ปี (พ.ศ. 2560-2579).

มหาวิทยาลัยมหิดล. สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้. **นิเวศวิทยา และสิ่งแวดล้อม**

[Online]. Available URL: <http://www.il.mahidol.ac.th/e-media/ecology/picture/greenhouse.gif>, 2560 (ธันวาคม, 13).

องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน). **พิธีสารเกียวโต** [Online].

Available URL: <http://www.tgo.or.th/2015/thai/content.php?s1=9&s2=33&sub3=sub3>, 2019 (มีนาคม, 14).

iLaw. **กระบวนการยุติธรรม กับหลักความยุติธรรม** [Online]. Available URL:

<http://iLaw.or.th/node/4618>, 2551 (กันยายน, 26).

เอกสารภาษาอังกฤษ

หนังสือ

Bell, Stuart, and Donald McGrillivray. **Environmental Law**. 7th ed.

New York: Oxford University Press, 2008.

Schrijver, Nico. **Sovereignty over Natural Resources: Balancing Rights and Duties**.

New York: Cambridge University Press, 2008. อ้างถึงใน ปาวิศร เลิศธรรมเทวี.

สิทธิด้านสิ่งแวดล้อมกับรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2559.

U.N.R.I.A.A. 3 (1949), 1903-1982. อ้างถึงใน จุมพต สายสุนทร. **กฎหมายระหว่าง**

ประเทศ เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2557.

บทความ

Liverman, Diana M. "Convention of Climate Change: Constructions of

Danger and the Dispossession of the Atmosphere." **Journal of the**

Historical Geography 35 (2009): 292.

รายงานวิจัย

Houghton, J. T., G. J. Jenkins, and J. J. Ephraums. **Climate Change The IPCC Scientific Assessment**. IPCC. New York: Cambridge University Press, 1990

Ngwadla, X., and Rajamani, L. “Operationalising on Equity Reference Framework (ERF) in the Climate Change Regime: Legal and Technical Perspectives.” **Mitigation Action Plans & Scenarios** 21. (2014): 19.

Pachauri, Rajendra K., and others. **Climate Change 2014 Synthesis Report**. IPCC, 2015.

Pachauri, Rajendra K. **Climate Change 2007 Synthesis Report**. IPCC, 2008.

Secretariat. **Aggregate Effect of the Intended Nationally Determined Contributions: An Update**. UNFCCC, FCCC/CP/2016/2, 2016.

United Nations Environment Programme. **Emission Gap Report 2018**. Nairobi: United Nations Environment Programme, 2018.

เอกสารอื่น ๆ

Francioni, Francesco. **Equity in International Law** [Online]. Available URL: opil.ouplaw.com/view/10.1093/law:epil/9780199231690/law-9780199231690-e1399, 2018 (September, 26).

International Court of Justice. **Gabčíkovo-Nagymaros Project (Hungary/Slovakia)** [Online]. Available URL: <https://www.icj-cij.org/en/case/92>, 2019 (March, 18).

Johnston, Michael. **Good Governance: Rule of Law, Transparency, and Accountability** [Online]. Available URL: <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/un/unpan010193.pdf&ved=2ahUKEwjNuK-O8tfdAhWKvo8KHRnXDNAQFjABegQIChAE&usg=AOvVaw0d0cemPVY0ORJ8zjO4rUtN>, 2018 (September, 26).

List of Parties [Online]. Available URL: <https://www.cbd.int/information/parties.shtml>, 2019 (March, 20).

NASA's Goddard Institute for Space Studies. **Global Land-Ocean Temperature Index** [Online]. Available URL: <https://climate.nasa.gov/>, 2017 (December, 24).

UNFCCC. **Assessment of First Phase of Kyoto Protocol Published** [Online]. Available URL: <https://unfccc.int/news/assessment-of-first-phase-of-kyoto-protocol-published>, 2019 (March, 14).

_____. **Biennial Update Reports** [Online]. Available URL: <http://unfccc.int/process/transparency-and-reporting/reporting-and-review-under-the-convention/biennial-update-reports-and-international-consultation-and-analysis-non-annex-i-parties/biennial-update-report>, 2018 (September, 26).

_____. **International Assessment and Review** [Online]. Available URL: <https://unfccc.int/process-and-meetings/transparency-and-reporting/reporting-and-review-under-the-convention/national-communications-and-biennial-reports-annex-i-parties/international-assessment-and-review-process/international-assessment-and-review>, 2018 (November, 12).

_____. **Paris Agreement-Status of Ratification** [Online]. Available

URL: <https://unfccc.int/process/the-paris-agreement/status-of-ratification>, 2018 (October, 29).

_____. “Report of the Conference of the Parties on Its Fifteenth Session:

Decision 2/CP.15.” COP15. Copenhagen, Denmark, 7-19 December 2009.

_____. “Report of the Conference of the Parties on Its Seventeenth

Session: Decision 2/CP.17.” COP17. Durban South Africa, 28 November-11 December 2011.

_____. “Report of the Conference of the Parties on Its Sixteenth Session:

Decision 1/CP.16.” COP16. Cancun Mexico, 29 November-10 December 2010.

_____. “Report of the Conference of the Parties on Its Third Session:

Decision 1/CP.3.” COP3. Kyoto Japan, 1-11 December 1997.

_____. “Report of the Conference of the Parties on Its Thirteenth

Session: Decision 1/CP.13.” COP13. Bali Indonesia, 3-15 December 2007.

_____. “Report of the Conference of the Parties on Its Twentieth Session:

Decision 1/CP.20.” COP20. Lima Peru, 1-14 December 2014.

_____. “Report of the Conference of the Parties on Its Twenty-First

Session: Decision 1/CP.21.” COP21. Paris France, 30 November-13 December 2015.

_____. “Report of the Conference of the Parties Serving as the Meeting of the Parties to the Paris Agreement on the Third Part of Its First Session: Decision 20/CMA.1.” COP24. Katowice Poland, 2-15 December 2018.

_____. “Report of the Conference of the Parties Serving as the Meeting of the Parties to the Paris Agreement on the Third Part of Its First Session: Decision 18/CMA.1.” COP24. Katowice Poland, 2-15 December 2018.

_____. **The Doha Amendment** [Online]. Available URL: <http://unfccc.int/process/the-kyoto-protocol/the-doha-amendment>, 2019 (March, 14).

United Nations Climate Change. **First Steps to a Safer Future: Introducing The United Nations Framework Convention on Climate Change** [Online]. Available URL: http://unfccc.int/essential_background/convention/items/6036.php, 2017 (December, 9).

_____. **Kyoto Protocol** [Online]. Available URL: http://unfccc.int/kyoto_protocol/items/2830.php, 2017 (December, 9).

_____. **Paris Agreement: Essential Elements** [Online]. Available URL: http://unfccc.int/paris_agreement/items/9485.php, 2017 (October, 12).

_____. **Paris Agreement-Status of Ratification** [Online]. Available URL: http://unfccc.int/paris_agreement/items/9444.php, 2016 (November, 4).

World Resources Institute. **INSIDER: Why are INDC Studies Reaching**

Different Temperature Estimates? [Online]. Available URL:

[http://wri.org /blog/2015/11/insider-why-are-indc-studies-reaching-different-temperature-estimates](http://wri.org/blog/2015/11/insider-why-are-indc-studies-reaching-different-temperature-estimates), 2018 (October, 1).

_____. **What is an INDC?** [Online]. Available URL:

<http://www.wri.org/indc-definition>, 2018 (October, 1).

กฎหมาย

General Agreement on Tariff and Trade 1948.

Convention on Biological Diversity 1992.

United Nations Framework Convention on Climate Change.

Kyoto Protocol.

Paris Agreement.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ ชื่อสกุล

นายสุกฤต ยังเจริญยิ่ง

วัน เดือน ปีเกิด

9 มีนาคม 2534

สถานที่เกิด

กรุงเทพมหานคร

วุฒิการศึกษา

สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
จาก โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ บดินทรเดชา
ปีการศึกษา 2551

สำเร็จปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต

จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2555